

Møteinnkalling

Utvalg: **Fakultetsstyret for HSL-fakultetet**
Møtested: Linken møtesenter
Møtedato: 15.06.2023
Tidspunkt: 08:30

Eventuelt forfall må meldes snarest per e-post til morten.l.antonsen@uit.no. Vararepresentanter møter kun etter nærmere beskjed fra utvalgssekretær.

Agenda

- Gjennomgang av sakskart
- Eventuelt
- Orienteringer fra fakultetsledelsen
- Evaluering av møtet

Saksliste

<i>Saksnr</i>	<i>Tittel/beskrivelse</i>	<i>U.off.</i>	<i>Arkivref.</i>
OS 3/23	Referat og meldinger til Fakultetsstyret HSL 15.06.2023		2022/1754
FS 14/23	Endring av navn på studieprogrammet Master i organisasjon og ledelse		2023/4713
FS 15/23	Forslag om utfyllende regler ved HSL-fakultetet til ny doktorgradsforskrift ved UiT		2023/3157
FS 16/23	Budsjett- og økonomirapport per 1. tertial 2023		2022/9686
FS 17/23	Restrukturering av fagområdene reiseliv og medieproduksjon		2022/9719
FS 18/23	Behandling av Årsrapport informasjonssikkerhet og personvern 2022	X	2023/5294
FS 19/23	Tildeling av forsknings- og utdanningsterminer med oppstart i 2024 og økonomisk støtte til utenlandsopphold		2022/9554

ORIENTERINGSSAK

Til:
Fakultetsstyret for HSL-fakultetet

Møtedato:
15.06.2023

Sak:
3/23

Referat og meldinger til Fakultetsstyret HSL 15.06.2023

Vedlagt ligger følgende referat og meldinger til orientering:

- Godkjenning av bevilgningsbudsjetter i økonomisystemet Unit4
- [Rapport - Fornyelse av studie- og emneporteføljen](#) (lenke til UiTs nettside om videreutvikling og fornyelse av studieporteføljen)

Anne Britt Flemmen
Dekan

Frode G. Larsen
fakultetsdirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent og krever ikke signatur

Vedlegg

1 Godkjenning av bevilgningsbudsjetter i økonomisystemet Unit4

Norges arktiske universitetsmuseum og akademi for kunsthøgskolen
Fakultet for humaniora, samfunnsvitenskap og lærerutdanning
Fakultet for biovitenskap, fiskeri og økonomi
Universitetsbiblioteket
Det juridiske fakultet
Fakultet for naturvitenskap og teknologi
Det helsevitenskapelige fakultet
Fakultet for ingeniørvitenskap og teknologi

Godkjenning av bevilgningsbudsjetter i økonomisystemet Unit4

Vi viser til enhetenes innsendte budsjetter for 2023 med etterfølgende frist til å foreta reduksjoner innen 19. april 2023. Som kjent skal rektor godkjenne budsjettene, som et ledd i å sikre forsvarlig økonomistyring og et budsjett i balanse for UiT.

Enhetenes innsendte budsjetter ved førstegangsinnlesing i økonomisystemet, viste et betydelig merforbruk for UiT som helhet. Det var budsjettert utover tildelt ramme og tidligere års avsetninger fra Kunnskapsdepartementet tilknyttet driftsoppgaver. Dette ville resultere i at UiT styrte mot et årsregnskap med negative avsetninger knyttet til KD-bevilgning til driftsoppgaver. Rektor har derfor ikke kunnet godkjenne budsjettene slik de opprinnelig ble fremlagt.

Etter flere runder med kvalitetssikring av budsjettene viser det akkumulerte budsjettet, totalt sett for hele UiT per 19. mai 2023, et mindreforbruk når man ser årets budsjetttramme og tidligere års avsetninger i sammenheng (se vedlegg, tabell 1). Budsjettene viser imidlertid fortsatt et merforbruk knyttet til den delen av KD-bevilgning som knyttes til driftsoppgaver (se vedlegg, tabell 2).

Rektor godkjenner budsjettene slik de fremkommer i vedlegget, under forutsetning om at nevnte merforbruk håndteres i inneværende år av universitetets fellesutgifter basert på kjente utsettelse i aktivitet. Budsjettene i henhold til vedlegg utgjør de reelle planleggingsrammene ut året for enhetene. Vesentlige avvik skal meldes til Avdeling for organisasjon og økonomi, og legges fram for rektor til godkjenning.

Økning i tildeling i revidert nasjonalbudsjett som følge av oppjustert pris- og lønnsvekst er ikke innarbeidet i budsjettene per 19. mai. En økning av prisveksten på inntektssiden vil kreve en tilhørende økning av prisvekst også på kostnadssiden for å sikre symmetri i budsjettene. Dette vil kreve en større oppdatering av budsjettene. Rektors vurdering er at kompensasjonen ikke skaper et økt handlingsrom for 2023, men at den vil dempe belastningen på bunnlinjen i regnskapet som følge av pris- og lønnsvekst på løpende forpliktelser. Det legges opp til at kompensasjonen dermed skal bidra til at planlagt aktivitetsnivå for 2023 slik det fremkommer i budsjettene per 19. mai kan gjennomføres, og at det ikke er nødvendig med ytterligere reduksjoner. Universitetsstyret vil ta stilling til hvordan økningen i revidert nasjonalbudsjett skal fordeles i møte 22. juni 2023, og det vil bli gitt nærmere informasjon etter dette.

Rektor gjør oppmerksom på at det aktivitetsnivået som framgår av budsjetter for 2023 er ikke bærekraftig på sikt, og ber enhetene om å gjøre vurderinger for å tilpasse aktivitetsnivå til fremtidige års rammer.

Vennlig hilsen

Dag Rune Olsen
rektor

Odd Arne Paulsen
avdelingsdirektør

Vedlegg

1 Vedlegg 1 Bevilgningsbudsjetter per 19. mai 2023

Saksbehandler: Ragnhild Brenn

Vedlegg

1

Innsendte budsjetter per 19.05.2023

Seksjon for økonomi og innkjøp

SAKSFRAMLEGG

Til:
Fakultetsstyret for HSL-fakultetet

Møtedato:
15.06.2023

Sak:
14/23

Endring av navn på studieprogrammet Master i organisasjon og ledelse til Master i organisasjonsdesign og ledelse

Innstilling til vedtak:

Styret ved Fakultet for humaniora, samfunnsvitenskap og lærerutdanning godkjenner at studieprogrammet *Master i organisasjon og ledelse* endrer navn til *Master i organisasjonsdesign og ledelse*

Bakgrunn:

Instituttleder ved Institutt for samfunnsvitenskap (ISV) har på fullmakt fra instituttstyret i Sak ISV 03/2023 *Endring av navn på studieprogram M-ORGLED* anbefalt endring av navnet på studieprogrammet *Master i organisasjon og ledelse* til *Master i organisasjonsdesign og ledelse*. Saken er oversendt til HSL-fakultet og legges med dette frem for videre behandling i fakultetsstyret.

I Kvalitetssystem for utdanning ved UiT går det frem at «Dersom det gjøres vesentlige endringer i et tidligere akkreditert studietilbud, skal fakultetet informere rektor ved Avdeling for forskning, utdanning og formidling skriftlig om dette. Rektor ved Avdeling for forskning, utdanning og formidling vurderer om det er nødvendig å fremme saken for universitetsstyret for ny godkjenning. Endringer som kan medføre behov for tildeling av ekstra ressurser, endring av navn [...], skal alltid godkjennes av universitetsstyret.»

For å forenkle saksbehandlingen er spørsmålet om endring av navn allerede forelagt universitetsledelsen som uten videre behandling i universitetsstyret godkjenner forslaget under forutsetning av fakultetsstyrets godkjenning.

I saksfremlegget til den overnevnte fullmaktsaken ved ISV begrunnes ønsket om endring av navn med behovet for å synliggjøre programmets innhold på en ny og bedre måte. Organisasjonsdesign er et klassisk begrep i organisasjonsforskningen, som samtidig har fått sin renessanse de senere årene, både i organisasjonsforskningen og i beslektede felt. Design av organisasjoner er gjennomgående tema i studieprogrammet, og en mener derfor det foreslåtte navnet vil være mer dekkende og en tilpasning til det faktiske innholdet i programmet. Videre legges det til grunn at det foreslåtte navnet vil kunne øke rekrutteringen til studiet.

Dekanen mener det anføres gode argumenter for endring av navn på studieprogrammet og støtter forslaget.

Anne Britt Flemmen

dekan

—

Frode G. Larsen

fakultetsdirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent og krever ikke signatur

SAKSFRAMLEGG

Til:
Fakultetsstyret for HSL-fakultetet

Møtedato:
15.06.2023

Sak:
15/23

Forslag om utfyllende regler ved HSL-fakultetet til ny doktorgradsforskrift ved UiT

Innstilling til vedtak:

Fakultetsstyret slutter seg til forslagene om utfyllende regler til den nye forskriften om gradene philosophiae doctor (ph.d.) og philosophiae doctor (ph.d.) i kunstnerisk utviklingsarbeid ved UiT slik de kommer frem av saksframlegget, og godkjenner de vedlagte utfyllende reglene med de eventuelle innspillene som legges frem på møtet.

Bakgrunn:

Ny forskrift om gradene philosophiae doctor (ph.d.) og philosophiae doctor (ph.d.) i kunstnerisk utviklingsarbeid for UiT Norges arktiske universitet ble behandlet av rektor på fullmakt 1. desember 2022 og gjelder fra 1. januar 2023. Fakultetet selv kan fastsette utfyllende regler til forskrifta for program det er faglig ansvarlig for, jmf § 5, **Ansvar for doktorgradsutdanningen**, andre ledd. Forrige forskrift om graden philosophiae doctor (ph.d.) var opprinnelig fra 2012 og ble sist revidert i 2018. Fakultet har utfyllende regler til den gamle forskriften. Disse må nå revideres i tråd med den nye doktorgradsforskriften.

Dette er nytt i forskriften:

- ny ph.d.-grad i kunstnerisk utviklingsarbeid og egne reguleringer for denne graden
- endringer for hva som skal kunne godkjennes av utenlandsk høyere utdanning for opptak til ph.d.-studier som følge av ny bestemmelse i universitet- og høyskoleloven (august 2022)
- søkere med erfaringsbasert mastergrad på 90 studiepoeng kan nå gi grunnlag for opptak, men må da i tillegg ha avlagt 30 studiepoeng i andre emner på masternivå, og ha til sammen 120 studiepoeng
- skjerpede krav til veileders kompetanse
- justeringer om forlengelser av studieretten
- ikke lengre krav om levering av framdriftsrapport det året kandidaten gjennomfører midtveisevaluering
- frist på to år for når ny avhandling må leveres etter underkjenning i første eksamensforsøk
- flere strukturelle endringer av teksten i forskrift på å gjøre forskriften mer oversiktlig og brukervennlig.

Forslag til utfyllende regler

I arbeidet med å revidere fakultetets egne utfyllende regler til doktorgradsforskriften, er det også gitt forslag til justerte regler som oppfølging av ph.d.-utvalgets arbeid med inntakskvalitet og endret rutine i opptakssaker, samt justeringer som følge av andre sentrale føringer. Ellers er det foreslått mindre språklig rettelser og presiseringer av eksisterende tekst.

Et forslag til utfyllende regler til doktorgradsforskriften som skal gjelde for HSL-fakultetet har vært lagt frem og diskutert i ph.d.-utvalgets møte 19. april 2023. Innspill gitt i møtet er innarbeidet i dokumentet med de utfyllende reglene. Forslaget har deretter vært oversendt rektor ved Seksjon for forskning og utdanningskvalitet (SEFU) for gjennomgang av om fakultetets regler er i tråd med doktorgradsforskriftens bestemmelser og føringer, jf. § 5 (2). SEFU meldte tilbake 27. april at forslaget til utfyllende regler ser bra ut.

Den gamle ph.d.-forskriften hadde nynorsk som målform, mens den nye forskriften er skrevet på bokmål. Fakultetet velger å opprettholde nynorsk som målform for egne utfyllende regler til doktorgradsforskriften. En engelsk versjon vil utarbeides etter at fakultetsstyret har behandlet forslaget til utfyllende regler til doktorgradsforskriften i denne saken.

Se vedlagt forslag til utfyllende regler for HSL-fakultetet til forskrift om gradene ph.d. ved UiT.

Under gis en oppsummering av foreslåtte endringer i fakultetets utfyllende regler:

- **Målsetting og krav** (jf. [forskriftens § 3](#)): Tradisjonelt har fakultetenes bestemmelser til ph.d.-forskriften inkludert studieprogrambeskrivelse av ph.d.-programmene. I 2018 ble det imidlertid opprettet egne studieplaner for doktorgradsprogrammene tilsvarende som for studieprogrammer på de lavere progresjonsnivåene. Disse er publisert i UiTs studieprogramkatalog på nett. Tekst som hører til studieplanen foreslås tatt ut av de utfyllende reglene. Dette gjelder bl.a. læringsutbyttet.
- **Opptakskrav** (jf. [forskriftens § 8](#)): Unntaksreglene for opptak som fakultetet tidligere hadde for søkere med kortere utenlandske mastergrader, utgår som følge av forskriftens bestemmelse om at søkere med utenlandsk høyere utdanning skal vurderes i tråd med universitets- og høyskoleloven § 3-5 (3). Det vil si *alle søkere med utenlandsk høyere utdanning*, ikke kun de med utdanning fra en stat som har ratifisert Lisboakonvensjon som universitets- og høyskoleloven legger til grunn. Ellers foreslås det at opptaksreglene gir opplysning om at mastergraden skal inneholde et større skriftlig arbeid (en masteroppgave). Ph.d.-utvalget valgte å ikke repetere de formelle kravene til antall studiepoeng for masteroppgaver slik de er regulert i forskrift om studier og eksamener ved UiT § 9. *Mastergrad* (mastergrader på 120 studiepoeng skal inneholde et selvstendig arbeid på minimum 30 studiepoeng, mens mastergrader på 300 studiepoeng skal inkludere selvstendig arbeid på minimum 20 studiepoeng). Dette fordi utenlandske utdanningsinstitusjoner vekter omfanget av studentens arbeid med masteroppgaven svært ulikt. Vi erfarer at en masteroppgave på f.eks. 18 credits i omfang og vitenskapelig kvalitet kan likestilles med en norsk masteroppgave på 60 studiepoeng og det derfor bør åpnes for skjønnsvurderinger i opptaksarbeidet.
- **Vedtak om opptak** (jf. [forskriftens § 10](#)): oppdateringer i tråd med justert rutine i behandling av opptakssaker.
- **Doktorgradsavtalen** (jf. [forskriftens § 11](#)): UiT har bedt fakultetene om å følge Universitets- og høyskolerådets anbefaling fra mars 2022 om felles kostnadsberegning i

UH-sektoren for veiledning og opphold hos gradgivende institusjon for doktorgradskandidater med ekstern arbeidsgiver. Slik avtale med kandidaten og ekstern part skal reguleres i opptaksavtalens del C (samarbeidsavtalen). Tekst med presiseringer om fakultetets betalingskrav foreslås tatt med i de utfyllende reglene.

- **Opptak til enkeltemner på doktorgradsnivå** (jf. [forskriften § 12](#)): Den nye forskriften har fjernet kategorier søkere for opptak til adgangsregulerte enkeltemner, men har opplyst at prioritering av søkere må komme frem av emnebeskrivelsen. For å oppnå standardisert tekst ved bruk av de ulike kategoriene søkere på fakultetets emner, foreslås det at kategoriene listes opp i de utfyllende bestemmelsene. Førstelektorprogrammet er avviklet og det er ikke nødvendig lengre å ha med kategori om deltakerne i førstelektorprogrammet som kan gi opptak til enkeltemner. Det foreslås videre å skille imellom søkere med oppnådd mastergrad (kategori 3) fra forskerlinjestudenter (kategori 4). Disse har tidligere vært i én felles kategori, men forskerlinjestudenter kan i praksis søke enkeltemneopptak på ph.d.-nivå allerede når de er i sitt 2., 3. eller 4. studieår (avhengig av hvilket profesjonsstudium de er tatt opp ved). Disse vil ikke alltid ha de faglige forutsetningene for å kunne lykkes med fagspesifikke ph.d.-emner i teori og metode, men vil fint kunne følge det generiske emnet GEN-8001 Take Control of your PhD Journey.
- **Studierett** (jf. [forskriftens § 13](#)). Den tidligere bestemmelsen om inntil to års forlengelse av studieretten utover opprinnelig opptaksperiode for å inkludere eventuelle permisjoner eller studierelaterte forsinkelser, er omformulert i forskriften. Ved pliktarbeid og lovhjemlede avbrudd (som gir rett til forlengelse med lønn i stipendiatstillingen) forlenges avtaleperioden tilsvarende. Nytt er at kandidater kan beholde studieretten i ett år utover fastsatt avtaleperiode når det er snakk om rene studierelaterte forsinkelser. Utover dette kan fakultetet forlenge studieretten etter søknad fra kandidaten og fastsette egne vilkår for slik forlengelse. Det foreslås at fakultetets opprinnelige vilkår for søknader om ytterligere forlengelser, videreføres i de utfyllende reglene. Administrasjonens vurdering er at kandidatens rettigheter når det gjelder mulighetene for forlengelse av studieretten på ph.d.-programmet ikke vil medføre noen vesentlige endringer i forhold til tidligere. Erfaringsmessig har kandidater sjelden behov for forlengelser utover ett år på grunn av rene studierelaterte forsinkelser. Det er oftere permisjoner som gir rett til forlengelse med lønn i stipendiatstillingen som medfører økt bruttotid brukt på studiene.
- **Opplæringsdelen – formål og innhold** (jf. [forskriftens § 14](#)): Fakultetet holder på å kartlegge tilbudet av fagspesifikke ph.d.-emner/forskerkurs ved egne enheter for å avklare om NOKUTs krav til studietilbudet oppfylles. I tillegg til fakultetets egen emneportefølje, kan dette være ph.d.-emner ved andre fakultet ved UiT, opplæringstilbud i forskerskoler, m.fl. For å supplere emneporteføljen foreslås det å gjeninnføre muligheten for å legge opp spesialpensum som kan gi uttelling med studiepoeng i opplæringsdelen dersom tilbudet av poenggivende fagspesifikke emner ikke finnes for kandidatens doktorgradsprosjekt. Krav til innhold og dokumentasjon av spesialpensumemner er foreslått i de utfyllende reglene.

Det utredes også omkring mulighetene for samarbeid med Helsefak om felles formidlingsemne (HEL-8045) som kan gi lavere ressursinnsats samtidig som tilbudet til egne ph.d.-kandidater er godt og av god kvalitet. For å tilrettelegge for dette samarbeidet foreslås det å åpne for at den obligatoriske komponenten i formidling i opplæringsdelen kan være på mellom 3-5 studiepoeng, mot tidligere 5 studiepoeng.

Forskriften har ikke eksplisitte regler for forledelse av elementene i opplæringsdelen, men det kan utledes av anbefalingen i § 14 (1). Her står det: «Element i opplæringsdelen bør ikke være eldre enn to år ved avtaleperiodens start». Dersom en kandidat får godkjent emner til opplæringsdelen som er avlagte to år før opptak til ph.d.-studiet, og kandidaten tas opp på 3-årig eller 4-årig avtale, og videre innvilges forlenget opptaksperiode (grunnet lovlige permisjoner og/eller ett år med rene studierelaterte forsinkelser), kan det utledes at elementene i den godkjente opplæringsdelen foreldes etter ca. 6-8 år etter at de er avlagte. Tidligere kandidater på ph.d.-studiet som ikke leverte avhandlingen til bedømmelse innen opphør av studieretten kan komme i denne situasjonen ett-to år etter opphør av studieretten. Fakultetet har praktiserte denne regelen med en grense på opptil 10 år gamle elementer i de utfyllende reglene. Kandidater som ikke oppfylte karvet, kunne erstatte gamle elementer med nyere emner, eller fremme søknad om få prøve seg for dr.philos.-graden. Et alternativ som ph.d.-utvalget støtter, er å gå bort fra tellingen av alder på elementene og legge til grunn den opplæringsdelen som ble godkjent da kandidaten var aktiv student på ph.d.-programmet. En kandidat som har mistet studieretten har rett til å kunne fremstille seg for avsluttende prøver, jamfør universitets- og høgskoleloven § 3-10, men opplæringsdelen må da oppfylle kravene til innhold og sammensetning slik dette er fastsatt i det til enhver tid gjeldende regelverk for ph.d.-programmet (jf. doktorgradsforskriftens § 13. *Studierett* (4)). Det foreslås at praksisen om foreldelse av elementene i opplæringsdelen tas ut av reglene.

- **Oppnevning av veiledere** (jf. [forskriftens § 15-1](#)): anbefalingen om at minst en av veilederne som oppnevnes *bør* ha tidligere erfaring fra eller opplæring som veileder av ph.d.-studenter, er i forskriften endret til *skal* ha slik tidligere erfaring. Det foreslås i fakultetets utfyllende regler at det er hovedveileder som skal være den med tidligere veiledererfaring. Ellers tilrettelegges det for opparbeiding av veilederkompetanse for biveiledere ved pålegg om å ta kurs i forskningsveiledning (dette gjelder for så vidt begge veilederne).

I forskriften stilles det krav om at veileder skal ha doktorgrad eller tilsvarende kompetanse. Med tilsvarende kompetanse som doktorgrad menes 'likeverdig vitenskapelig kompetanse'. Dosent eller førstelektor regnes ikke for å ha 'tilsvarende kompetanse' som førsteamanuensis og professor i sammenheng med veiledning av doktorgradskandidater. Førstelektor og dosent har egne kompetansekrav med vekt på pedagogisk utviklingsarbeid. De har ikke gjennomgått organisert forskerutdanning og har fått opprykk/eller stillingen på grunnlag av utviklingsarbeid i tillegg til forskningsarbeid. Praksis ved fakultetet har vært at dosent og førstelektor uten doktorgrad, ikke oppnevnes som veiledere av doktorgradskandidater. Dette foreslås nå tatt med i de utfyllende reglene.

- **Framdriftsrapportering** (jf. [forskriftens § 16](#)): Det foreslås å videreføre rutinen med framdriftsrapportering for doktorgradskandidater hvert år med den forskjell av det ikke lengre skal være krav om rapporteringsplikt det året kandidaten får midtveisevaluering. Årlig rapportering er ønskelig fordi det stilles andre spørsmål i framdriftsrapporten enn under midtveisevalueringen av nytte og verdi for fakultetets og instituttens oppfølging av kandidatene. Videre er det tekniske utfordringer i studentdatabasen (FS) med å skulle skille ut enkeltkandidater som ikke skal besvare rapporten det året kandidaten gjennomgår midtveisevaluering. Framdriftsrapportering for kandidatene skjer som ett av trinnene i semesterregistreringen i hvert vårsemester.
- **Midtveisevaluering** (jf. [forskriftens § 17](#)): Det foreslås en tydeliggjøring av anbefalt tidspunkt for midtveisevaluering siden statistikk viser at kandidater på 4-årig opptaksavtale

i de fleste tilfellene får midtveiseevaluering i sitt 5. og ikke i sitt 4. semester når de faktisk er midtveis i studiet. Tilsvarende trend finner vi også hos kandidater tatt opp til 3-årig opptaksavtale der de primært får tilbud om midtveiseevaluering i sitt 4. og ikke i 3. semester. Nytt er at en oppdatert databehandlingsplan skal inngå i dokumentgrunnlaget som kandidaten leverer i forkant av midtveiseevalueringen, og at databehandlingsplanen skal være ett moment i evalueringen.

Anne Britt Flemmen
dekan

—

Frode G. Larsen
fakultetsdirektør

—

Dokumentet er elektronisk godkjent og krever ikke signatur

Saksbehandler: seniorrådgiver Mayvi B. Johansen

Vedlegg:

Brev fra SEFU: Orientering om ny doktorgradsforskrift for UiT og frist for fastsettelse av nye utfyllende regler til forskrifta [Forskrift om gradene philosophiae doctor \(ph.d.\) og philosophiae doctor \(ph.d.\) i kunstnerisk utviklingsarbeid ved Universitetet i Tromsø – Norges arktiske universitet](#), gjeldende fra 1.1.2023

Forslag til justert utfyllende regler ved HSL-fakultetet til ny doktorgradsforskrift (renskrevet versjon)

Forslag til utfyllende regler inkl. sporing av nye endringer

Enhetene

Orientering om ny doktorgradsforskrift ved UiT og frist for fastsettelse av nye utfyllende regler til forskrifta

Rektor har på fullmakt fra universitetsstyret vedtatt *forskrift om gradene philosophiae doctor (ph.d.) og philoophiae doctor (ph.d.) i kunstnerisk utviklingsarbeid ved Universitetet i Tromsø – Norges arktiske universitet*. Forskriften vil erstatte dagens ph.d.-forskrift, *forskrift om graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Universitetet i Tromsø – Noregs arktiske universitet*.

Den nye forskriften gjelder fra 1. januar 2023, og Lovdata innarbeider forskriften slik at den vil tre i kraft fra denne datoen. Samtidig oppheves dagens forskrift.

Bakgrunnen for den nye forskriften er for det første at UMAK er i etableringsfasen av en felles doktorgrad i kunstnerisk utviklingsarbeid (KU) sammen med Høgskolen i Østfold og Høgskolen i Innlandet. I den forbindelse er det behov for å ta inn bestemmelser om doktorgrad i KU i UiTs forskrift. Dermed har vi fått en forskrift som inkluderer ph.d.-graden i KU.

Videre er det gjort endringer knyttet til opptaksreglene, noe som har sin begrunnelse i at universitets- og høyskoleloven har fått ny bestemmelse knyttet til opptak av utenlandske studenter (se ny forskrift § 8 (2)). Det er også gjort endringer rundt studierett (se ny forskrift § 13), i tillegg til at vi har fått inn bestemmelser som regulerer fellesgrads- og cotutelle-avtaler (se ny forskrift kap V).

I den nye forskriften er mange av bestemmelsene flyttet på, dette i forsøk på å gjøre forskriften mer oversiktlig.

Det er behov for at enhetene gjør endringer i sine utfyllende regler til forskrifta. Dette gjelder både innholdsmessige endringer og endringer i paragrafnummerering, slik at dette samsvarer med ny forskrift. I den forbindelse skal rektor ha informasjon om hvilke utfyllende regler som fastsettes, jf. ny forskrift § 5 (2). Forslag til utfyllende regler kan sendes til rektor v/Seksjon for forskning og utdanningskvalitet for gjennomgang før de formelt vedtas på fakultetet. Dette slik at vi kan gi eventuelle korrigeringer før reglene er formelt vedtatt. Vi ber om at utfyllende regler kommer på plass **i løpet av vårsemesteret 2023**. Før nye utfyllende regler er på plass vil ny forskrift gjelde dersom det er motstrid mellom ny forskrift og dagens utfyllende regler. Merk også overgangsbestemmelsen i ny forskrift § 35 (2) som regulerer hva som gjelder ved motstrid mellom ny og gammel forskrift for studenter som før 1. januar 2023 har studierett på et doktorgradsprogram ved UiT.

Ny forskrift ligger i ephorte på journalnummer 2022/4015 – 13 (vedlegg 2). Her finner dere også øvrige relevante dokumenter, slik som merknader til endringene (vedlegg 4).

Ta kontakt dersom noe er uklart.

Vennlig hilsen

Pål Vegar Storeheier
seksjonsleder

—

Margit Ramberg
juridisk rådgiver

—

margit.ramberg@uit.no
77 64 53 98

Kopi:
Seksjon for studieadministrasjon
Avdeling for organisasjon og økonomi

UTFYLLANDE REGLAR VED FAKULTET FOR HUMANIORA, SAMFUNNSVITSKAP OG LÆRARUTDANNING TIL FORSKRIFT OM GRADENE PH.D. VED UiT

Fastsett av:	Styret ved Fakultet for humaniora, samfunnsvitskap og lærarutdanning med heimel i forskrift for gradene philosophiae doctor (ph.d.) og philosophiae doctor (ph.d.) i kunstnarisk utviklingsarbeid ved Universitetet i Tromsø – Noregs arktiske universitet (UiT), gjeldande frå 1.1.2023. (Eph. 22/4015-13).		
Ansvarleg eining:	Fakultet for humaniora, samfunnsvitskap og lærarutdanning		
Gjeld frå:		Dato:	15.06.2023
Erstattar:	Ph.d.-program i humaniora og samfunnsvitskap - utfyllande reglar til forskrift for graden ph.d.	Dato: Arkivref.:	09.12.2021 2021/4460-2

Kapittel I. Allmenne føresegner

Verkeområde (jf. forskrifta § 1)

Dei utfyllande reglane gjeld doktorgradsutdanninga ved Fakultet for humaniora, samfunnsvitskap og lærarutdanning (HSL-fakultetet) som fører fram til graden ph.d. i humaniora og samfunnsvitskap. Reglane er utfyllande til forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) og philosophiae (ph.d.) i kunstnarisk utviklingsarbeid ved Universitetet i Tromsø – Noregs arktiske universitet (UiT), om opptak til, gjennomføring og avslutting av ph.d.-graden ved HSL-fakultetet. Forskrift om studier og eksamener ved UiT gjeld for emne i opplæringsdelen av doktorgradsstudiet.

Innhaldet i doktorgradsutdanninga (jf. forskrifta § 4 (3))

Som ledd i å førebu doktorgradskandidaten på ein yrkeskarriere i eller utanfor academia vil fakultetet gi eit seminartilbod med fokus på karriererettleiing minst ein gong i opptaksperioden.

Ansvar for doktorgradsutdanninga (jf. forskrifta § 5)

HSL-fakultetet er administrativt ansvarleg for studieprogrammet. Ansvaret er delegert til ph.d.-utvalet som er programstyret for ph.d.-programmet i humaniora og samfunnsvitskap. Mandat og oppgåver for ph.d.-utvalet er nedfelt i reglement for HSL-fakultetet.

For (opptaksregulerte) fagspesifikke ph.d.-emne innan teori og metode/faglege posisjonar og tilnærmingar som institutta/sentra eig, er det administrative ansvaret for behandling av opptak til emna delegert til institutta/sentra, og blir ikkje behandla i ph.d.-utvalet, jf. reglement for fakultetet.

Kapittel II. Opptak

Opptakskrav (jf. forskrifta § 8)

For å bli tatt opp er det krav om eit karaktersnitt på B eller betre på mastergraden (eller tilsvarende gode karakterar etter andre karaktersystem). Karaktersnittet gjeld også for integrerte 5-årige mastergradar på 300 studiepoeng der alle emna skal inngå i berekninga av snittkarakteren. Mastergraden må innehalde eit større skriftleg arbeid (masteroppgåve)¹.

Unntaksvis kan det takast opp kandidatar med karaktersnitt C (karaktersnitt 3,0 eller betre) på mastergraden, eller tilsvarende karaktersnitt etter andre karaktersystem. Då må det samtidig dokumenterast vitskapleg arbeid ut over mastergraden der søkaren er eine- eller hovudforfattar. Eksempel på kva som kan reknast som vitskapleg arbeid, er antatt eller publiserte referee-artiklar, publiserte faglege arbeid, faglege rapportar og utgreiingar².

Søkarar med utanlandsk høgare utdanning skal vurderast i tråd med [lov om universiteter og høyskoler \(uhl.\) § 3-5 \(3\)](#).

Dersom det er lenge sidan mastergraden vart avlagt og søknad om opptak blir fremma (10 år eller meir), bør søkaren vise til eiga interesse for forskning med dokumentasjon av antatt eller publiserte vitskapelege/faglege arbeid ut over mastergraden.

Det er doktorgradsprosjektet sin faglege karakter (metodar, perspektiv, teoriar) som avgjer kva fagmiljø prosjektet høyrer til. Søkaren skal derfor ved opptak ha fagleg tilknytning til det instituttet/senteret som doktorgradsprosjektet fagleg fell innanfor, uavhengig av om det er dette faget søkaren har mastergrad i. Det blir likevel stilt krav til søkaren om å ha fagleg relevant grunnutdanning for ph.d.-prosjektet og at prosjektet fell innanfor eitt eller fleire av fagområda for forskingsgrupper/faggrupper ved fakultetet.

Søknaden (jf. forskriftas § 9)

Når ein søker på stipendiatstilling ved HSL-fakultetet, blir ein samtidig vurdert for opptak til ph.d.-programmet.

For søkarar utan stipendiatstilling ved UiT, det vil seie søkarar med finansiering av studiet gjennom tilsetjing eller tilskot hos ekstern part, vil det bli stilt krav om opphald med arbeidsstad i relevant fagmiljø ved fakultetet på til saman 12 månader i opptaksperioden. Dokumentasjon frå arbeidsgivar som stadfestar tillating til dette må leggst ved søknaden om opptak.

Søknadsfristane til ph.d.-program i humaniora og samfunnsvitskap er normalt 1. april og 1. oktober. Søknaden skal skrivast på fastsett søknadsskjema.

Dersom søkaren ønsker å bruke eit anna språk i avhandlinga enn dei språka som er godkjende i punkt 19, skal søknad om dette leverast saman med søknad om opptak.

¹ Fortrinnsvis masteroppgåve på minimum 30 stp i 2-årige mastergradar (120 stp.) og 20 stp. oppgåve i 5-årige mastergradar (300 stp.), jf. krava til omfang på masteroppgåva i [forskrift om studier og eksamener ved UiT](#)

² Bloggar, kronikkar, lesarinnlegg og faglege formidlingsarbeid tel i denne samanhengen ikkje som vitskapeleg arbeid.

Vedtak om opptak (jf. forskriftas § 10)

Opptak av eigne stipendiatar ved fakultetet:

Tilsettingsutvalet ved HSL-fakultetet er opptakskomiteé for kandidatar som blir tilsette som stipendiatar ved fakultetet og har mandat til å gjere vedtak om foreløpig opptak til ph.d.-studiet i humaniora og samfunnsvitskap. Kandidaten skal etter tilsetting vidareutvikle prosjektbeskrivinga og prosjektpplanar i samråd med sin(e) rettleiar(ar) slik at dei held god vitskapleg kvalitet og kan godkjennast for eit endeleg opptak i ph.d.-utvalet.

Dersom det er fleire søkarar til ein studieplass (eit doktorgradsstipend), og komiteen innstiller ein eller fleire søkarar vurdert etter unntaksreglane, må det grunngevest særskild i vurderinga.

Opptak av stipendiatar tilsette ved andre einingar ved UiT:

For søkarar som blir tilsette som stipendiatar ved andre einingar ved universitetet er det ph.d.-utvalet ved fakultetet som gjer opptak.

Opptak av søkarar med finansiering av studiet gjennom tilsetting hos ekstern part, eller tilskot frå andre:

For søkar om studieplass som ikkje har doktorgradsstipend ved UiT, men kan dokumentere finansiering av forskarutdanninga frå ekstern part, tar fakultetet imot opptakssøknad jamfør punkt 9.

Den faglege vurderinga av opptakssøknaden skal gjennomførast av to sakkunnige etter forslag frå institutta/sentera. Dei sakkunnige skal ha doktorgrad eller tilsvarande kompetanse innan fagfeltet og vere aktive på fagfeltet sitt. Minst ein av dei sakkunnige skal ha erfaring med arbeid på ph.d.-nivå. Basert på rapporten frå dei sakkunnige skal institutta/sentra ta nærare stilling til om søkaren skal innstillast for opptak. Dei skal vurdere søkaren sitt forskingsprosjekt sett i samanheng med forskingsaktivitet og -strategiar på eiga eining, og intern rettleiingskompetanse. Dersom opptak blir anbefalt, skal instituttet/senteret gjennomføre intervju med søkaren som ledd i prosessen med å vurdere han/ho for opptak til programmet. Ein rapport frå intervjuet skal følge med vurderinga av opptakssøknaden. Ved anbefaling av opptak skal instituttet/senteret foreslå minst to rettleiarar, og opplyse om fordeling av rettleiingsressursen (240 timar). Etter innstilling frå den aktuelle eininga tar ph.d.-utvalet ved fakultetet endeleg avgjerd om opptak.

Eit vilkår for opptak er at søkar skal ha arbeidsplass i relevant fagmiljø ved fakultetet i til saman 12 månadar i løpet av opptaksperioden.

Doktorgradsavtalen (jf. forskriftas § 11)

UiT følger Universitets- og høgskolerådet (UHR) sine anbefalingar om felles praksis for kostnadsberekning for rettleiing og opphald ved gradgivande institusjonar for doktorgradskandidatar med ekstern arbeidsgivar eller tilskott frå andre. For kandidatar med finansiering av studiet frå, tilsetting hos eller andre tilskot frå ein ekstern part skal det derfor i avtalen mellom fakultetet, ekstern part, og kandidaten (del C av opptaksavtalen) avtalast betaling for indirekte kostnader for 12 månaders opphald ved fakultetet, og betaling for halvparten av timeressursen for rettleiing som tilsette ved UiT stiller med. Det kan også krevjast betaling for eventuelle leigestadkostnader og anna betaling.

Opptak til enkeltemne på doktorgradsnivå (jf. forskrifta § 12)

Søkarar med erfaringsbasert mastergrad (90 eller 120 studiepoeng) kvalifiserer ikkje for opptak til ph.d.-emne.

Kategoriar for opptak til ph.d.-emne (8000-emne):

- kategori 1: doktorgradskandidatar med opptak til eit av UiT sine ph.d.-program
- kategori 2: doktorgradskandidatar frå andre universitet
- kategori 3: personar med minimum mastergrad eller tilsvarande grad på same nivå og som ikkje er tatt opp til doktorgradsstudium
- kategori 4: forskarlinjestudentar ved UiT og ved andre universitet

Dersom det er fleire kvalifiserte søkarar enn det er plassar på eit emne, skal dei prioriterast i rekkefølga kategori 1–4, med mindre emnet er lyst ut med ei anna prioritering.

Kapittel III. Gjennomføring

Studierett (jf. forskrifta § 13)

Dersom studieretten er utvida utover den fastsette avtaleperioden, jamfør § 13 (1) eller (3), og kandidaten ikkje vil klare å levere avhandlinga før denne studieretten går ut, kan det søkast om ytterlegare forlenga studierett for ein avgrensa periode på opptil 6 månader for å ferdigstille avhandlinga. Søknaden skal sendast til fakultetet og må innehalde ei grunngjeving for forseinkinga og ein plan for avslutting av studiet. Ein slik søknad skal vere utarbeidd i samarbeid med rettleiar(ar) og må sendast inn før studieretten løper ut.

Doktorgradskandidatar kan søke permisjonar ut over § 13 (7) i forskrifta for ph.d.-gradane (og § 49 i forskrift om studier og eksamenar ved UiT). Stipendiatar er også omfatta av reglane for [permisjonar § 2-3 i nasjonal forskrift om ansettelsesvilkår for tilsetting i stillingar som postdoktor, stipendiat, vitskapleg assistent og spesialistkandidat](#). Søknaden skal sendast til fakultetet og må innehalde ei grunngjeving for permisjonen og ein plan for kva innverknad denne har på studiet.

Opplæringsdelen – formål og innhald (jf. forskriftas § 14)

Fakultetet har det formelle ansvaret for utdanningstilbodet i opplæringsdelen, og dei einskilte undervisningstiltaka blir godkjende av ph.d.-utvalet.

Fakultetet tilbyr ph.d.-emne innan vitskapsteori, forskingsetikk og formidling som tilfredsstillar krava i opplæringsdelen. Desse emna blir arrangerte kvart år. Fagspesifikke ph.d.-emne i teori og metode/faglege tilnærmingar og posisjonar blir gitt av institutta/sentera og varierer frå år til år.

Ph.d.-kandidaten kan delta på ph.d.-emne arrangert av fakultetet eller andre fakultet/institusjonar. Det er tilrådeleg at ph.d.-kandidaten deltar på emne i regi av nasjonale forskarskolar og ved andre institusjonar. Opplæringsdelen bør gjennomførast i løpet av dei første to–tre semestera av doktorgradsstudiet og vere godkjend av fakultetet før studieretten løper ut.

Ph.d.-utvalet skal godkjenne opplæringsdelen før avhandlinga kan leverast til vurdering.

Opplæringsdelen omfattar desse komponentane:

- vitskapsteori og forskningsetikk (totalt 10 studiepoeng)
- formidling (3–5 studiepoeng)
- fagspesifikk teori og metode/faglege tilnærmingar og posisjonar. Generiske emne på inntil 2 studiepoeng (15–17 studiepoeng)

Krav til dokumentasjon for godkjenning av opplæringsdel

Krav til dokumentasjon for å få ph.d.-emne (som er fastsette med studiepoeng) godkjende inn i opplæringsdelen:

- lokale, nasjonale eller internasjonale ph.d.-emne (doktorgradskurs) med studiepoeng blir vanlegvis godkjende med opplyst studiepoengomfang
- godkjend deltaking/paper/eksamen skal dokumenterast med karakterutskrift, kursbevis eller liknande

Krav til dokumentasjon for å få spesialpensum godkjent som ph.d.-emne med studiepoeng og innpassa i opplæringsdelen:

Dersom tilbodet av fagspesifikke ph.d.-emne og forskarkurs innan relevant teori/metode/faglege tilnærmingar og posisjonar for kandidaten sitt ph.d.-prosjekt er lite, kan det leggst opp eit spesialpensum. For å få godkjend spesialpensumet med 5 studiepoeng må instituttet/senteret i samråd med rettleiar utarbeide ei emnebeskriving, legge opp vitskapeleg faglitteratur og arrangere arbeidskrav/prøve(r) (skriftlege eller munnlege) med eit omfang på 150 arbeidstimar for kandidaten. Til søknad om godkjenning av spesialpensum skal kandidaten legge ved følgande dokumentasjon: emnebeskriving, litteraturliste over lese pensum (150-500 sider), og kopi av gjennomført arbeidskrav og prøva(r).

Krav til dokumentasjon for at konferansedeltaking skal gi utteljing med studiepoeng:

- Det skal vere ein vitskapleg eller fagleg konferanse: Det vil seie at tema på konferansen er vitskapleg, og at foredragshaldarar er forskarar. Innhaldet i konferansen må vere relevant for det aktuelle området innanfor opplæringsdelen; fagspesifikk teori og metode/faglege tilnærmingar og posisjonar.
- *Modell 1:* For å gi 3 studiepoeng må konferansen minimum strekke seg over 2 dagar og kandidaten må ha hatt eit framlegg på minimum 15 minutt. Arbeidsomfanget skal vere 90 arbeidstimar.
- *Modell 2:* For å gi 5 studiepoeng må konferansen strekke seg over 2 dagar og kandidaten må ha hatt eit framlegg på minimum 20 minutt. Arbeidsomfanget skal vere 150 arbeidstimar.
- Dokumentasjon på deltaking og innlegg på konferansen må leggst ved søknaden, for eksempel i form av deltakarliste og konferanseprogram. Kandidaten sitt innlegg på konferansen må dokumenterast i form av eit tekstmanus eller tilsvarande.
- Deltaking på konferanse med kortare tidslengd, eller deltaking utan framlegg, blir ikkje godkjend.
- Det er berre mogleg å få ei konferansedeltaking godkjend i opplæringsdelen.

Oppretting og innmelding av ph.d.-emne

Eitt studiepoeng tilsvara 25–30 arbeidstimar. For kvart emne må det gjerast ei vurdering av arbeidsmengda som ein går ut frå at kandidaten vil bruke på emnet sine ulike komponentar: Lesing av pensum, førebuing av plikter på kurset (som for eksempel å planlegge innlevering av skisse eller liknande i forkant av kurset, planlegge presentasjonar, lesing av skriftlege innlegg frå medstudentar), oppmøte på emnet, etterarbeid og eksamen. Oppretting av mindre emneiningar enn 5 studiepoeng er ikkje tilrådd av omsyn til kandidaten sin samla arbeidsbyrde. Vidare bør det ikkje etablerast store emneiningar på 10 studiepoeng fordi det gir færre kombinasjonsmoglegheiter innan bolken ‘fagspesifikk teori og metode/faglege tilnærmingar og posisjonar’.

Følgande minimumskrav må innfriast for at eit ph.d.-emne skal godkjennast med eit omfang på 5 studiepoeng:

- Emnet blir arrangert over minimum to heile dagar.
- Undervisninga skal vere på minimum 15 timar. Det bli oppmoda til å aktivisere kandidatane, men omfattande studentarbeid i emnet bør kome i tillegg til ordinær undervisning.
- Eksamensforma bør gi kandidaten øving i sjangrar som ofte blir nytta innan forskning og formidling i faget. Eksempel kan vere vitenskapleg artikkel, review-artikkel, bokmelding, kronikk, blogg, refleksjonslogg. Det er viktig at eksamensforma er tilpassa sjanger og innhald i emnet.
- Lengda på eksamen vil variere avhengig av sjanger, men for paper skal det normalt vere ca. 15 sider/6 000 ord.
- Litteraturomfanget kan variere, men bør minimum vere 700 sider. Eit ph.d.-emne med mindre litteraturomfang kan godkjennast dersom det er særskilt grunngitt.
- Fagleg ansvarleg skal minimum ha doktorgrad/førstestillingskompetanse.

Institutta/sentera blir ein gong årleg bedne om å melde inn ph.d.-emne som skal tilbydast kommande studieår (haust-/vårsemester) til fakultetet.

Oppnemning av rettleiarar (jf. forskriftas § 15-1)

Rettlearane skal ha doktorgrad eller tilsvarende kompetanse innan fagfeltet og vere aktive på fagfeltet sitt. ‘Tilsvarende kompetanse’ menas i denne samanhengen som ‘likeverdig vitenskapelig kompetanse’. Dosent og førstelektor har eigne kompetansekrav med vekt på pedagogisk utviklingsarbeid og reknast ikkje for å ha likeverdig vitenskapelig kompetanse og same føresetnad til å rettleie doktorgradskandidatar som det førsteamanuensis og professor har. Dosent og førstelektor utan doktorgrad kan difor ikkje oppnamnas som rettleiarar for doktorgradskandidatar.

Hovudrettleararen skal ha erfaring frå eller opplæring som rettleiar for doktorgradskandidatar. Begge rettleiarane skal gjennomføre obligatorisk kurs i forskingsrettleiing om dei ikkje har slikt kurs frå tidlegare, eller dersom det er meir enn 10 år sidan slikt kurs ble gjennomført.

I samband med søknad om opptak kan søkaren sjølv føreslå rettleiarar, men det er fakultetet som oppnemner rettleiarar etter innstilling frå gjeldande institutt eller senter. Det skal vere minimum to rettleiarar der minst ein av dei skal vere tilsett i fagmiljø relevant for kandidaten sitt ph.d.-prosjekt, anten ved institutt eller senter ved fakultetet. Det er 240 timar rettleiingsressurs per doktorgradskandidat, og denne ressursen skal fordelast etter avtale mellom rettleiarane.

Dersom ein kandidat ønsker å skifte rettleiar(ar), skal ein grunngjeven søknad om dette rettast til instituttet/senteret og/eller ph.d.-utvalet. Dersom ein ønsker å skifte rettleiar fleire gonger, skal det saman med søknaden ligge føre ein detaljert plan over korleis den perioden som står att skal brukast.

Framdriftsrapportering (jf. forskriftas § 16)

Doktorgradskandidatar og rettleiarar skal kvart år levere framdriftsrapport. Kandidaten kan, men er ikkje pliktig til å levere framdriftsrapport det året han/ho får midtvegsevaluering.

Med utgangspunkt i framdriftsrapporten (og rapportar frå midtvegsevalueringa) skal instituttet gjennomføre årleg forskarsamtale med kandidaten. Instituttet lagar ein instituttrapport som blir behandla i ph.d.-utvalet.

Midtvegsevaluering (jf. forskriftas § 17)

HSL-fakultetet skal ha ein felles rutine for gjennomføring av midtvegsevaluering for kvar ph.d.-student. Gjennomføring av midtvegsevalueringa skal organiserast av institutta/sentera. Midtvegsevaluering er obligatorisk arbeidskrav for alle doktorgradskandidatar med opptak til ph.d.-programmet og må vere godkjend før kandidaten kan framstille seg for prøven (prøveforelesing og disputas).

Midtvegsevalueringa bør gjennomførast i 3. semester for kandidatar på 3-årige opptaksavtalar og i 4. semester for kandidatar på 4-årig opptaksavtaler, og skal vere gjennomført seinast innan to år ut i kandidatens studieløp.

Midtvegsevalueringa skal vere ein obligatorisk milepåle i studieløpet og skal fastsettast i prosjektplanen til avtalen for ph.d.-studiet. Tidspunktet skal ikkje vere tilpassa studentens progresjon med mindre spesielle forhold (sjukdom, permisjonar) tilseier utsetting. Ut over dette er det ikkje mogleg å utsette midtvegsevalueringa.

I det skriftlege underlaget for evalueringa skal det inngå tekstutkast til doktoravhandlinga; kopi av opptaksavtalen, prosjektbeskriving og prosjektets planar (frå opptakstidspunktet), oppdatert databehandlingsplan, og anna materiale. Midtvegsevalueringa skal både ta for seg framdrifta i ph.d.-studiet med tanke på gjennomføring på normert tid og gi kandidaten (og rettleiarar) konstruktiv fagleg tilbakemelding på innlevert materiale som kandidaten kan ta med seg i det vidare doktorgradsarbeidet. Databehandlingsplanen skal vere eitt av momenta i evalueringa. Komiteen skal bestå av minst to medlemmer. Minst ein medlem bør vere utan tilknytning til kandidatens institutt/senter eller nærmaste fagmiljø.

Dersom konklusjonen er forseinka progresjon i studiet etter midtvegsevalueringa, skal instituttet sette i verk tiltak for å bøte på situasjonen. Dersom konklusjonen etter midtvegsevalueringa er at prosjektet ikkje vil kunne gjennomførast i løpet av gjenståande periode med finansiering for studiet, skal fakultetet varslast og vurdere saka i tråd med forskriftas § 22-2.

Det er valfritt for institutta/sentera om dei i tillegg vil gi fleire tilbod, for eksempel ei sluttevaluering.

Nærmare om krava til avhandlinga (jf. forskriftas § 18-1)

Ein monografi skal normalt ikkje vere lengre enn 300 sider. Doktorgradskandidaten skal vere eineforfattar på avhandlinga.

Ei artikkelsamling skal bestå av eit samandrag (ei ‘kappe’) og minst tre artiklar av vanleg størrelse. Samandraget skal normalt vere mellom 40 og 80 sider og skal vere utforma av kandidaten åleine.

Når artiklar i ei artikkelsamling har fleire forfattarar, kan det vere grunn til å utvide talet på artiklar. Artiklane skal ha eit nivå tilsvarande det som er kravd for publisering i anerkjente fagtidsskrift med fagfellevurdering. Dette gjeld også bokkapittel.

I kapp skal kandidaten ikkje berre samanfatte, men også framstille problemstillingane og konklusjonane som er lagde fram i delarbeida i eit samla perspektiv, og på den måten dokumentere samanhengen i avhandlinga. I dette ligg også ei klargjering av avhandlinga sitt bidrag til det forskingsfeltet ho er posisjonert innanfor. I kapp skal kandidaten også gjere greie for metode- og teoribruk i avhandlinga dersom dette ikkje går fram av delarbeida. Ved tidlegare publiserte artiklar skal kapp også innehalde faglege ajourføringar, slik at avhandlinga som heilskap står fram som fagleg oppdatert. Alternativt skal slike ajourføringar gjerast i kvar artikkel.

Avhandlinga skal følge forskningsetiske reglar og konvensjonar for fagleg kvalitetssikring av forskning. Ved artiklar med fleire forfattarar skal Vancouver-reglane leggst til grunn. Dersom det er avvik frå Vancouver-reglane, skal årsaka til dette beskrivast i erklæring om medforfatterskap.

Avhandlingsspråk:

Avhandlinga skal skrivast på norsk, svensk, dansk, engelsk eller samisk. Dersom kandidaten ønsker å nytte eit anna språk, skal det vere søkt om særskilt godkjenning av dette ved opptak, jf. punkt 8. Avhandlinga skal innehalde eit samandrag på både norsk og engelsk.

Avhandlingar som inkluderer film / audiovisuelt materiale / andre medium:

Ei avhandling kan også inkludere film, audiovisuelt materiale eller anna medium. Slikt materiale kan vere vedlegg/appendiks til avhandlinga. Det må gjerast tydeleg korleis materialet skal bli sett i samheng med avhandlinga. Dersom ikkje dette kjem klart fram av sjølve avhandlinga, kan det vere utdjupa i eit vedlagt skriv til avhandlinga.

Ein vitskapeleg antropologisk film kan reknast som sidestilt med vitskapeleg artikkel og erstatte ein av dei tre artiklane i ei artikkelsamling etter gitte kriterium:

- filmen er fagfellevurdert og antatt for, eller publisert i, godkjend publiseringskanal
- filmen har oppført forfattar- og institusjonstilknytning
- filmen er registrert og rapportert i Cristin som ‘vitskapeleg artikkel’ og ikkje film

Det må gjerast tydeleg i samandraget (‘kappa’) korleis filmen skal er sett i samheng med dei andre delane av avhandlinga.

Offentleggjering og tilgjengelegheit (jf. forskriftas § 19)

Avhandlinga skal vere offentleg tilgjengeleg i UiTs opne vitearkiv Munin seinast to veker før disputasdato.

Kapittel IV. Fullføring

Innlevering (jf. forskrifta § 23)

Hovudrettleiar skal melde frå om at ei innlevering snart er venta til fakultetet og instituttleiinga seinast to (2) månader før planlagt innleveringstidspunkt.

Studenten sin søknad om å få avhandlinga vurdert til graden philosophiae doctor skal sendast til fakultetet via elektronisk innleveringsskjema i Munin (UiTs ope vitearkiv), der avhandlinga skal leggst ved i pdf-format. Saman med søknaden skal det leggst ved eit kortfatta samandrag på både norsk og engelsk. Avhandlinga blir sendt elektronisk til komiteen. Dersom avhandlinga blir godkjend til disputas, skal 37 eksemplar av avhandlinga trykkast opp. 6 eksemplar skal takast av til Nasjonalbiblioteket, universitetets utlånsavdeling mfl., mens resten skal leggst ut til publikum på prøveforelesinga og disputasen.

Oppnemning av bedømmingskomité (jf. forskriftas § 24)

Til å vurdere avhandlinga skal ph.d.-utvalet foreta oppnemning av ein sakkunnig komité på minst tre medlemmer etter krav i § 24. Gjeldande institutt/senter grunngjev forslag til komitésamansettinga. Bedømmingskomiteen bør vere oppnemnd før innlevering av avhandlinga.

Bedømmingskomiteens innstilling (jf. forskriftas § 26)

Komiteen bør levere innstillinga snarast råd; helst innan to månader etter mottatt avhandling.

Fakultetet si behandling av innstillinga (jf. forskriftas § 26-1)

I tilfelle der komiteen har tilrådd at kandidaten skal få høve til mindre omarbeiding av avhandlinga før endeleg innstilling (§ 26-1 (3) og (4)), og fakultetet tar tilrådinga til følge (§ 26-1 (5)), fastset fakultetet ein frist innanfor 3 månadar, rekna frå vedtaksdato. Slik omarbeiding er å rekne for del av kandidatens første eksamensforsøk. Dersom kandidaten ikkje leverer avhandlinga innan oppgitt frist, eller trekker seg frå eksamensforsøket, blir avhandlinga rekna som underkjend. Kandidaten får då levere avhandlinga inn til ny vurdering ein gong (andre gongs eksamensforsøk), og tidlegast seks månader rekna frå vedtaksdato (i saka med komiteen si innstilling om mindre omarbeidingar).

Prøveforelesing for ph.d.-graden (jf. forskriftas § 27)

Kandidaten skal halde ei offentleg prøveforelesing over oppgitt emne. Prøveforelesinga skal ha eit omfang på 45 minutt. Prøveforelesing og disputas skal normalt avviklast same dag.

Forsvar av doktorgradsarbeidet (Disputas) (jf. forskriftas § 28)

Disputasen blir leidd av instituttleiaren/senterleiaren eller den han/ho gir fullmakt. Den som leier disputasen gjer kort greie for innleveringa, for vurderinga av avhandlinga og for prøveforelesinga.

Deretter gjer doktoranden greie for siktemålet med og resultatet av den vitenskaplege undersøkinga. Lengda på doktoranden sin presentasjon skal ha eit omfang på omtrent 15 minutt. Første ordinære opponent innleier diskusjonen, lengda på diskusjonen er inntil 1½ time. Andre opponent avsluttar disputasen. Lengda på diskusjonen er inntil 1 time.

UTFYLLANDE REGLAR VED FAKULTET FOR HUMANIORA, SAMFUNNSVITSKAP OG LÆRARUTDANNING TIL FORSKRIFT OM GRADENE PH.D. VED UIT

Fastsett av:	Styret ved Fakultet for humaniora, samfunnsvitskap og lærarutdanning med heimel i forskrift for gradene philosophiae doctor (ph.d.) <u>og philosophiae doctor (ph.d.) i kunstnarisk utviklingsarbeid</u> ved Universitetet i Tromsø – Noregs arktiske universitet (UiT), <u>vedtatt gjeldande frå 1.1.2023. (25.10.2012, revidert 19.06.2018, Eph. 22/4015-13) 17/6565-12.</u>		
Ansvarleg eining:	Fakultet for humaniora, samfunnsvitskap og lærarutdanning		
Sist endra av:	Fakultetsstyret	Dato:	09.12.2021
		Arkivref.:	2021/4460-2
Gjelder frå:		Dato:	1509.0612.20213
Erstattar:	Ph.d.-program i humaniora og samfunnsvitskap - utfyllande reglar til forskrift for graden ph.d.	Dato:	09.12.202126.10.
		Arkivref.:	2018 202117/4460- 22453-6

Kapittel I. Allmenne føresegner

Punkt 1. Verkeområde (jf. forskrifta § 1)

Dei utfyllande reglane gjeld doktorgradsutdanninga ved Fakultet for humaniora, samfunnsvitskap og lærarutdanning (HSL-fakultet) som fører fram til graden ph.d. i humaniora og samfunnsvitskap. Reglane er utfyllande til forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) og philosophiae (ph.d.) i kunstnarisk utviklingsarbeid ved Universitetet i Tromsø – Noregs arktiske universitet (UiT), om opptak til, gjennomføring og avslutting av ph.d.-graden ved HSL-fakultet. Forskrift for om studier og eksamenar ved UiT gjelder for emnane i opplæringsdelen av doktorgradsstudiet.

Punkt 2. Begreper (jf. forskriftas § 2)

Punkt 3. Målsetjing og krav (jf. forskriftas § 3)

Ph.d.-studiet i humaniora og samfunnsvitskap har eit sjølvstendig forskingsarbeid med ei vitskapleg avhandling på høgt, fagleg nivå som mål. Som del av forskingsutdanninga skal ph.d.-studenten gjennomføre ein opplæringsdel. Målet med opplæringsdelen er å vidareutvikle den vitskaplege skoloringa som ph.d.-studenten har fått gjennom tidlegare studium. Han skal gi ph.d.-studenten ferdigheiter utover avhandlingsarbeidet og vere ei støtte for arbeidet med avhandlinga.

Løpet av studiet vil ph.d.-studenten oppnå følgjande læringsutbytte:

KUNNSKAP—kandidaten

- kan handtere vitenskapsteoretiske og/eller kunstnarlege problemstillingar innan områda sine på avansert nivå
- er i kunnskapsfronten innan fagområdet sitt, og kan bidra til å utvikle ny kunnskap, nye teoriar, metodar, fortolkingar og dokumentasjonsformer
- kan knyte eige prosjekt til breiare vitenskaplege diskusjonar og vurdere bruk av ulike metodar og framgangsmåtar innan forskinga

FERDIGHEIT—kandidaten

- kan formulere problemstillingar, planleggje og gjennomføre forskning, og handtere faglege og/eller kunstnarleg utviklingsarbeid på eit høgt internasjonalt nivå
- kan handtere komplekse faglege spørsmål og utfordre etablert kunnskap og praksis på fagområdet
- kan skrive ulike typar akademiske tekstar innan fagområdet sitt og reflektere over skriveprosessen
- kan delta i faglege diskusjonar og gi konstruktiv tilbakemelding på vitenskaplege arbeid

GENERELL KOMPETANSE—kandidaten

- kan identifisere, reflektere over og handtere relevante forskingsetiske problemstillingar og gjere forskning med fagleg integritet
- kan styre komplekse tverrfaglege arbeidsoppgåver og prosjekt
- kan formidle forskning og utviklingsarbeid gjennom anerkjente nasjonale og internasjonale kanalar, vitenskaplege og allmennretta, skriftleg og munnleg
- kan vurdere behovet for, og ta initiativ til, innovasjon gjennom å bidra sjølvstendig i komplekse og nyskapande prosjekt

Punkt 4. Innhaldet i doktorgradsutdanninga (jf. forskrifta § 4 (3))

Som ledd i å førebu ~~studenten~~ doktorgradskandidaten på ein yrkeskarriere i eller utanfor academia vil fakultetet gi eit seminartilbod med fokus på karriererettleiing minst ein gong i opptaksperioden.

Punkt 5. Ansvar for doktorgradsutdanninga (jf. forskrifta § 5)

~~Fakultet for humaniora, samfunnsvitskap og lærarutdanning~~ HSIL-fakultetet er administrativt ansvarleg for studieprogrammet. Ansvar er delegert til ph.d.-utvalet som er programstyret for Phph.d.-programmet i humaniora og samfunnsvitskap. ~~er vedtatt av styret ved Fakultet for humaniora, samfunnsvitskap og lærarutdanning og gir utfyllande reglar til forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Universitetet i Tromsø – Noregs arktiske universitet.~~

Programstyret er ph.d.-utvalet ved Fakultet for humaniora, samfunnsvitskap og lærarutdanning. Mandat og oppgåver for ph.d.-utvalet er nedfelt i reglement for Fakultet for humaniora, samfunnsvitskap og lærarutdanning HSL-fakultetet.

For (opptakadgangsregulerte) fagspesifikke ph.d.-emner innan teori og metode/faglege posisjonar og tilnærmingar som institutta/sentra eiger, er det administrative ansvaret for behandling av opptak til emna delegert til institutta/sentra, og handsamast blir ikkje behandla-ikkje i ph.d.-utvalet, jf. reglement for fakultetet.

Punkt 6. Kvalitetssikring og rapportering (jf. forskrifta § 6)

Punkt 7. Innhaldet i doktorgradsutdanninga (jf. forskrifta § 7)

Kapittel II. Opptak

Punkt 8. Opptakskrav (jf. forskrifta § 8)

For å verte bli tatt opp vert det stiler det krav om eit karaktersnitt på B eller betre på mastergraden (eller tilsvarende gode karakterar etter andre karaktersystem). Karaktersnittet gjeld også for integrerte 5-årige mastergradar på 300 studiepoeng der alle emna skal inngå i berekninga av snittkarakteren. Mastergraden må inneheldinnehalde eit større skriftleg arbeid (masteroppgåve)¹.

Unntaksvis kan det takast opp kandidatar med karaktersnitt C (karaktersnitt 3,0 eller betre) på mastergraden, eller tilsvarende karaktersnitt etter andre karaktersystem. Då må det samtidig dokumenterast vitskapleg arbeid ut over mastergraden der søkeren er eine- eller hovudforfattar. Døme Eksempel på kva som kan reknast som vitskapleg arbeid, er antatte eller publiserte referee-artiklar, publiserte faglege arbeid, faglege rapportar og utgreiingar².

Søkjarar med utanlandsk høgare utdanning skal vurderast i tråd med lov om universiteter og høyskoleruniversitets- og høgskulelova (uhl.) § 3-5 (3).

Dersom det er lenge sidan mastergraden vart avlagt og til søknad om opptak til ph.d.-studiar vert bli fremma (10 år eller meir), bør søkeren vise til eigena interesse for forskning med dokumentasjon av antatt eller publiserte vitskapelege/faglege arbeid ut over mastergraden.

Det er doktorgradsprosjektet sins faglege karakter (metodar, perspektiv, teoriar) som avgjer kva -fagmiljø prosjektet høyrer til. Søkjaren skal difor derfor ved opptak ha fagleg tilknytning ved til det instituttet/senteret som doktorgradsprosjektet fagleg fell innanfor, uavhengig av om det er dette faget søkjaren har mastergrad i. Det vert blir likevel stilt krav til søkeren om å ha fagleg relevant grunnutdanning for ph.d.-prosjektet og at prosjektet fell innanfor eitt eller fleire av fagområda for forskingsgrupper/faggrupper ved fakultetet.

Unntaksvis kan søkjarar som har ein bachelorgrad på 180 studiepoeng og ein utanlandsk mastergrad (75 eller 90 ECTS), få opptak etter individuell vurdering. Mastergraden må innehalde eit større skriftleg arbeid tilsvarende 30 ECTS og eitt av følgjande tilleggskrav:

- Ekstra emne på masternivå for å oppnå totalt 120 studiepoeng på mastergrads nivå.

¹ Fortrinnsvis masteroppgåve på minimum 30 stp i 2-årige mastergradar (120 stp.) og 20 stp. oppgåve i 5-årige mastergradar (300 stp.), jf. Krava til omfang på masteroppgåva i 2-årige og 5-årige mastergradar: forskrift om studiar og eksamenar ved UiT.

² Bloggar, kronikkar, lesarinnlegg og faglege formidlingsarbeid tel i denne samanhengen ikkje som vitskapeleg arbeid.

- Vitskapelege arbeid som ut frå ei skjønnsvurdering kan seiast å vege opp for manglar i formell utdanning (desse arbeida kan ikkje inngå i ph.d.-studiet).

For søkjarar med høgare utdanning frå ein stat som har ratifisert Lisboakonvensjonen, skal fakultetet godkjenne den utanlandske utdanninga med mindre det kan påvisast betydelege forskjellar mellom den utanlandske utdanninga og norsk 2-årig eller 5-årig mastergrad, jamfør lov om universitet og høgskeolar, § 3-5.

~~Dersom det er lenge sidan mastergraden vart avlagt og til søknad om opptak til ph.d.-studiar vert fremma (10 år eller meir), bør søkjar vise til eigen interesse for forskning med dokumentasjon av antatt eller publiserte vitskapelege/faglege arbeid utover mastergraden.~~

Punkt 9. Søknaden (jf. forskriftas § 9)

Når ein søker på stipendiatstilling ved HSL-fakultetet, vert blir ein samstundes samtidig vurdert for opptak til ph.d.-programmet.

For søkjarar utan stipendiatstilling ved UiT ~~Noregs arktiske universitet~~, det vil seie søkjarar med finansiering av studiet gjennom tilsetjing eller tilskot hos ekstern partarbeidsgivar, vil det verte bli stilt krav om opphald med arbeidsstad i relevant fagmiljø ved fakultetet på til saman 12 månader i opptaksperioden. Dokumentasjon frå arbeidsgivar som stadfester tillating til dette må leggjast ved søknaden om opptak.

Søknadsfristane til ph.d.-program i humaniora og samfunnsvitskap er normalt 1. april og 1. oktober. Søknaden skal skrivast på fastsett søknadsskjema.

Dersom søkeren ønskjer å bruke eit anna språk i avhandlinga enn dei språka som er godkjende i punkt 19, skal søknad om dette leverast saman med søknad om opptak.

Punkt 10. Vedtak om opptak (jf. forskriftas § 10)

Opptak av fakultetets egne stipendiatar ved fakultetet:

Tilsetjingsutvalet ved HSL-fakultetet er opptakskomite for ph.d.-kandidatar studentar som verte bli tilsette som stipendiatar ved fakultetet og har mandat til å gjære vedtak om midlertidig foreløpig opptak til ph.d.-studiet i humaniora og samfunnsvitskap. Alle Kandidaten skal etter tilsetjing vidareutvikle prosjektbeskrivinga og prosjektpplanar levere utdanningsplan og eventuelt revidere prosjektbeskrivinga si i samråd med sin(e) rettleiar(ar) slik at dei held god vitskapleg kvalitet og kan godkjennast for ein månad etter at dei har starta i stillinga. eit Fullfortendeleg opptak (handsaming av eventuell revidert prosjektbeskriving, utdanningsplan, stadfesting av opptaksperiode og eventuell komplettering av rettleiarar) vert gjort av i Pph.d.-utvalet.

Dersom det er fleire søkjarar til ein studieplass (eit doktorgradsstipend), og komiteen innstiller ein eller fleire søkjarar vurdert etter unntaksreglane, må slik innstilling det grunngjevast særskild i bedømmingavurderinga.

Opptak av stipendiatar tilsette ved andre einingar ved UiT:

For søkjarar som ~~vert-blir~~ tilsette som stipendiatar ved andre einingar ved universitetet, ~~og søkjarar utan stipendiatstilling ved UiT Noregs arktiske universitet~~, er det ~~p~~Ph.d.-utvalet ved ~~HSL~~-fakultetet som gjer opptak.

Opptak av søkjarar med finansiering av studiet frå gjennom tilsetting hos ekstern part, eller andre tilskot frå ekstern part andre:

For søkjar om studieplass som ikkje har doktorgradsstipend ved UiT, men kan dokumentere finansiering av forskarutdanninga frå ekstern ~~part arbeidsgivar~~, ~~tar fakultetet imot opptakssøknad jamfør punkt 9.;~~

~~For søkjarar utan stipendiatstilling ved UiT Noregs arktiske universitet tar fakultetet imot søknad jamfør punkt 7~~ Den faglege vurderinga av opptakssøknaden skal gjennomførast av to sakkunnige etter forslag frå ~~og vidare sender den til~~ institutta/sentera. Dei sakkunnige skal ha doktorgrad eller tilsvarande kompetanse innan fagfeltet og vere aktive på ~~sitt fagfeltet sitt~~. Minst ein av dei sakkunnige skal ha ~~()??~~ erfaring med arbeid på ph.d.-nivå. ~~Det aktuelle instituttet/senteret~~ Basert på ~~de sakkunnige sin rapport på rapporten frå dei sakkunninges~~sakkunnige skal institutta/sentra ~~tar ta~~ nærare stilling til om søkjaren skal innstillast er kvalifisert for opptak. Dei skal vurdere søkaren sitt forskingsprosjekt sett i samanheng med forskingsaktivitet og -strategiar på eiga eining, og intern rettleiingskompetanse. Dersom ~~det blir ingt om~~ opptak blir anbefalt, skal instituttet/senteret, vurderer plan for studiet og foreslår rettleiarar. Slik fagleg vurdering på institutta/sentra skal gjennomførast av minimum to personar. skal instituttet/senteret gjennomføra gjennomføre intervju med søkjaren som ledd i prosessen med å vurdere han/ho for opptak til programmet. Ein rapport frå intervjuet skal følgje med vurderinga av opptakssøknaden. ~~Dersom Ved~~ anbefaling ~~omav~~ opptak skal instituttet/senteret foreslå minst to rettleiarar, og opplyse ~~kva forom~~ fordeling ~~det skal vera~~ av rettleiingsressursen (240 timar). Etter innstilling frå den aktuelle eininga tar ~~p~~Ph.d.-utvalet ved fakultetet endeleg avgjerd om opptak.

Eit vilkår for opptak ~~Det er krav om at eksterne er at~~ søkjarar skal ha arbeidsplass i relevant fagmiljø ved fakultetet i til saman 12 månadar i løpet av opptaksperioden.

Punkt 11. Doktorgradsavtalen (jf. forskriftas § 11)

UiT følgjer Universitets- og høgskolerådet (UHR) sine anbefalingar om felles praksis for kostnadsberekning for rettleiing og opphald ved gradgivande institusjonar for doktorgradskandidatar med ekstern arbeidsgivar eller tilskott frå andre. For kandidatar med finansiering av studiet frå, tilsetting hos eller andre tilskot frå ein ekstern part skal det derfor i avtalen mellom fakultetet, ekstern part, og kandidaten (del C av opptaksavtalen) avtalesast betaling for indirekte kostnader for 12 månaders opphald ved fakultetet, og betaling for halvparten av timeressursen for rettleiing som tilsette ved UiT stillær med. Det kan også krevjast betaling for eventuelle leigesteadkostnader og annan betaling.

Punkt 12. Opptak til ~~enkeltemnar~~ enkeltemne på doktorgradsnivå (jf. forskrifta § 12)

Søkjarar med erfaringsbasert mastergrad (90 eller 120 studiepoeng) kvalifiserer ikkje for opptak til ph.d.-emne. ~~Dette gjeld søkjarar i kategori 4, jf. forskriftas § 10.~~

Kategoriar for opptak til ph.d.-emne (8000-emne):

- kategori 1: doktorgradskandidatar med opptak til eit av UiT sine ph.d.-program
- kategori 2: doktorgradskandidatar frå andre universitet
- kategori 3: personar med minimum mastergrad eller tilsvarande grad på same nivå og som ikkje er tatt opp til doktorgradsstudium

- kategori 4: forskarlinjestudentar ved UiT og ved andre universitet

Dersom det er fleire kvalifiserte søkjarar enn det er plassar på eit emne, skal dei prioriterast i rekkefølga kategori 1–4, med mindre emnet er lyst ut med ei anna prioritering.

Kapittel III. Gjennomføring

Punkt 13. Studierett (jf. forskrifta § 13)

Dersom studieretten er utvida med to år utover den fastsette avtaleperioden normert studietid, jamfør etter § 123 (1) eller (3), og studenten-kandidaten framleis ikkje vil klare å ha leveret avhandlinga før denne studieretten går ut, kan det søkjast om ytterlegare forlenga studierett for ein avgrensa periode på opptil 6 månader for å ferdigstille avhandlinga. Søknaden skal sendast til fakultetet og må innehalde ei grunngjeving for forseinkinga og ein plan for avslutting av studiet. Ein slik søknad skal vere utarbeidd i samarbeid med rettleiar(ar) og må sendast inn før studieretten løyperløper ut.

Ph.d.-studentarDoktorgradskandidatar kan søkje permisjonar ut over § 13 (7) i forskrifta for ph.d.-gradane (og § 49 i forskrift om studier og eksamener ved UiT). Stipendiatar omfattaster også omfatta av reglane for permisjonar § 2-3 i nasjonal forskrift om ansettelsesvilkår for tilsetting i stillingar som postdoktor, stipendiat, vitskapleg assistent og spesialistkandidat. Søknaden skal sendast til fakultetet og må innehalde ei grunngjeving for permisjonen og ein plan for kva innverknad denne har på studiet.

Punkt 14. Opplæringsdelen – formål og innhald (jf. forskriftas § 14)

Fakultetet har det formelle ansvaret for utdanningstilbodet i opplæringsdelen, og dei einskilde undervisningstiltaka vert blir godkjende av ph.d.-utvalet.

Fakultetet tilbyr ph.d.-emne innan vitskapsteori, forskningsetikk og formidling som tilfredsstiller krava i opplæringsdelen. Desse emna vert blir arrangerte kvart år. Fagspesifikke ph.d.-emne i teori og metode/faglege tilnærmingar og posisjonar vert blir gitt av institutta/sentra-sentera og varierer frå år til år.

Ph.d.-studenten-kandidaten kan delta på ph.d.-emne arrangert av fakultetet eller andre fakultet/institusjonar. Det er tilrådeleg at ph.d.-studenten-kandidaten deltar på emne i regi av nasjonale forskarskolar og ved andre institusjonar. Opplæringsdelen bør gjennomførast innan-i løpet av dei første to–tre semestera av doktorgradsstudiet og verae godkjend av fakultetet seinast før studieretten utlepar-løper ut.

Ph.d.-utvalet skal godkjenne opplæringsdelen før avhandlinga kan leverast til vurdering.

Opplæringsdelen omfattar desse komponentane:

- Vvitskapsteori og forskningsetikk- (Ttotalt 10 studiepoeng-)
- fFormidling- (Totalt3–5 studiepoeng-)
- ffagspesifikk teori og metode/faglege tilnærmingar og posisjonar. Generiske emne på inntil 2 studiepoeng- (Totalt-15–17 studiepoeng-)

Krav til dokumentasjon for godkjenning av opplæringsdel

Krav til dokumentasjon for å få ph.d.-emne (som er fastsette med studiepoeng) godkjende inn i opplæringsdelen:

- lokale, nasjonale eller internasjonale ph.d.-emne (doktorgradskurs) med studiepoeng vert-bli vanlegvis godkjende med opplyst studiepoengomfang
- godkjend deltaking/paper/eksamen skal dokumenterast med karakterutskrift, kursbevis eller liknande

Krav til dokumentasjon for å få spesialpensum godkjent som ph.d.-emne med studiepoeng og innpassa i opplæringsdelen:

Dersom tilbodet av fagspesifikke ph.d.-emne og forskarkurs innan relevant teori/metode/faglege tilnærmingar og posisjonar for kandidaten sitt ph.d.-prosjekt er lite, kan det leggest opp eit spesialpensum. For å få godkjend spesialpensumet med 5 studiepoeng må instituttet/senteret i samråd med rettleiar utarbeide ei emnebeskriving, legge opp vitskapeleg faglitteratur og arrangere arbeidskrav/prøve(r) (skriftlege eller munnlege) med eit omfang på 150 arbeidstimar for kandidaten. Til søknad om godkjenning av spesialpensum skal kandidaten legge ved følgande dokumentasjon: emnebeskriving, litteraturliste over lese pensum (150–500 sider), og kopi av gjennomført arbeidskrav og prøve(r).

Krav til dokumentasjon for at konferansedeltaking skal gi utteljing med studiepoeng:

- Det skal vere ein vitskapeleg eller fagleg konferanse: Det vil seie at tema på konferansen er vitskapeleg, og at foredragshaldarar er forskarar. Innhaldet i konferansen må vere relevant for det det aktuelle området innanfor opplæringsdelen; fagspesifikk teori og metode/faglege tilnærmingar og posisjonar.
- *Modell 1:* For å gi 3 studiepoeng må konferansen minimum strekke seg over 2 dagar, og kandidaten~~ph.d.-studenten~~ må ha hatt eit framlegg på minimum 15 minutt. Arbeidsomfanget skal vere 90 arbeidstimar.
- *Modell 2:* For å gi 5 studiepoeng må konferansen strekke seg over 2 dagar, og ~~ph.d.-studenten~~kandidaten må ha hatt eit framlegg på minimum 20 minutt. Arbeidsomfanget skal vere 150 arbeidstimar.
- Dokumentasjon på deltaking og innlegg på konferansen~~framlegg~~ må leggest ved søknaden, til dømes for eksempel i form av deltakarliste og konferanseprogram. Studenten-Kandidaten sitt innlegg på konferansen ~~framlegg~~ må dokumenterast i form av eit tekstmanus eller tilsvarande.
- Deltaking på konferanse med kortare tidslengd, eller deltaking utan framlegg, vert-bli ikkje godkjend.
- Det er berre mogleg å få ei konferansedeltaking godkjend i opplæringsdelen.

Ph.d.-emne/ kurs og konferansedeltaking godkjend med studiepoeng i opplæringsdelen vil foreldast over tid. Dei enkelte elementa i ein godkjend opplæringsdel bør ikkje vere eldre enn 7 eller 8 år (avhengig av om studenten har vore tatt opp til ein 3-årig eller 4-årig opptaksavtale) på tidspunktet for levering av avhandlinga til vurdering. Etter særskild vurdering kan element på opp til 10 år godkjennast.

Kandidatar som etter vurdering har fått underkjend si avhandling skal normalt både få oppgitt ein frist for tidlegast mogleg ny levering av omarbeidd avhandling og ein seinast frist for levering av ny avhandling

~~dersom det er fare for at elementa i opplæringsdelen kan foreldast og må erstattast med nyare avlagte ph.d.-emne, forskarkurs eller konferansedeltaking.~~

Oppretting og innmelding av ph.d.-emne

Eitt studiepoeng tilsvarar 25–30 arbeidstimar. For kvart emne må det gjerast ei vurdering av arbeidsmengda som ein går ut frå at ~~studenten-kandidaten~~ vil bruke på emnet sine ulike komponentar: Lesing av pensum, førebuing av plikter på kurset (som ~~til dømes~~for eksempel å planlegge innlevering av skisse eller liknande i forkant av kurset, planlegge presentasjonar, lesing av skriftlege innlegg frå medstudentar), oppmøte på emnet, etterarbeid og eksamen. Oppretting av mindre emneiningar enn 5 studiepoeng er ikkje tilrådd av omsyn til ~~studenten-kandidaten~~ sin samla arbeidsbyrde. Vidare bør det ikkje etablerast store emneiningar på 10 studiepoeng ~~då fordi~~ det gir færre kombinasjonsmoglegheiter innan bolken ‘fagspesifikk teori og metode/faglege tilnærmingar og posisjonar’.

Følgjande minimumskrav må innfriast for at eit ph.d.-emne skal godkjennast med eit omfang på 5 studiepoeng:

- Emnet ~~vert-blir~~ arrangert over minimum to heile dagar.
- Undervisninga skal vere på minimum 15 timar. Det ~~vert-bli~~ oppmoda til å aktivisere ~~studentane-kandidatane~~, men omfattande studentarbeid ~~under-i~~ emnet bør kome i tillegg til ordinær undervisning.
- Eksamensforma bør gir ~~studenten-kandidaten~~ øving i sjangrar som ofte ~~vert-blir~~ nytta innan forskning og formidling i faget. ~~Døme-Eksempel~~ kan vere vitenskapleg artikkel, review-artikkel, bokmelding, kronikk, blogg, refleksjonslogg. Det er viktig at eksamensforma er tilpassa sjanger og innhaldet i emnet.
- Lengda på eksamen~~en~~ vil variere avhengig av sjanger, men for paper skal det normalt vere ca. 15 sider/6 000 ord.
- Litteraturomfanget kan variere, men bør minimum vere 700 sider. Eit ph.d.-emne med mindre litteraturomfang kan godkjennast dersom det er særskilt grunngitt.
- Fagleg ansvarleg skal minimum ha doktorgrad/førstestillingskompetanse.

Institutta/sentera ~~vert-blir~~ ein gong årleg bedne om å melde inn ph.d.-emne som skal tilbydast kommande studieår (haust-/vårsemester) til fakultetet.

Punkt 15. Oppnemning av ~~Rettlei~~rettleiararng (jf. forskriftas § 15-1)

Rettleiarane skal ha doktorgrad eller tilsvarande kompetanse innan fagfeltet og ~~være~~vere aktive innan sitt på fagfeltfagfeltet sitt. ‘Tilsvarande kompetanse’ menas i denne samanhengen som ‘likeverdig vitenskapelig kompetanse’. Dosent og førstelektor har eigne kompetansekrav med vekt på pedagogisk utviklingsarbeid og reknast ikkje for å ha likeverdig vitenskapelig kompetanse og same føresetnad til å rettleie doktorgradskandidatar som det førsteamanuensis og professor har. Dosent og førstelektor utan doktorgrad kan difor ikkje oppnamnas som rettleiarar for doktorgradskandidatar.

Hovudrettleiaren skal ha ~~tidlegare~~erfaring frå eller opplæring som rettleiar for doktorgradskandidatar. Begge rettleiarane skal gjennomføre obligatorisk kurs i forskingsrettleiing om dei ikkje har slikt kurs frå tidlegare, eller dersom det er ~~lengre~~meir enn 10 år ~~siasidan~~ slikt kurs ble avlagt gjennomført sist.

I samband med søknad om opptak kan søkjaren ~~sjølv~~ foreslå rettleiarar, men det er fakultetet som oppnemner rettleiarar etter innstilling frå gjeldande institutt eller senter. Det skal vere minimum to rettleiarar der minst ein av dei skal vere tilsett i fagmiljø relevant for ~~studentens-kandidaten~~ ~~sitts~~ ph.d.-

prosjekt, enten ved institutt eller senter ved fakultetet. Det er 240 timer rettleiingsressurs per ~~doktorgradskandidat~~~~ph.d.-student~~, og denne ressursen skal fordelast etter avtale mellom rettleiarane.

Dersom ein ~~ph.d.-student~~~~kandidat~~ ønskjer å skifte rettleiar(ar), skal ein grunngjeven søknad om dette rettast til instituttet/senteret og/eller ph.d.-utvalet. Dersom ein ønskjer å skifte rettleiar fleire gonger, skal det saman med søknaden ~~føreliggje~~~~ligge føre~~ ein detaljert plan over korleis den perioden som står att skal brukast.

Framdriftsrapportering (jf. forskriftas § 16)

~~Ph.d.-studenten~~~~Doktorgradskandidat~~ og rettleiarar skal kvart år levere framdriftsrapport. ~~Kandidaten kan, men er ikkje pliktig til å levere framdriftsrapport det året han/ho får midtvegsevaluering. Manglande rapportering om framdrifta frå studenten kan medføre heving av doktorgradsavtalen, jamfør kap. VII i forskrift for ph.d.-graden ved UiT Noregs arktiske universitet.~~

Med utgangspunkt i framdriftsrapporten (~~og rapportar frå midtvegsevalueringa~~) skal instituttet gjennomføre årleg forskarsamtale med ~~ph.d.-studenten~~~~kandidaten~~. Instituttet lagar ein instituttrapport som ~~vert handsama~~~~blir behandla~~ i ph.d.-utvalet.

Midtvegsevaluering (jf. forskriftas § 17)

HSL-fakultetet skal ha ~~ei~~~~ein~~ felles rutine for gjennomføring av midtvegsevaluering for kvar ph.d.-student. ~~Arrangeringa~~~~Gjennomføring~~ av midtvegsevalueringa skal organiserast av institutta/sentera. Midtvegsevaluering er obligatorisk arbeidskrav for alle ~~doktorgradskandidatar~~~~studentar~~ med opptak til ph.d.-programmet ~~frå og med hausten 2018~~ og må vere godkjend før ~~kandidaten~~~~studenten~~ kan framstille seg for prøven (prøveforelesing og disputas). Midtvegsevalueringa ~~bør~~~~skal~~ gjennomførast i ~~studentens~~ 3.-4. semester for kandidatar på 3-årig opptakssavtalar og i -eller 4.-5. semester (~~avhengig av om han/ho er tatt opp etter 3-årig eller for kandidatar på 4-årig opptakssavtalar~~), og skal vere gjennomført seinast innan to år ut i kandidatens studieløp.

Midtvegsevalueringa skal vere ein obligatorisk milepåle i studieløpet ~~og skal fastsettast i prosjektplanen til avtalen for ph.d.-studiet~~. Tidspunktet skal ikkje ~~i~~~~vesentleg grad~~~~verte vere~~ tilpassa studentens progresjon med mindre spesielle forhold (sjukdom, permisjonar) tilseier utsettjing. ~~Ut over dette er det ikkje mogleg å utsette midtvegsevalueringa.~~

~~Ho skal både ta for seg framdrifta i ph.d.-studiet med tanke på gjennomføring på normert tid og gi studenten (og rettleiarar) konstruktiv fagleg tilbakemelding på innlevert materiale som studenten kan ta med seg i det vidare doktorgradsarbeidet. I det skriftlege underlaget for evalueringa skal det inngå tekstutkast til doktoravhandlinga; kopi av opptakssavtalen, prosjektbeskriving og prosjektets planar (frå opptakstidspunktet), oppdatert databehandlingsplan, og anna materiale. Midtvegsevalueringa skal både ta for seg framdrifta i ph.d.-studiet med tanke på gjennomføring på normert tid og gi kandidaten (og rettleiarar) konstruktiv fagleg tilbakemelding på innlevert materiale som kandidaten kan ta med seg i det vidare doktorgradsarbeidet. Databehandlingsplanen skal ~~være~~~~vere~~ eitt av momenta i evalueringa. Komiteen skal bestå av minst to medlemmer. Minst ein medlem bør vere utan tilknytning til ~~kandidatens~~~~studentens~~ institutt/senter eller nærmaste fagmiljø.~~

~~Dersom k~~~~Konklusjonen~~~~om~~~~er~~ forseinka progresjon i studiet etter midtvegsevalueringa, ~~skal instituttet iverksette~~~~sette i verk~~ tiltak for å bøte på situasjonen. Dersom konklusjonen etter midtvegsevalueringa ~~om~~~~er~~ at prosjektet ikkje vil kunne gjennomførast i løpet av gjenstående periode med finansiering for

~~studiet, skal fakultetet varslast og vurdere saka i tråd med forskriftas § 22-2. kan medføre heving av doktorgradsavtalen, jamfør kap. VII i forskrift for ph.d.-graden ved UiT Noregs arktiske universitet.~~

Det er valfritt for institutta/~~sentra-sentera~~ om dei i tillegg vil gi fleire tilbod, ~~til dømes for eksempel~~ ei sluttevaluering.

Punkt 17. Tilknytning til forskarmiljø (jf. forskriftas § 17)

Punkt 18. Utstyr (jf. forskriftas § 18)

Kapittel IV. Doktoravhandlinga

Punkt 19. Nærmare om krava til avhandlinga ~~Krav til doktoravhandlinga~~ (jf. forskriftas § 18-19)

Ein monografi skal normalt ikkje vere lengre enn 300 sider. ~~Doktorgradskandidaten~~ ~~Ph.d.-studenten~~ skal vere eineforfattar på avhandlinga.

Ei artikkelsamling skal bestå av eit samandrag (ei 'kappe') og minst tre artiklar av vanleg ~~storleik~~ ~~størrelse~~. Samandraget skal normalt vere mellom 40 og 80 sider og skal vere utforma av kandidaten åleine.

Når artiklar i ei artikkelsamling har fleire forfattarar, kan det vere grunn til å utvide talet på artiklar.

Artiklane skal ha eit nivå tilsvarande det som ~~vert-er~~ kravd for publisering i anerkjente fagtidsskrift med fagfellevurdering. Dette gjeld også bokkapittel.

I kappa skal ~~kandidaten~~ ~~studenten~~ ikkje berre samanfatte, men også framstille problemstillingane og konklusjonane som ~~vert-er~~ lagde fram i delarbeida i eit samla perspektiv, og på den måten dokumentere samanhengen i avhandlinga. I dette ligg også ei klargjering av avhandlinga sitt bidrag til det forskingsfeltet ho er posisjonert innanfor. I kappa skal kandidaten også gjere greie for metode- og teoribruk i avhandlinga dersom dette ikkje går fram av delarbeida. Ved tidlegare publiserte artiklar skal kappa også innehalde faglege ajourføringar, slik at avhandlinga som heilskap står fram som fagleg oppdatert. Alternativt skal slike ajourføringar gjerast i kvar artikkel. ~~Kappa skal vere utforma av ph.d.-studenten åleine. Samandraget skal normalt vere mellom 40 og 80 sider.~~

Avhandlinga skal følgje forskningsetiske reglar og konvensjonar for fagleg kvalitetssikring av forskning. Ved artiklar med fleire forfattarar skal Vancouver-reglane ~~normalt~~ ~~leggjast~~ til grunn. Dersom det er avvik frå Vancouver-reglane, skal årsaka til dette beskrivast i erklæring om medforfatterskap.

Avhandlingsspråk:

Avhandlinga skal skrivast på norsk, svensk, dansk, engelsk eller samisk. Dersom ~~kandidaten~~ ~~studenten~~ ønskjer å nytte eit anna språk, skal det vere søkt om særskilt godkjenning av dette ved opptak, jf. punkt 68. Avhandlinga skal innehalde eit samandrag på både norsk og engelsk.

Avhandlingar som inkluderer film / audiovisuelt materiale / andre medium:

Ei avhandling kan også inkludere film, audiovisuelt materiale eller anna medium. Slikt materiale kan vere vedlegg/appendiks til avhandlinga. Det må gjerast tydeleg korleis materialet skal ~~verte~~ ~~bli~~ sett i

samanheng med avhandlinga. Dersom ikkje dette kjem klart fram av sjølve avhandlinga, kan det ~~verte~~ vere utdjupa i eit vedlagt skriv til avhandlinga.

Ein vitskapeleg antropologisk film kan reknast som sidestilt med vitskapeleg artikkel og erstatte ein av dei tre artiklane i ei artikkelsamling etter gitte ~~kriteri~~kriterium:

- filmen er fagfellevurdert og antatt for, eller publisert i, godkjend publiseringskanal
- filmen har oppført forfatter- og institusjonstilknytning
- filmen ~~er registrert~~ er registrert og ~~rapporterast~~ rapportert i Cristin som 'vitskapeleg artikkel' og ikkje film

Det må gjerast tydeleg i samandraget ('kappa') korleis filmen skal ~~verte~~ er sett i samanhang med dei andre delane av avhandlinga.

~~Punkt 20. Arbeid som ikkje vert godtekne (jf. forskriftas § 20)~~

~~Punkt 21. Offentleggjerings- og tilgjengelegheit (jf. forskriftas § 21)~~

~~Avhandlinga skal være offentlig tilgjengeleg i UiTs opne vitenarkiv Munin seinast to veker før disputasdato.~~

~~Kapittel V. Kvalitetssikring og rapportering~~

~~Punkt 22. Kvalitetssikring og rapportering (jf. forskriftas § 22)~~

~~Kapittel VI. Plikt til å melda frå om resultat~~

~~Punkt 23. Plikt til å melde frå om resultat (jf. forskriftas § 23)~~

~~Kapittel VII. Heving av avtalen~~

~~Punkt 24. Frivillig avslutting (jf. forskriftas § 24)~~

~~Punkt 25. Tvungen avslutting (jf. forskriftas § 25)~~

~~Kapittel VIII. Fullføring~~Vurdering av avhandlinga

~~Punkt 26. Innlevering (jf. forskriftas § 26)~~

Hovudrettleiar skal melde frå om ~~nært forestående at ei-~~ innlevering snart er venta til fakultetet og instituttleinga seinast to (2) månader før planlagt innleveringstidspunkt.

Studenten sin søknad om å få avhandlinga vurdert til graden philosophiae doctor skal sendast til fakultetet via elektronisk innleveringsskjema i Munin (UiTs ~~elektroniske opne~~ vitenarkiv), der

avhandlinga skal leggjast ved i pdf-format. Saman med søknaden skal det leggjast ved eit kortfatta samandrag på både norsk og engelsk. Avhandlinga ~~vert-blir sendt elektronisk trykt opp ved fakultetet og sendt~~ til komiteen. Dersom avhandlinga ~~vert-blir~~ godkjend til disputas, skal ~~yttrelegare~~ 37 eksemplar ~~av avhandlinga~~ trykkast opp. ~~6 eksemplar skal tas uttakast av til Nasjonalbiblioteket, universitetets utlånsavdeling mfl., mens resten skal~~ leggst ut til publikum på prøveforelesinga og disputasen.

Punkt 27. Oppnemning av bedømmingskomité (jf. forskriftas § 274)

Til å vurdere avhandlinga skal ph.d.-utvalet foreta oppnemning av ein sakkunnig komité på minst tre medlemmer etter krav i § 274. Gjeldande institutt/~~senter~~ grunngjev forslag til komitéansettinga. Bedømmingskomiteen bør ~~normalt vera vere~~ oppnemnd før innlevering av avhandlinga.

Punkt 28. Tilbaketrekking og retting av avhandling (jf. forskriftas § 28)

Punkt 29. Høve til å innhente supplerande opplysningar (jf. forskriftas § 29)

Kapittel IX. Komitéinnstillinga og handsaming av innstillinga

Punkt 30. Fristar (jf. forskriftas § 30)

Punkt 31. ~~I~~Bedømmingskomiteens innstilling (jf. forskriftas § 3126)

Komiteen bør ~~normalt gi~~ levere innstillinga ~~si~~ snarast råd; helst innan to månader etter mottatt avhandling.

Punkt 32. ~~Fakultetet si~~ Hhandsamingbehandling av innstillinga (jf. forskriftas § 3226-1)

I tilfelle der komiteen har tilrådd at kandidaten skal få høve til mindre omarbeiding av avhandlinga før endeleg innstilling (§ 26-1 (3) og (4)~~31 andre og tredje ledd~~), og fakultetet ~~tek tar~~ tilrådinga til følge (§ 32 ~~tredje ledd~~26-1 (5)), fastsett fakultetet ein frist innanfor 3 månadar, rekna frå vedtaksdato. Slik omarbeiding er å rekne for del av kandidatens 'første eksamensforsøkgongs levering'. Dersom kandidaten ~~derimot~~ ikkje leverer avhandlinga innan oppgitt frist, eller trekker seg frå eksamensforsøketoverheld denne fristen, blir avhandlinga handsamabehandle rekna som underkjend. Kfår kandidaten kun får då levere avhandlinga inn til ny vurdering ein gong ('andre gongs eksamensforsøklevering'), og tidlegast seks månader rekna frå vedtaksdato (i saka -med komiteen si s innstilling om mindre omarbeidingar).

Punkt 33. Ny levering (jf. forskriftas § 33)

Kapittel X. Doktorgradsprove

Punkt 34. Prøveforelesing for ph.d.-graden (jf. forskriftas § 3427)

Kandidaten skal halde ei offentlig prøvøførelsing over oppgitt emne. Prøvøførelsinga skal ha eit omfang på 45 minutt. Prøvøførelsing og disputas skal normalt avviklast same dag.

Punkt 35. Forsvar av doktorgradsarbeidet (Disputas) avhandlinga (jf. forskriftas § 3528)

Disputasen blirvert leidd av instituttleiaren/senterleiaren eller den han/ho gir fullmakt. Den som leier disputasen gjer kort greie for innleveringa, for vurderinga av avhandlinga og for prøvøførelsinga. Deretter gjer doktoranden greie for siktemålet med og resultatet av den vitenskaplege undersøkinga. Lengda på doktoranden sins presentasjon skal ha eit omfang på omtrent 15 minutt. Første ordinære opponent innleier diskusjonen, lengda på diskusjonen er inntil 1½ time. Andre -opponent avsluttar disputasen. Lengda på diskusjonen er inntil 1 time.

Punkt 36. Godkjenning av doktorgradsprøven (jf. forskriftas § 36)

Punkt 37. Kreering og diplom/vitnemål (jf. forskriftas § 37)

Kapittel V. fellesgrader og cotutelle-avtalar

Kapittel XI. Klage

Punkt 38. Klage over avslag på søknad om opptak (jf. forskriftas § 38)

Punkt 39. Klage over underkjenning av opplæringsdelen (jf. forskriftas § 39)

Punkt 40. Klage over avslag på søknad om vurdering eller underkjenning av avhandling, prøvøførelsing eller disputas (jf. forskriftas § 40)

Kapittel XII. Ikraftsetjing

Punkt 41. Ikraftsetjing (jf. forskriftas § 41)

ORIENTERINGSSAK

Til:
Fakultetsstyret for HSL-fakultetetMøtedato:
15.06.2023Sak:
16/23

Budsjett- og økonomirapport per 1. tertial 2023

Bakgrunn

Denne orienteringssaken er en intern økonomirapport for HSL-fakultetet, og legges frem for fakultetsstyret for å gi en økonomisk status per 1. tertial 2023. Vedlegg 1 gir en utvidet gjennomgang av regnskap og budsjett, mens vedlegg 2 inneholder en begrepsliste med definisjoner av sentrale begreper som benyttes i økonomirapporteringen. Alle tall er presentert i hele millioner kroner. Inntekter og mindreforbruk er presentert med negativt fortegn i alle tabeller.

Året er preget av strammere økonomiske rammer, slik som i fjor. Budsjettene for 2023 som først ble lagt frem for rektor i mars, ble ikke godkjent, og enhetene ved UiT ble bedt om å gjøre ytterligere kutt i sine budsjetter. Budsjettet ble endelig godkjent først i slutten av mai. Flere av enhetene ved fakultetet har merforbruk og negative avsetninger. Til tross for dette har fakultetet klart å levere et samlet budsjett som er innenfor årets ramme og avsetninger fra tidligere år.

Enhetene ved UiT opplever fortsatt utfordringer knyttet til økonomioppfølgingen av de eksternt finansierte prosjektene (BOA). For flere av enhetene ved fakultetet gir BOA et viktig bidrag til bevilgningsøkonomien, og usikkerhet knyttet til dette er utfordrende. Det jobbes både internt på fakultetet og på tvers av fakultetene for å få en bedre oversikt og forståelse av prosjektmodulen i økonomisystemet.

Hovedtrekk i økonomien

	Regnskap T1	Godkjent	Godkjent
	2023	budsjett T1 2023 ¹	årsbudsjett 2023
Resultat	12,7	7,9	9,7

Tabell 1 – Sammenstilling regnskap og budsjett for totaløkonomien.

Regnskapet for 1. tertial 2023 viser et merforbruk på 12,7 mill. kr. Resultatet er 4,8 mill. kr dårligere enn budsjettet. Dette skyldes i hovedsak lavere netto-overføring fra de eksterne

¹ Godkjent budsjett og godkjent årsbudsjett tilsvarer budsjettet godkjent av rektor og som det ble tatt en kopi (milepælsversjon) av i økonomisystemet 23. mai 2023.

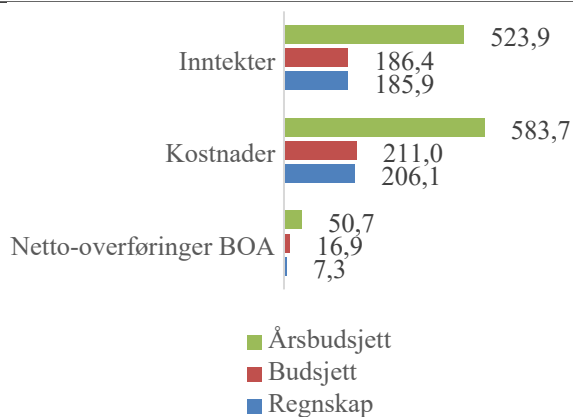
prosjektene. Nærmere forklaring på dette er gitt i vedlegg 1. Periodens merforbruk dekkes av tidligere års avsetninger og avsetningene reduseres derfor tilsvarende.

Etter avslutningen av 1. tertial har UiT fått beskjed om en systemfeil hos DFØ som har medført for høye regnskapsførte kostnader knyttet til variabel lønn for 1. tertial. For HSL-fakultetet utgjør dette 1,7 mill. kr. Dette beløpet reverseres i 2. tertial.

Bevilgningsøkonomien:

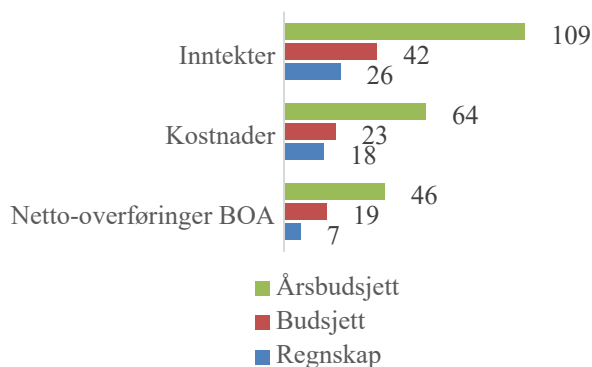
Regnskapet for bevilgningsøkonomien for 1. tertial 2023 viser et merforbruk på 12,8 mill. kr, noe som er 5,1 mill. kr mer enn budsjettet for perioden. Inntektene er på samme nivå som budsjett og kostnadene er noe lavere enn budsjett. Årsaken til avviket skyldes i hovedsak netto-overføringer fra BOA.

Netto-overføringer fra BOA bidrar til å styrke bevilgningsøkonomien med 7,3 mill. kr, noe som er 9,6 mill. kr mindre enn budsjettet for perioden. Dette beskrives som nevnt i vedlegg 1.

BOA-aktivitet:

Regnskapet viser et lavere aktivitetsnivå enn budsjettet i BOA for 1. tertial 2023. Lønnskostnadene er på samme nivå som budsjett, mens driftskostnadene utgjør omtrent 52 % av det som var budsjettet i perioden. Kostnaden knyttet til netto-overføringer i BOA er lavere enn budsjettet, jf. forklaring i vedlegg 1.

Oppsummering

Regnskapet per 1. tertial 2023 viser et merforbruk i forhold til budsjett. Avviket er i sin helhet knyttet til netto-overføringen fra BOA. Det er fortsatt stor usikkerhet når det gjelder BOA-tallene, blant annet på grunn av etterslep i regnskapsføringen på etter- og videreutdanningsporteføljen, som beskrevet i vedlegg 1. Fakultetet jobber med å komme á jour, slik at vi skal få et mer riktig bilde av nettobidraget ved neste rapportering.

Anne Britt Flemmen
dekan

—

Frode G. Larsen
fakultetsdirektør

—

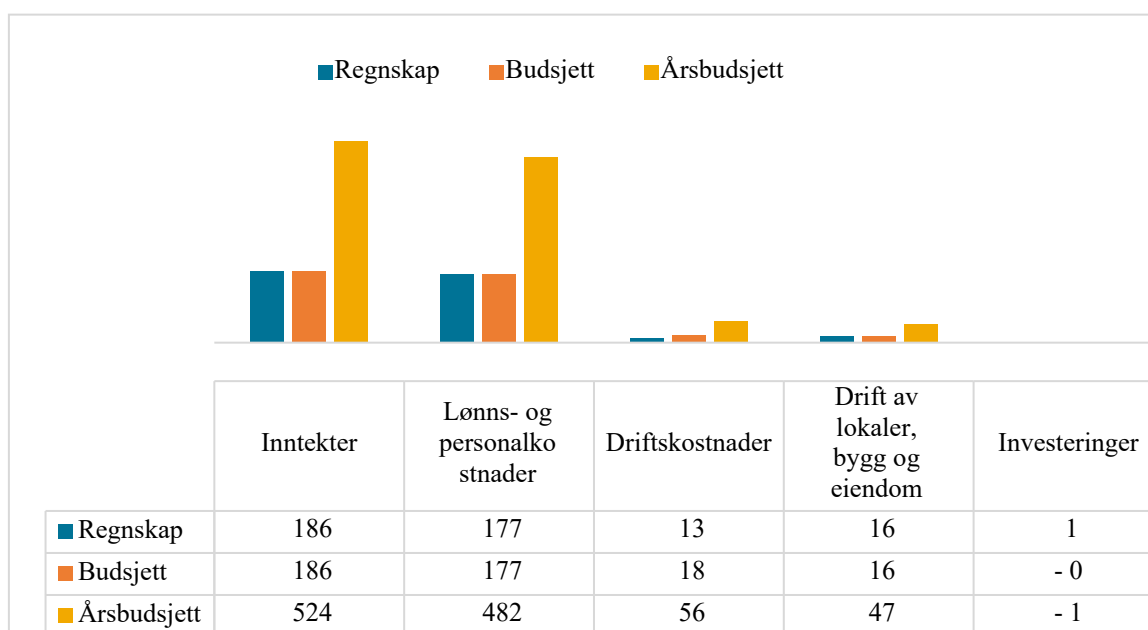
Dokumentet er elektronisk godkjent og krever ikke signatur

Utvidet budsjett- og økonomirapport for HSL-fakultetet 1. tertial 2023

1 Budsjett og regnskap

Alle tall er presentert i millioner kroner. Inntekter og mindreforbruk er presentert med negativt fortegn i tabeller.

1.1 Bevilgningsøkonomien (BEV)

Figur 1. Inntekter og kostnader BEV - regnskap i forhold til budsjett

Inntekten på 186 mill. kr består hovedsakelig av ren bevilgning fra KD, men også bevilgning fra andre departement (4,5 mill. kr til DIVVUN) og interne overføringer fra andre fakultet eller nivå 1 ved UiT (1,7 mill. kr). Inntekten i bevilgningsøkonomien er på samme nivå som budsjettet for 1. tertial.

Lønns- og personalkostnader er den største utgiftsposten og utgjør 86 % av kostnadene i 1. tertial. Lønnskostnaden til faste ansatte er noe lavere enn budsjett, mens variabel lønn er noe høyere enn budsjett. Som nevnt tidligere har det skjedd en systemfeil hos DFØ i 1. tertial som har ført til for høye regnskapsførte lønnskostnader. De reelle lønnskostnadene er derfor 1,7 mill. kr lavere enn det regnskapet viser og vil bli korrigert i neste periode.

Driftskostnadene er 5 mill. kr lavere enn budsjettet. Kostnader til lokaler, bygg og eiendom (internhusleie etc) er på samme nivå som budsjett. Fakultetet har svært lite investeringer, og det er ikke budsjettet med investeringskostnader i 2023.

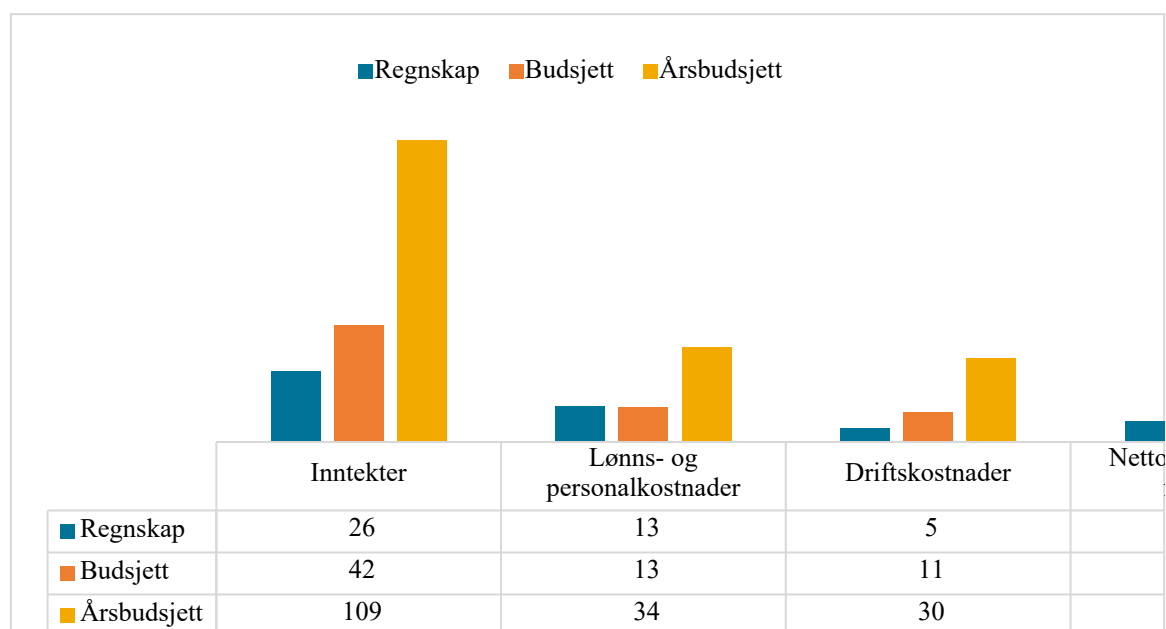
Netto-overføringer fra BOA¹ har bidratt til å styrke bevilgningsøkonomien til fakultetet med totalt 7 mill. kr i 1. tertial, og det er nesten 10 mill. kr mindre enn budsjettet. Dette skyldes i hovedsak

¹ Netto-overføringer fra BOA er interne transaksjoner mellom BEV og BOA hvor frikjøp av ansatte og indirekte kostnader er en inntekt i bevilgningsøkonomien, mens egeninnsats er en kostnad.

etterslep i budsjettering/regnskapsføring på etter- og videreutdanningsprosjektene (EVU). Økonomisystemet er ikke rigget for måten EVU-prosjekter håndteres på. Frikjøp på EVU-prosjekter er timesbasert, mens økonomisystemet er bygd opp til å være basert på prosentvis lønn. For 2023 er ikke frikjøp for 1. tertial gjennomført, og det er i tillegg noe etterslep fra 2022. Det jobbes med å få på plass bedre rutiner, og det er satt ned en nasjonal arbeidsgruppe for BOTT-universitetene som ser på håndtering av EVU-prosjekter. Ved fakultetet jobbes det med å få regnskapsført etterslepet fra 2022 og 1. tertial 2023, med sikte på at regnskapet for 2. tertial skal være oppdatert.

Et annet element som påvirker netto-overføringen mellom bevilgning og BOA og genereres automatisk i økonomisystemet, er når det er avvik mellom kontraktsbeløp som er lagt inn i systemet og bokførte kostnader. Hvis kostnadene overstiger kontraktsbeløpet genereres en automatpostering som reduserer netto-overføringen. Per 1. tertial er denne kostnaden på 3,4 mill. kr. Det er ikke et reelt merforbruk, men skyldes i hovedsak feil (ikke oppdaterte) kontraktsbeløp eller feilposteringer på de eksterne prosjektene. Det jobbes med å gjennomgå og oppdatere de prosjektene dette gjelder.

2 Bidrag- og oppdragsfinansiert aktivitet (BOA)

Figur 2. Inntekter og kostnader BOA - regnskap i forhold til budsjett

Regnskapet viser at BOA-inntekten er 16 mill. kr lavere enn budsjettet. I BOA periodiseres inntekten i takt med påløpte kostnader, slik at lavere inntekt betyr lavere aktivitetsnivå. Inntekt fra NFR er den største BOA-inntektskilden og utgjør 68 % av de totale BOA-inntektene.

Lønnskostnaden er på samme nivå som budsjett, mens driftskostnaden utgjør omtrent halvparten av det som er budsjettet i perioden. Regnskapet viser at netto-overføringer fra BOA til bevilgning er lavere enn budsjettet. Årsaken til at budsjettet netto-overføringer i BOA-delen av regnskapet er annerledes enn det som er budsjettet i bevilgningsøkonomien er fordi vi ikke budsjetterer med justeringsposter på BOA-delen. I bevilgningsøkonomien har vi tatt høyde for nye prosjekter som enda ikke er budsjettet inn i økonomisystemet og forventet netto-overføring er derfor høyere enn i BOA-delen.

Tabellen under viser BOA-inntektene for 1. tertial. BOA-inntekter er en del av finansieringsmodellen til KD, og lavere aktivitetsnivå enn budsjettert kan medføre lavere bevilgning enn man har lagt til grunn i årene fremover. Her er inntekter fra EU og NFR skilt ut da det er satsningsområdet ved UiT innenfor BOA.

	Regnskap T1 2023	Budsjett T1 2023	Budsjett- avvik	Årsbudsjett
EU-inntekter	-2	-3	-1	-8
NFR-inntekter	-17	-18	-2	-52
Andre bidragsinntekter	-7	-19	-12	-43
Oppdragsinntekter	0	-2	-2	-7
SUM BOA-inntekter	-25	-42	-17	-109

Tabell 1 – Sammenstilling regnskap og budsjett for BOA-inntekter

Begrepsliste økonomirapportering

I denne begrepslisten er de mest sentrale begrepene som benyttes i økonomirapporteringen definert. Listen kan benyttes som et oppslagsverk ved behov.

Internregnskap:	Regnskap til bruk i intern økonomistyring. I motsetning til den eksterne regnskapsrapporteringen til KD som skal etterleve eksterne krav, lover og regler, har internregnskapet som formål å legge best mulig til rette for intern styring. Økonomirapporten til universitetsstyret har fom. 2. tertial 2022 basert seg på et internregnskap. Resultatet i internregnskapet samsvarer med den eksterne regnskapsrapporteringen, men innholdet i de ulike linjene kan være forskjellig.
Bevilgningsøkonomi (BEV):	Bevilgning fra departementer, stilt til disposisjon gjennom tildelingsbrev. I internregnskapet er BEV alle inntekter og kostnader knyttet til interne prosjekt.
Bidrags- og oppdragsfinansiert aktivitet (BOA)	Bidrags- og oppdragsfinansiert aktivitet som er eksternt finansiert. I internregnskapet er BOA alle inntekter og kostnader knyttet til eksternt finansierte prosjekter inkludert UiTs egenfinansiering.
Totaløkonomi	Alle inntekter og kostnader uavhengig av finansieringskilde (BEV + BOA).
Netto-overføringer BOA	Omtales i mange sammenhenger også som nettobidrag eller BOA-effekten. Netto-overføringer BOA er BOA-prosjektenes påvirkning på bevilgningsøkonomien. BOA-aktiviteten styrker bevilgningsøkonomien i form av dekning av lønnskostnader (eks. frikjøp), dekning av indirekte kostnader og belastning for bruk av infrastruktur i prosjekter. Samtidig belastes bevilgningsøkonomien med egenfinansiering til BOA-prosjektene.
Årsresultat	Inntekter fratrukket kostnader i <u>regnskapet</u> for inneværende år. Årsresultatet kan enten være et merforbruk eller et mindreforbruk (se egne definisjoner)
Merforbruk	Dersom årsresultatet er negativt (kostnader er høyere enn inntekter) omtales det som et merforbruk. Kan sammenlignes med begrepet underskudd som benyttes i det private næringsliv.
Mindreforbruk	Dersom årsresultatet er positivt (kostnader er lavere enn inntekter) omtales det som et mindreforbruk. Kan sammenlignes med begrepet overskudd som benyttes i det private næringsliv.
Budsjettert årsresultat	Inntekter fratrukket kostnader i budsjettet for inneværende år. Budsjettert årsresultat kan enten være et budsjettert merforbruk eller et budsjettert mindreforbruk (se egne definisjoner).
Budsjettert merforbruk	Dersom det budsjetterte årsresultatet er negativt (budsjetterte kostnader er høyere enn budsjetterte inntekter) omtales det som et budsjettert merforbruk.

Budsjettert mindreforbruk	Dersom det budsjetterte årsresultatet er positivt (budsjetterte kostnader er lavere enn budsjetterte inntekter) omtales det som et budsjettert mindreforbruk.
Budsjettavvik	Differanse mellom regnskap og budsjett.
Avsetninger	Ubrukte bevilgninger fra tidligere år som overføres til neste periode. Oppstår ved mindreforbruk. Ved beregning av 5%-grensen for avsetninger til øvrige formål benyttes ubrukte midler fra KD delt på årets mottatte tildelinger fra KD. Ved omtale i vedlegg 1 inkluderer avsetninger ubrukte bevilgninger fra andre departement i tillegg til KD.

SAKSFRAMLEGG

Til:
Fakultetsstyret for HSL-fakultetet

Møtedato:
15.06.2023

Sak:
17/23

Restrukturering av fagområdene reiseliv og medieproduksjon

Innstilling til vedtak:

1. *Fakultetsstyret ber dekanen videreføre prosessen med restrukturering av Institutt for reiseliv og nordlige studier i tråd med det som fremgår av saken.*

Bakgrunn

Fakultetsstyret anbefalte i sitt møte 21. mars 2023 å avvikle Institutt for reiseliv og nordlige studier som organisatorisk enhet. Videre vedtok fakultetsstyret blant annet følgende:

3. *Fakultetsstyret ber dekanen legge frem forslag til videreføring av reiseliv ved campus Alta som et faglig satsingsområde*
4. *Fakultetsstyret ber dekanen legge frem vurderinger og forslag til eventuell sammenstilling av fagmiljøene knyttet til medieproduksjon og medie- og dokumentasjonsvitenskap*
5. *Øvrig aktivitet ved Institutt for reiseliv og nordlige studier fases ut*
6. *Fakultetsstyret ber om at eventuell videreføring av studieprogram knyttet til Reiseliv og Medieproduksjon vurderes i forbindelse med prosessen for videreutvikling og fornyelse av studieporteføljen*
8. *Den samlede dimensjoneringen av forslagene forutsettes å være innenfor påregnelige økonomiske rammer. Akkumulert merforbruk forutsettes dekket innenfor en tidsramme av maksimum fem år.*

Som en oppfølging av vedtakspunkt 5, er det vedtatt av henholdsvis fakultetsstyret og universitetsstyret å legge ned studieprogrammene *årsstudium* og *BA* i Northern studies.

For å sikre et best mulig kunnskaps- og beslutningsgrunnlag for å svare ut vedtakspunktene 3 og 4, besluttet dekanen å sette ned to arbeidsgrupper som fikk i oppdrag å gi innspill og anbefalinger. Rapportene fra de to arbeidsgruppene følger begge vedlagt. Mandat og sammensetning av arbeidsgruppene lå som orienteringssak til fakultetsstyrets [møte](#) 27. april. For å ivareta de økonomiske forutsetningene gitt av fakultetsstyret (vedtakspunkt 8), ble det i tillegg utarbeidet et eget notat som omhandlet de økonomiske rammebetingelsene med utgangspunkt i to scenarier. Dette notatet lå også som orientering til fakultetsstyrets møte i april.

Dekanen har fortløpende orientert ansatte ved IRN og tillitsvalgte om prosessen, samt vært i løpende dialog med universitetsledelsen. Sak om avviking av IRN er planlagt inn for universitetsstyrets møte 22. juni. Som fakultetsstyret er kjent med, ligger ikke årsaken til avviklingen av IRN utelukkende i omfanget av studietilbud som tilbys. Saken kan derfor ikke ses som en del av den generelle prosessen for fornyelse av studieporteføljen som UiT gjennomfører. Når det er sagt så vil vi i den videre prosessen med å videreutvikle reiseliv og medieproduksjon selvfølgelig knytte an til den større porteføljeprosessen ved UiT.

I denne saken vil dekanen presentere en plan for den videre prosessen knyttet til restruktureringen av IRN, inkludert en kort oppsummering av de mottatte rapportene. I tillegg vil det bli gitt en vurdering av hvilke scenarier en ser for seg knyttet til de økonomiske rammebetingelsene.

Rapportene

Sammenstilling av fagområdene medieproduksjon (IRN) og medie- og dokumentasjonsvitenskap

Arbeidsgruppen har med utgangspunkt i to ulike økonomiske scenarier skissert to forslag til hvordan studieprogrammene som fagområdene medieproduksjon og medie- og dokumentasjonsvitenskap tilbyr i dag kan sammenstilles. Sammenstillingen i forslag 1 er sterkt ønsket av begge fagmiljøene, som stiller seg støttende til integreringen og til et tettere samarbeid på alle nivå (undervisning, forskning, formidling og praksis).

- *Forslag 1*, med utgangspunkt i fire årsverk, skisserer et felles samlingsbasert årsstudium i medieproduksjon og journalistikk i Alta, som kan gå inn i det eksisterende BA-studiet MDV, og som er på lik linje med årsstudiet bibliotek- og dokumentasjonsvitenskap. Både ansatte ved MDV/Tromsø og MP/Alta ville kunne bidra inn i et årsstudium og utvikle et felles tilbud. Gitt ressursituasjonen ved MDV vil det være nødvendig med mer enn to årsverk i Alta for å dekke undervisningsbehovet til et nytt årsstudium. Et slikt studietilbud ville kunne faglig konsolidere områdene MDV og MP, samt legge til rette for en positiv utvikling ved campus Alta. Studietilbudet vil også frigjøre ressurser i faggruppen, som kan benyttes i andre tverrfaglige studietilbud med behov for slik kompetanse, som kan utvikles i tråd med omorganiseringen av studieprogramporteføljen ved UiT.
- *Forslag 2*, med utgangspunkt i to årsverk, skisserer muligheten for at medieproduksjonsmiljøet i Alta tilbyr supplerende emner i de eksisterende BA- og MA-programmene på MDV. Dette vil være et godt supplement for studietilbudet i Tromsø, men vil ikke legge til rette for å utvikle et godt fag, studie- og læringsmiljø på campus Alta. En nedbygging av staben i Alta med 50% vil også kreve andre tiltak som denne arbeidsgruppen ikke kunne ta stilling til.

Videreutvikling av reiseliv som faglig satsingsområde ved UiT

Arbeidsgruppen mener at det er nødvendig å tenke nytt om organiseringen av fagmiljøet innen reiseliv på tvers av enheter. Det må være et mål å konsolidere emner og program, øke ressursutnyttelsen og sikre høy kvalitet i utdanningene og forskningen. Reiselivsmiljøet ved IRN har gitt innspill om hvordan nye studieprogram kan se ut, og forslagene tar hensyn til kunnskapsbehovene i reiselivsnæringen. Arbeidsgruppen foreslår samarbeid mellom de ulike fagmiljøene, inkludert Idrettshøgskolen, Handelshøgskolen og ISV for å tilby studentene større fleksibilitet. Forslagene tar hensyn til den pågående studieporteføljegjennomgangen ved universitetet og studietilbudet bør settes sammen etter en modell med fordypningspakker og støttepakker.

Arbeidsgruppen har kommet frem til at det er flere mulige organisatoriske modeller, men at det må forutsettes et sett med premisser for at de skal bidra til en satsning på reiseliv slik mandatet legger opp til. Følgende premisser forutsettes:

1. Uavhengig av hvilken organisatorisk modell som velges, så må minimum Idrettshøgskolen, Handelshøgskolen og ISV samarbeide om fremtidige studietilbud
2. For å sikre synlighet og fokus på reiselivsutdanning og forskning må det opprettes et senter på nivå 4
3. De ansatte ved reiseliv må innfri universitetets tilstedeværelsesplikt
4. Det må sikres stedlig ledelse for de ansatte i reiselivsmiljøet

Med utgangspunkt i åtte årsverk er det to modeller som arbeidsgruppen ser på som mulige.

1. Linjeorganisering ved å opprette et senter på nivå 4 for reiseliv under ISV. Utdanningstilbudene kan organiseres under et slikt senter, men det er ikke en forutsetning. Det er en forutsetning av utdanningstilbudet bygges opp i samarbeid med Idrettshøgskolen, ISV og Handelshøgskolen. Utfordringen knyttet til stedlig ledelse må også løses.
2. Matriseorganisering av reiselivsutdanningene ved at fagpersonene fordeles på ISV, Idrettshøgskolen og Handelshøgskolen, og enhetene gir undervisningsressurser til studieprogrammene som driftes i felleskap. Reiseliv er et tverrfaglig felt, som kan styrke argumentene for en matriseorganisering. En ev. matrisemodell forutsetter også at det opprettes et senter på nivå 4.

Med utgangspunkt i fem årsverk foreslår arbeidsgruppen at alle må tilknyttes samme enhet. Risikoen for fragmentering blir for stor i en matriseorganisering når antallet vitenskapelig ansatte settes til kun 5. Enheten må da være enten ISV eller IH.

I dette scenarioet vil undervisningstilbudet måtte reduseres. Det vil være noe effekt av konsolidering, men konsolidering innebærer også at de ansatte må bidra inn i eksisterende utdanninger ved enheten eller enhetene utdanningstilbudene blir konsolidert med. Allikevel vil en stab på 5 kunne ha ansvar for en BA og en MA, men det anbefales at fagmiljøet fremdeles sikrer rom for EVU-feltet, og at emner og program utvikles som fordypnings- og støttepakker i tett samarbeid med de aktuelle samarbeidsinstituttene.

To økonomiske scenarier

I forbindelse med arbeidet med videreutvikling og fornyelse av studieporteføljen, og arbeidet med ny budsjettfordelingsmodell er det kommet forslag om "omstillingsmidler" der tanken er at også tilbud/områder som fases ut har behov for midler for en periode for å kunne gjennomføre en slik utfasing. Dersom en fikk tilgang på denne typen omstillingsmidler (eller andre midler) av et visst omfang, vil det kunne lette restruktureringen av IRN betydelig. En foreløpig skisse knyttet til slike omstillingsmidler forventes presentert universitetsstyret i forbindelse med behandling av foreløpig budsjettfordeling 2024. Omfang og mulig bruk/tilgang på slike omstillingsmidler er derfor ikke avklart i skrivende stund.

I mandatet til de to arbeidsgruppene, ba dekanen om at forslagene som ble gitt tok utgangspunkt i to ulike scenarier;

- Det skaffes til veie midler som dekker inn det akkumulerte merforbruket ved IRN
- Det akkumulerte merforbruket til IRN må fullt ut dekkes inn av det som videreføres fra IRN

For å lette arbeidsgruppene i å hensynte en "dimensjonering av forslagene innenfor påregnelige økonomiske rammer" ble det i et eget notat skissert hvordan de to ulike scenariene kunne uttrykkes som rammer i form av årsverk.

Dekanens vurderinger og anbefalinger

Dekanen vil rette en stor takk til de to arbeidsgruppene for det arbeidet de har gjennomført. Begge gruppene har skissert alternativer for den videre satsingen som de vurderer som bærekraftige. Det vil være alt for tidlig å låse seg til en organisatorisk og faglig løsning nå. Dekanen vil derfor foreslå å bruke begynnelsen av høsten på å drøfte alternativene med de ansatte ved reiseliv og medieproduksjon, og også med institutter/fakulteter som det eventuelt kan være aktuelt å samarbeide med for å sikre god forankring av prosessen og fremtidige faglige og organisatoriske løsninger. I denne prosessen vil reiseliv og medieproduksjon på samme måte som øvrige fag ved UiT måtte forholde seg til den større prosessen med å justere studieporteføljen.

For å følge opp de forslagene som ligger i de to arbeidsgruppenes rapporter, vil dekanen legge til grunn følgende tidslinje og prosess:

- 15. juni: Fakultetsstyret behandler videre prosess
- 22. juni: Universitetsstyret behandler den organisatoriske oppløsningen av IRN (og orienteres om planer for videreutvikling av fagområdene og prosess).
- Juni-1.september: arbeidsgruppenes rapporter på høring til de berørte fagområdene ved IRN for korrigering av eventuelle faktiske feil.
- 1.september-desember:
 - fakultetsledelsen har dialog-/sonderingsmøter med andre fakultet, og enheter ved HSL, om samarbeid om portefølje og/eller organisatorisk endring/innplassering.
 - fakultetsledelsen har dialog med de ansatte på fagområdene om rapportene og mulige handlingsvalg, prioriteringer og retninger (forutsettes koordinert opp mot porteføljeprosessen).

Arbeidsgruppene har lagt frem ulike alternativer så det vil i løpet av høsten bli nødvendig med en dialog med både ansatte og andre fakulteter, og enheter internt på HSL, for å undersøke hvilke interesser de har og dermed hva som kan være mulige og relevante faglige (portefølje) og organisatoriske muligheter for fagmiljøene innen reiseliv og medieproduksjon.

Det er viktig for fakultetet at vi sikrer trygge og langsiktige rammer for vår videre satsing på campus Alta, og at vi videreutvikler de styrkene fagområdene har. Vi må ha et langsiktig og bærekraftig perspektiv på utdanning og forskning på disse fagområdene, og gjøre gode avveininger mellom samfunnets behov og forskningsfronten.

Etter at arbeidsgruppene hadde levert sine rapporter kom det ny informasjon som også må inkluderes i den videre prosessen. I forbindelse med at regjeringspartiene ble enige med SV på Stortinget om en aktivitetsspakke for Øst-Finnmark på til sammen 105 millioner kroner, ble det 7. juni orientert om at UiT tildeles til sammen 14 millioner kroner over fire år som skal brukes til studietilbud innenfor blant annet reiseliv, entreprenørskap, sikkerhet og beredskap. UiT peker på Kirkenes som stedet de vil opprette disse tilbudene. Tilbudene som skal gis omfatter fagområder på flere enheter, og det vil bli en intern koordinering av det tilbudet som skal gis. For vår del kan disse midlene eksempelvis være en mulighet til å begynne en gradvis omstilling mot økt EVU, og for å sonde samarbeidsmuligheter.

Videre prosess avhenger av en del variabler som vi ikke helt rår over. Vi håper det vil være klart i løpet av året i hvilken grad det vil være mulig for fakultetet å finne omstillingsmidler til IRN. Planleggingsrammene for de to fagområdene reiseliv og medieproduksjon vil avhenge av en slik avklaring. Det betyr at vi i denne saken per i dag ikke kan si noe endelig om dimensjoneringen av fagområdene, og at vi i en periode fremover vil måtte holde det åpent (og tenke langs to linjer). Dette er selvsagt krevende både for ansatte og organisasjonen.

Anne Britt Flemmen
dekan

—

Frode G. Larsen
fakultetsdirektør

—

Dokumentet er elektronisk godkjent og krever ikke signatur

Innspill og forslag

31. mai 2023

Innholdsfortegnelse

1	Arbeidsgruppens sammensetning og mandat	2
2	Arbeidsprosess og fortolkning av mandatet	3
3	Kompetanseprofilen til de ansatte	4
4	Forslag til sammenstilling med utgangspunkt i de to ulike scenarione.....	4
4.1	Forslag 1: Sammenstilling med utgangspunkt i scenario 1 (fire årsverk).....	4
4.2	Forslag 2: Sammenstilling med utgangspunkt i scenario 2 (to årsverk)	6
5	Oppsummering	7
6	Vedlegg	8

1 Arbeidsgruppens sammensetning og mandat

Fakultetsstyret ved HSL-fakultetet anbefalte i møtet 21.03.2023 å avvikle Institutt for reiseliv og nordlige studier (IRN) som organisatorisk enhet, som følge av den anstrengte økonomiske situasjonen ved instituttet. Videre ba fakultetsstyret dekanen legge frem forslag til eventuell sammenslåing av fagområdene knyttet til medieproduksjon (heretter MP) ved IRN og medie- og dokumentasjonsvitenskap (heretter MDV) ved Institutt for språk og kultur (ISK). Sammenslåingen ble forutsatt å være innenfor påregnelige økonomiske rammer. Dekanen satte ned en arbeidsgruppe som fikk i oppdrag å gi innspill til, og forslag om, hvordan en slik sammenslåing kunne gjennomføres.

Arbeidsgruppen har bestått av disse medlemmer:

- Thomas Vordal, universitetslektor i medieproduksjon, IRN
- Holger Pötzsch, professor i medie- og dokumentasjonsvitenskap, ISK
- Cathrine Theodorsen, instituttleder, ISK
- Kristian Greiner Ådnesen, studentrepresentant, ISK
- Marie-Theres Federhofer, prodekan forskning, HSL (leder)
- Rune Karlsen, hovedvernombud (observatør)
- Lena Bogstrand, sekretær

Dekanen har gitt arbeidsgruppen følgende mandat (se også vedlegg 1):

- Foreta en enkel kompetansekartlegging av dagens ansatte knyttet til fagområdet medieproduksjon ved IRN og medie- og dokumentasjonsvitenskap ved ISK
- Skissere hvordan studieprogrammene som fagområdene tilbyr i dag kan konsolideres til et nytt studietilbud som kan sikre en varig og fremtidsrettet utdanning innen fagområdet
- Foreslå aktuell faglig profil for forsknings- og utdanningsaktiviteten forankret i universitetets strategiske prioriteringer slik de fremgår av Eallju – Drivkraft i nord
- Forslagene skal ta utgangspunkt i to ulike scenarier
 - Det skaffes til veie midler som dekker inn det akkumulerte merforbruket ved IRN
 - Det akkumulerte merforbruket til IRN må fullt ut dekkes inn av det som videreføres fra IRN
- Gjennomføre arbeidet i dialog med aktuelle studenter, ansatte og eksterne aktører gjennom bruk av referansegrupper
- I arbeidet se hen til og kalibrere forslag opp mot den pågående prosessen for videreutvikling og fornyelse av studieporteføljen
- I sine forslag søke og ivareta hensynet til en positiv utvikling av campus Alta

De to ulike scenarier som arbeidsgruppens forslag skal ta utgangspunkt i ble presisert i et eget notat (se vedlegg 2). Begge scenarioene har som utgangspunkt at det ikke er egen ledelse og

administrasjon stilt til rådighet til fagområdet medieproduksjon. Videre er det tatt som utgangspunkt at studiepoengproduksjonen holdes på om lag samme nivå som i 2021/2022. Det er for øvrig tatt utgangspunkt i et snitt for total kostnad knyttet til et faglig årsverk på 1,0 mill. og at det er en 90/10-fordeling mellom lønn og drift.

Scenario 1: Utgangspunktet for dette scenarioet er at den interne rammen dekker 4 årsverk knyttet til medieproduksjon.

Scenario 2: Utgangspunktet for dette er at den interne rammen dekker 2 årsverk knyttet til medieproduksjon

2 Arbeidsprosess og fortolkning av mandatet

Arbeidsgruppen har hatt to digitale arbeidsmøter (13.04.2023 og 15.05.2023) og har utover det korrespondert per epost og i Teams. I forkant av det andre arbeidsmøtet hadde Holger Pötzsch og Thomas Vordal fysiske møter med faggruppen medieproduksjon i Alta (11.05.–12.05.2023) for å skissere ulike modeller for sammenstilling av studietilbudene innen MP og MDV. Resultatene av dette møtet ble presentert på møtet den 15.05.2023, og danner grunnlag for denne rapporten. Et utkast til rapporten ble dessuten sendt ut til alle ansatte ved MP og MDV den 24.05.2023 med høringsfrist den 30.05.2023. Innspillene er delvis innarbeidet i forslaget. Studentenes perspektiv ble ivarettatt gjennom arbeidsgruppens studentrepresentant som diskuterte utkast til rapporten med medstudenter.

Gitt et vidt mandat og en kort frist for å ferdigstille rapporten har gruppen i sin fortolkning av mandatet lagt til grunn at følgende punkt følges opp, når ulike modeller for sammenstilling av de to fagområdene skal skisseres:

1. De skisserte forslag tar utgangspunkt i de økonomiske rammebetingelsene.
2. Forslagene tar utgangspunkt i de ansattes kompetanse ved MP og MDV.
3. MDV har nettopp revidert studieplanen i BA-programmet MDV. Justert studieplan ble vedtatt i instituttstyret i møtet 04.11.2022, jf. [Sak ISK 14/22](#). Blant annet ble årsstudiet i bibliotekfag integrert i BA-programmet MDV som obligatorisk førsteår. Faggruppen MDV/ISK er nå i en fase der denne modellen skal testes ut. Derfor mener arbeidsgruppen at det er mest hensiktsmessig å beholde denne modellen inntil videre og heller integrere et studietilbud i Alta i det eksisterende BA-programmet i MDV.
4. Det foreslås ikke en ny faglig profil i tråd med strategiske dokumenter siden en slik profil allerede eksisterer, både i MP og i MDV.
5. Arbeidsgruppen har valgt å ikke bruke referansegrupper. Både MP i Alta og MDV i Tromsø har hatt fungerende praksisordninger i lang tid og er dermed i kontinuerlig nær kontakt med avtagerfeltet. Videre har alle ansatte ved MP og MDV blitt fortløpende orientert om arbeidsprosessen og har kunnet gi innspill til utkast til rapporten.

3 Kompetanseprofilen til de ansatte

De ansattes kompetanse innen forskning og undervisning ved fagområdene medieproduksjon (IRN) og medie- og dokumentasjonsvitenskap (ISK) er kartlagt, og en tabellarisk oversikt er lagt ved rapporten (se vedlegg 3). På et overordnet nivå kan det sies at det samlede fagmiljøet i MDV og MP har bred tverrfaglig forsknings- og undervisningskompetanse. De ansattes faglige profiler utfyller hverandre godt og vil muliggjøre en integrering av faggruppene uten større utfordringer og uten for eksempel å doble opp bestående tilbud eller kvalifikasjoner. Kjernekompetansen fordeler seg på feltene medie-, dokumentasjons-, kommunikasjons-, biblioteks-, arkiv-, informasjons- og filmvitenskap, samt spillforskning. Studietilbudet MDV i Tromsø er tverrfaglig innrettet og har både teoretiske og praktiske komponenter (i løpet av en 5-årig Master i MDV er studentene på totalt tre praksisopphold som varer i flere uker hver). Også studietilbudet i Alta har både praktiske og teoretiske komponenter, men har lagt mest vekt på produksjonsdelen. Forskningsmessig har ikke Alta-miljøet satset på å styrke produksjonskompetansen ytterligere, men har gjennom de siste årene utviklet en sterkere teoretisk profil med særfokus på medier i Nordområdene.

4 Forslag til sammenstilling med utgangspunkt i de to ulike scenarioene

4.1 Forslag 1: Sammenstilling med utgangspunkt i scenario 1 (fire årsverk)

Fire årsverk i Alta vil sikre en positiv utvikling ved campus Alta. Det vil styrke undervisningstilbudene og forskningsaktivitetene både ved campus Alta og ved campus Tromsø. Et samlet studietilbud innenfor rammene av scenario 1 vil dessuten sikre relevant og arbeidslivsrelatert kompetanse på sentrale områder med stor etterspørsel etter kvalifisert arbeidskraft innenfor felt som journalistikk, medieproduksjon, bibliotek, arkiv og kommunikasjon i Nordland, Troms og Finnmark.

Den generelle ressursituasjonen har vært utfordrende både ved MDV i Tromsø og ved MP i Alta over lang tid. En faktisk integrering av miljøene rundt et felles studietilbud, bestående av to modulerte årsstudier (bibliotek så vel som medieproduksjon og journalistikk), en bachelor og en master vil sikre en positiv utvikling for det samlede miljøet på begge campuser. Årsstudiene vil kunne inngå som valgbare studieretninger i førsteåret av en felles bachelor i MDV, som igjen vil kvalifisere til en forskningsbasert og praksisnær master i MDV. Under disse forutsetningene vil den samlede faggruppen MDV/MP etter all sannsynlighet ha ressurser tilgjengelig for å kunne bidra til tverrfaglige studieprogram ved ISK og HSL, skissert som en mulig utvikling i UiTs studieporteføljegjennomgang, som ble publisert 16. mai 2023. Fag/studieprogram som kan ha nytte av slik tilgjengelig kompetanse innen MDV/MP er lektorutdanning, lærerutdanning, historie eller fredsstudier.

Innenfor rammene av scenario 1 med fire faste ansatte i Alta er faggruppene MP i Alta og MDV i Tromsø samstemte om at utvikling av et årsstudium i medieproduksjon og journalistikk (heretter MPJ), med 3 x 10 stp. per semester, vil være en god løsning for integrering av fagmiljøene og studietilbudene.

Begge fagmiljøer har et uttalt ønske om, og er svært motiverte til, å samarbeide og bruke hverandres utfyllende kompetanse for å kunne gi et godt og relevant studietilbud. I Tromsø har tilbud i praktisk medieproduksjon blitt etterspurt av både studenter og sentrale praksispartnere som NRK Troms og Finnmark, iTromsø og Nordlys i lang tid. Årsstudiet MPJ vil kunne inngå i bachelorgraden i MDV som et første år på lik linje med årsstudiet bibliotek- og dokumentasjonsvitenskap. BA-studenter som er mer interessert i medieproduksjon kan ta årsenheten i medieproduksjon, mens de som ønsker kvalifiserende utdanning innen bibliotek og arkiv kan ta årsstudiet bibliotek- og dokumentasjonsvitenskap.

Tilbakemeldingen fra studentene er at praktisk medieproduksjon er ønskelig, om ikke annet enn fordi man stiller med anvendbar kompetanse etter endt bachelor. Selv om det per i dag gis noen praktisk anlagte emner i det eksisterende MDV-tilbudet på bachelornivå (f.eks. emner i digitale medier og databasemodellering), ønsker studentene utover det et mer aktualisert, variert og arbeidslivsrelevant tilbud hva de praksisrettede emner angår, fordi det tydeliggjør hvilken kompetanse og hvilke arbeidsmuligheter studietilbudet kan gi. Innen praksisrettet arbeid har journalistikk vært ønskelig, men noe det er krevende å oppsøke, da det enten ikke har vært samarbeidsavtaler mellom UiT og mediehus, eller det er lav sjanse for å sikre seg praksisplass overhodet.

En mulig oppbygging av et årsstudium i medieproduksjon og journalistikk der ansatte fra MP og MDV bidrar, kan se slik ut:

Høst:

- Praktisk medieproduksjon (20 stp.)
- Arktiske mediebilder (10 stp.)

Vår:

- Journalistikk (20 stp.)
- Mediebransjen (10 stp.)

For å tiltrekke seg studenter som ikke bor i Alta, og slik bidra til en positiv utvikling av campus Alta, vil emnene i årsstudiet tilbys samlingsbasert i Alta. Dette vil være i tråd med [Eallju – Drivkraft i nord](#): UiTs strategi mot 2030, som har som ambisjon å utvikle UiT “som ett universitet med campuser og studiesteder som har egenart”. På lang sikt vil den utvidete faggruppen MDV utrede muligheter for å styrke integrasjonen mellom fagmiljøet og studentgruppen i Alta og Tromsø ytterligere ved å søke finansiering til studentreiser til Alta, som vil kunne inngå i bachelorgradsundervisningen i MDV (ekskursjoner til utvalgte relevante steder i Alta (museer, biblioteker, Finnmarksløpet etc.)).

For å utnytte tilgjengelig professorkompetanse i Alta på best mulig måte, vil MP-miljøet i Alta – utover å bidra inn i et årsstudium – utvikle 1-2 valgfrie tverrfaglige samlingsbaserte masteremner basert på tilgjengelig ekspertise, som skal tilbys i Tromsø. Emnene vil rullere med eksisterende emner. I tillegg vil et forskningssamarbeid etableres mellom miljøene i Alta og Tromsø (felles publisering, prosjektsøknader og veiledning av ph.d.-studenter). Dermed vil en faktisk integrering av faggruppene oppnås over tid. Langsiktig tildeling av midler til regelmessige fysiske faggruppemøter vil være en svært sentral komponent i en slik faglig integrering. Faggruppen MDV/MP er samstemt om at to slike møter per år vil være ideelt, med møte i Tromsø sent om våren og møte i Alta sent om høsten.

For å kunne sikre en positiv utvikling ved campus Alta og realisere oppbygging av et årsstudium i medieproduksjon og journalistikk som integrert del av en bachelorgrad i MDV vil det måtte settes ned en arbeidsgruppe med oppdrag om å

- utarbeide emner til årsstudiet
- utarbeide 1-2 valgfrie masteremner i MDV (samlingsbasert)
- utarbeide en plan for kompetanseutveksling mellom miljøene i Alta og Tromsø
- utrede muligheter for praksisopphold og institusjonsbesøk i Alta som integrert del av bachelor MDV og årsstudiet i bibliotek- og dokumentasjonsvitenskap, herunder muligheter for finansiering til studentreiser til Alta
- legge en plan for integrering av fagmiljøenes forskningsgrupper, nettverk og prosjekter
- videreutvikle nasjonale og internasjonale nettverk for felles initiativer/prosjekter i forskning og undervisning

4.2 Forslag 2: Sammenstilling med utgangspunkt i scenario 2 (to årsverk)

Med to ansatte på campus Alta vil det ikke være mulig å tilby en bachelor eller et årsstudium i medieproduksjon.. Faggruppen ved campus Tromsø (seks årsverk) har ikke kapasitet til å undervise utover årsstudiet så vel som BA- og MA-programmene som allerede eksisterer. Faggruppen har samlet sett nærmere 800 plusstimer, som må reduseres. Justeringen av BA-programmet i MDV som nettopp ble gjennomført har hatt som formål å redusere det totale timebehovet, ved å korte ned på bachelorløpet med ett år og integrere årsstudiet som et første år. Formålet med denne justeringen var å oppnå bedre balanse mellom undervisningsbehov og kapasitet.

Under forutsetningen av scenario 2 med to ansatte i MP på campus Alta vil man kunne bidra inn på MDV med enkeltemner på BA- og også MA-nivå, eller ved å tilby engelskspråklige enkeltemner med innreisende utvekslingsstudenter som hovedmålgruppe. Dette vil gi et mer

varierte tilbud til studenter i MDV i Tromsø, men det innebærer samtidig en nedbygging av studietilbudet i Alta.

Den samlede faggruppen MDV/MP vil også gjøre oppmerksom på at scenario 2, med bare to ansatte i Alta, betyr en de facto nedbygging av den MP-relaterte staben på campus Alta med 50%. Scenarioet bryter dermed med punktet i mandatet om å sikre en positiv utvikling ved campus Alta og muliggjøre et fremtidsrettet, arbeidslivs- og samfunnsrelevant studietilbud. Arbeidsgruppen har i denne omgangen ikke vurdert nøyaktig hva et samlet fagmiljø på åtte årsverk vil kunne få til på sikt (seks ved campus Tromsø og to ved campus Alta). En slik nedbygging av staben vil kreve en helt annen prosess.

5 Oppsummering

Arbeidsgruppen har med utgangspunkt i to ulike økonomiske scenarioer skissert to forslag til hvordan studieprogrammene som fagområdene medieproduksjon og medie- og dokumentasjonsvitenskap tilbyr i dag kan sammenstilles. Sammenstillingen i forslag 1 er sterkt ønsket av begge fagmiljøene, som stiller seg støttende til integreringen og til et tettere samarbeid på alle nivå (undervisning, forskning, formidling og praksis).

- *Forslag 1*, med utgangspunkt i fire årsverk, skisserer et felles samlingsbasert årsstudium i medieproduksjon og journalistikk i Alta, som kan gå inn i det eksisterende BA-studiet MDV, og som er på lik linje med årsstudiet bibliotek- og dokumentasjonsvitenskap. Både ansatte ved MDV/Tromsø og MP/Alta ville kunne bidra inn i et årsstudium og utvikle et felles tilbud. Gitt ressursituasjonen ved MDV vil det være nødvendig med mer enn to årsverk i Alta for å dekke undervisningsbehovet til et nytt årsstudium. Et slikt studietilbud ville kunne faglig konsolidere områdene MDV og MP, samt legge til rette for en positiv utvikling ved campus Alta. Studietilbudet vil også frigjøre ressurser i faggruppen, som kan benyttes i andre tverrfaglige studietilbud med behov for slik kompetanse, som kan utvikles i tråd med omorganiseringen av studieprogramporteføljen ved UiT.
- *Forslag 2*, med utgangspunkt i to årsverk, skisserer muligheten for at medieproduksjonsmiljøet i Alta tilbyr supplerende emner i de eksisterende BA- og MA-programmene på MDV. Dette vil være et godt supplement for studietilbudet i Tromsø, men vil ikke legge til rette for å utvikle et godt fag, studie- og læringsmiljø på campus Alta. En nedbygging av staben i Alta med 50% vil også kreve andre tiltak som denne arbeidsgruppen ikke kunne ta stilling til.

Tromsø/Alta, 31.05.2023

Thomas Vordal, Holger Pötzsch, Cathrine Theodorsen, Kristian Greiner Ådnesen, Lena Bogstrand, Rune Karlsen og Marie-Theres Federhofer

6 Vedlegg

1. Arbeidsgruppens mandat
2. Notat økonomiske rammebetingelsene
3. Tabellarisk oversikt over de ansattes kompetanseprofil

MANDAT – SAMMENSTILLING AV FAGOMRÅDENE MEDIEPRODUKSJON OG MEDIE- OG DOKUMENTASJONSVITENSKAP

Fakultetsstyret vedtok 21. mars 2023 å anbefale å utvikle Institutt for reiseliv og nordlige studier (IRN) som organisatorisk enhet. Videre ba fakultetsstyret dekanen legge frem forslag til eventuell sammenstilling av fagområdene knyttet til medieproduksjon og medie- og dokumentasjonsvitenskap. Sammenstillingen forutsettes å være innenfor påregnelige økonomiske rammer. Dekanen legger opp til å fremme en samlet sak for fakultetsstyret i juni hvor eventuell sammenstilling av de to omtalte fagområdene inngår. For å sikre et best mulig kunnskaps- og beslutningsgrunnlag har dekanen besluttet å sette ned en egen arbeidsgruppe som får i oppdrag å gi innspill til og forslag om hvordan en slik sammenstilling kan gjennomføres.

Dekanen ber arbeidsgruppen i sitt arbeid inkludere følgende punkter:

- Foreta en enkel kompetansekartlegging av dagens ansatte knyttet til fagområdet medieproduksjon ved IRN og medie- og dokumentasjonsvitenskap ved Institutt for språk og kultur
- Skissere hvordan studieprogrammene fagområdene tilbyr i dag kan konsolideres til et nytt studietilbud som kan sikre en varig og fremtidsrettet utdanning innen fagområdet
- Foreslå aktuell faglig profil for forsknings- og utdanningsaktiviteten forankret i universitetets strategiske prioriteringer slik de fremgår av Eallju - Drivkraft i nord
- Forslagene skal ta utgangspunkt i to ulike scenarier¹;
 - Det skaffes til veie midler som dekker inn det akkumulerte merforbruket ved IRN
 - Det akkumulerte merforbruket til IRN må fullt ut dekkes inn av det som videreføres fra IRN
- Gjennomføre arbeidet i dialog med aktuelle studenter, ansatte og eksterne aktører gjennom bruk av referansegrupper
- I arbeidet se hen til og kalibrere forslag opp mot den pågående prosessen for videreutvikling og fornyelse av studieporteføljen
- I sine forslag søke å ivareta hensynet til en positiv utvikling av campus Alta

Det settes ned følgende prosjektgruppe som får i oppdrag å utarbeide en rapport som svarer på oppdraget gitt over:

- Cathrine Theodorsen, instituttleder ISK
- Thomas Vordal, universitetslektor IRN
- Holger Pötzsch, professor ISK
- Kristian Greiner Ådnesen, studentrepresentant
- Marie-Theres Federhofer, prodekan forskning HSL (leder)
- Rune Karlsen, hovedvernombud (observatør)

Rådgiver Lena C. Bogstrand oppnevnes som gruppens sekretær.

Prosjektgruppen gis frist til å innlevere sin rapport senest 31. mai 2023.

*Anne Britt Flemmen, dekan
31. mars 2023*

¹ Det er utarbeidet et eget notat om de økonomiske rammebetingelsene knyttet til de to scenariene.

NOTAT – ØKONOMISKE RAMMEBETINGELSER FOR IRN – TO SCENARIER

Innledning

Fakultetsstyret vedtok 21. mars 2023 å anbefale å avvikle Institutt for reiseliv og nordlige studier (IRN) som organisatorisk enhet. Videre ba fakultetsstyret dekanen legge frem forslag til videreføring av reiseliv ved campus Alta som et faglig satsingsområde, samt forslag til eventuell sammenstilling av fagområdene medieproduksjon og medie- og dokumentasjonsvitenskap. Aktiviteten knyttet til nordlige studier ble i samme sak vedtatt fasett ut, og studieprogrammene Northern Studies (årsstudium og BA) anbefalt lagt ned. Dekanen legger opp til å fremme en samlet sak for fakultetsstyret i juni med forslag som omhandler videreføring og utfasing av aktivitet som følge av avvikling av IRN som organisatorisk enhet. Den samlede dimensjoneringen av forslagene forutsettes å være innenfor påregnelige økonomiske rammer.

For å sikre et best mulig kunnskaps- og beslutningsgrunnlag har dekanen besluttet å sette ned to arbeidsgrupper som har oppdrag å gi innspill til og forslag om videreutvikling av reiseliv og sammenstilling av fagområdene medieproduksjon og medie- og dokumentasjonsvitenskap. Begge gruppene er bedt om å fremme forslag med utgangspunkt i to ulike scenarier:

- Det skaffes til veie midler som dekker inn det akkumulerte merforbruket ved IRN
- Det akkumulerte merforbruket til IRN må fullt ut dekkes inn av det som videreføres fra IRN

Dette notatet er ment som grunnlag for de to scenariene for begge gruppene.

Økonomisk status

Ved inngangen til 2023 hadde IRN et akkumulert merforbruk på ordinær drift på 22,4 mill kroner. Tildelt budsjettramme for 2023 er 13,9 mill kroner. Denne tildelingen består av en basisdel på 9,3 mill, og en resultatbasert del på 4,6 mill (4,3 mill åpen ramme og 0,2 mill lukket ramme). Administrasjonen direkte tilknyttet instituttet dekkes (som for øvrige enheter på nivå 3) på fakultetsnivået, og utgjør om lag 1,5 mill.

Fakultetet anser det som overveiende sannsynlig at instituttet også inneværende år vil gå med et merforbruk. Det er derfor lagt til grunn et anslag om et samlet merforbruk på 25 mill kroner, som fullt ut skal dekkes inn i perioden 2024–2028.

I saken som legges frem for fakultetsstyret i juni vil det legges til grunn en uavkortet videreføring av basisdelen av budsjettammen, samt en samlet resultatdel som hensyntar de forslag som fremmes. Vurderingene knyttet til resultatdelen vil inkludere en utfasing av tilbud knyttet til nordlige studier (effekt mellom 0,5 og 1,0 mill), samt en beregning av resultatmidler knyttet til forventede ferdigstilte doktorgrader. Nytt forslag til organisatorisk fordeling av midlene vil være avhengig av hvilke forslag som fremmes. Dersom det ønskes nærmere beregninger og fordelinger knyttet til resultatmidlene kan fakultetet kontaktes.

De økonomiske rammene nevnt over er dagens interne tildeling. Notatet går ikke nærmere inn på (potensielle for) ekstern finansiering, eller økte resultatinntekter. Muligheten for slike inntekter vil kunne bidra til den ordinære driften, og også kunne bidra til å dekke inn deler av det akkumulerte merforbruket. Arbeidsgruppene står selvsagt fritt til å inkludere ulike potensielle inntektskilder-/forslag i begge scenariene, og fakultetet kan bistå med beregninger om det er ønskelig. Det bes imidlertid om at denne typen forslag inkluderer vurderinger knyttet til sannsynlighet og varighet.

Fakultetet tok opp utfordringene med den økonomiske situasjonen ved IRN i dialogmøtet med universitetsledelsen høsten 2020. Fra fakultetets side har bidrag fra universitetsfellesskapet vært ansett som nødvendig både for å dekke opp tidligere års merforbruk og for å unngå en betydelig reduksjon av det tilbudet som kan gis. Våren 2022 kom det en avklaring på at det ikke ville bli lagt opp til en omfordeling internt på UiT, og at det ikke ble sett på som et alternativ fra universitetet sentralt å øke rammene

ytterligere. Også fakultetsstyret har vært tydelig på at en ikke ser rom ytterligere omfordelinger fra andre enheter ved fakultetet.

Scenariene

Begge scenariene har som utgangspunkt at det ikke er *egen* ledelse og administrasjon stilt til rådighet til fagområdene. Videre er det tatt som utgangspunkt at studiepoengproduksjonen for de ulike fagområdene holdes på om lag samme nivå som i 2021/2022. Dersom det fremmes forslag som ikke er i tråd med disse forutsetningene, må det omtales nærmere. Det er for øvrig tatt utgangspunkt i et snitt for total kostnad knyttet til et faglig årsverk på 1,0 mill og at det er en 90/10-fordeling mellom lønn og drift.

Scenarie 1: Det skaffes til veie midler som dekker inn det akkumulerte merforbruket ved IRN

Det er - til tross for de tydelige signalene om egen dekning av merforbruk - et ønske om at arbeidsgruppene i sine anbefalinger også tar hensyn til et scenarie der det skaffes til veie midler som dekker det akkumulerte merforbruket ved IRN. Bakgrunnen for dette er at det i forbindelse med arbeidet med videreutvikling og fornyelse av studieporteføljen, og arbeidet med ny budsjettfordelingsmodell er lansert ideer om "omstillingsmidler" der tanken er at også tilbud/områder som fases ut har behov for midler for en periode for å kunne gjennomføre en slik utfasing. Dersom en fikk tilgang på denne typen omstillingsmidler (eller andre midler) av et visst omfang, vil det kunne lette reskaleringen betydelig.

Utgangspunktet for dette scenariet er at den interne rammen dekker 8 årsverk knyttet til reiseliv og 4 årsverk knyttet til medieproduksjon.

Scenarie 2: Det akkumulerte merforbruket til IRN må fullt ut dekkes inn av det som videreføres fra IRN

I tråd med eksisterende styringssignaler, budsjetttrammer og vedtak i fakultetsstyret vil inndekningen av det akkumulerte merforbruket til IRN dekkes av samme enhet, eller tas høyde for i forbindelse med videreføring av fagområder tilknyttet instituttet. Dagens økonomiske situasjon med pressede rammer og lite institusjonelt handlingsrom knyttet til avsetninger, sammen med de signaler som gis om økonomien fremover i sektoren, tilsier også at en bør bruke kortest mulig tid på nedbyggingen. Per i dag opplever vi at det er innenfor fakultetets handlingsrom å "tillate" en viss periode for å kunne bygge ned merforbruket. Dette er imidlertid et handlingsrom som er under sterkt press for tiden, og som kan endres basert på forhold som ligger utenfor fakultetets kontroll. Fakultetsstyret har derfor lagt til grunn en full nedbygging i løpet av fem år fra og med 2024.

Utgangspunktet for dette scenariet er at den interne rammen dekker 5 årsverk knyttet til reiseliv og 2 årsverk knyttet til medieproduksjon.

31. mars 2023

Anne Britt Flemmen
dekan

Frode G. Larsen
fakultetsdirektør

Enkel kompetansekartlegging av de ansatte knyttet til medieproduksjon og medie- og dokumentasjonsvitenskap

a) Medieproduksjon – campus Alta

Elin Johansen

Stilling: universitetslektor i medieproduksjon

Forskningsområder

- Digitale medier
- Kommunikasjon
- Filmhistorie
- Medievitenskap

Undervisning

Bachelornivå MP

- Mediekunnskap
- Mediekunnskap
- Medier, kommunikasjon og brukere
- Barn og unge i en medie verden
- Kultur og massekommunikasjon
- Social media and Communication
- Communication Skills
- Kommunikasjon og storytelling
- Mediebransjen

Trine Kvidal-Røvik

Stilling: professor i kommunikasjon og kulturfag

Forskningsområder

- Kommunikasjon, medier og samfunn
- Makt og medierepresentasjoner
- Media og urfolks-/minoritetstematikk (samisk, kvensk)
- Digitale medier
- Prosjektleder for NFR-prosjektet “Intangibilization, materializations, and mobilities of Kven heritage: Contemporary articulations in family, museums and culture industry (IMMKven)”
- Medlem i forskningsgruppen «Narrating the Postcolonial North»

Undervisning

Bachelornivå MP; både teoretisk-kritisk innrettet og teknisk-ferdighetsrettet; masternivå «Tourism Studies»

- Medier og samfunn
- Mediesosiologi
- Kommunikasjonsteori, retorikk, semiotikk
- Kulturarv
- Visuell kommunikasjon
- Formidling
- Kommunikasjonsferdigheter
- Storytelling/kulturelle fortellinger
- Visual Methods
- Discourse Analysis
- Nature Tourism in Era of Climate Change

Stine Agnete Sand

Stilling: professor i medievitenskap

Forskningsområder

- Samisk film, regional film- og tv-produksjon
- Urfolk og representasjon
- Medieindustri og produksjonsstudier
- Kultur- og mediepolitikk
- Journalistikk og allmennkringkasting
- Deltar i forskningsnettverket “Regional Screen Production: Encouraging Diversity, Sustainability and Plurality in Perspectives”
- Medlem i forskningsgruppen «Narrating the Postcolonial North»

Undervisning

Bachelornivå MP; toerstilling ved masterprogram «Indigenous journalism», Samisk høyskole

- Arktiske mediebilder
- Indigenous representations
- Journalistikk
- Indigenous journalism
- Mediebransjen

Thomas Vordal

Stilling: universitetslektor i medieproduksjon

Forskningsområder

- Stil og sjanger i TV-serier
- FoU-tid brukes stort sett til å oppdatere egen teknologisk kompetanse på medieproduksjonsfeltet
- Medlem i forskningsgruppen «Narrating the Postcolonial North»

Undervisning

Bachelornivå MP

- Introduksjon til medieproduksjon (stillbildefoto, lydproduksjon og videoproduksjon)
- Praktisk multimediejournalistikk
- Narrativ form, stil og sjanger i film og serier
- Produksjon av dokumentar- og fiksjonsfilm og -serier (manus, regi, foto, lyd, klipp og annet etterarbeid)

b) Medie- og dokumentasjonsvitenskap – campus Tromsø

Gaute Barlindhaug

Stilling: universitetslektor i medie- og dokumentasjonsvitenskap

Forskningsområder

- Musikkteknologi og estetikk i film
- Erfaring med medieproduksjon som komponist av film-/tv-musikk
- Erfaring med programmeringsspråk
- Behersker flere digitale og analoge produksjonsplattformer
- Involvert i flere EEA og EU-prosjekter

Undervisning

- digitale arkiv og dokumentasjonsforvaltning
- database og søkemotorer
- bibliotekfag – kunnskapsorganisering
- tradisjonelle mediefag med fokus på film, digitale medier og visuell kultur

Tore Brattli

Stilling: førstelektor i medie- og dokumentasjonsvitenskap

Forskningsområder

- Klassifikasjon og spesielt Deweys desimalklassifikasjon
- Utviklingen i bruken og betydningen av termen *digital*
- Stedsnavn utenfor bebodde områder og da spesielt i forhold til entydighet og navn som signaliserer tid, f.eks. Middagstinden

Undervisning

Bachelor- og masternivå MDV

- Dokumentorganisering og gjenfinning (Innhold: Informasjonssøking, klassifikasjon og katalogisering?)
- Databaser, søkemotorer og datamodellering (Innhold: Databaser og datamodellering relatert til bibliotek, Søkemotorer)
- Stordata, sosiale medier og gjenfinning (Innhold: Informasjonsgjenfinning, Søkemotorer, Vektormodellen, Lenkeanalyse, Latent semantic indexing, Stordata)
- Dokumentinstitusjoner i en digital tid (innhold bl.a.: digital representasjon generelt, lagringsmedier, lagring og bevaring, komprimering, skrifttegn og digitale tekstformater, digital representasjon av bilder, lyd og film, bildebehandling, skanning/digitalisering av tekst og bilder)

Henrik Gustafsson

Stilling: professor i film, media og visuell kultur

Forskningsområder

- Medieteorier/medieestetikk
- Arkiv og minnesteori
- Mediearkeologi
- Digitalisering
- Miljøhumaniora
- Historiske og samtidsperspektiver på ulike media- og materialtyper
- Medlem i/tilknyttet forskningsgruppene RSCPR, WONA og ENCODE

Undervisning

Bachelor- og masternivå MDV

- Innføring i medie- og dokumentasjonsvitenskap digital versjon av kurset, parallelt med den campusbaserte
- Multimediale dokumenter: Historie, teori og analyse
- Medier, kommunikasjon og samfunn
- Medieteknologi, arkiv og samfunn
- Teori og metode for medie- og dokumentasjonsvitenskap
- Film: lyd, rom, bevegelse

Holger Pötzsch

Stilling: professor i medie- og dokumentasjonsvitenskap

Forskningsområder

- Media studies: Critical and materialist approaches to digital technologies, digital & media literacies
- Film studies: War films, (neo)formalist approaches
- Game studies: War games, (neo)formalist approaches, games & education
- Border studies: Border technologies, border culture
- Memory studies: Cultural and media memories
- Mass media and propaganda
- Algorithmic and autonomous systems: Critical approaches
- Leder av forskningsnettverket ENCODE

Undervisning

Bachelor- og masternivå MDV

- Control and Resistance in the Digital Era
- Media, War, and Conflict: An introduction to key issues and debates
- Film as Method and Data
- Manufacturing Monsters
- Teori og metode for medie- og dokumentasjonsvitenskap
- Medier, kommunikasjon og samfunn
- Medie og dokumentasjonsvitenskapelig metode
- Image/Culture/War
- Informasjonskompetanse i en digital tid

Roswitha Skare

Stilling: professor i dokumentasjonsvitenskap

Forskningsområder

- Dokumentteori
- Komplementaritet
- Paratekst
- reproduksjon og remediering
- Bok- og filmhistorie, filmmusikk, fremføring av stumfilm, dokumentarfilm
- Arktisk film og fotografi
- Arkivstudier og formidling av arkiv
- ABM-institusjoner (digitalisering, offentlighet, sosiale medier og digital deltakelse)
- Folkebibliotek og COVID, digital hjelp på folkebibliotek; folkebibliotek og ukrainske flykninger
- Medlem i ENCODE og LAMCOM

Undervisning

Bachelor- og masternivå MDV

- Dokumentasjonsvitenskap
- Dokumentteori, -historie, -produksjon
- Dokumentorganisering, -institusjoner, digitalisering
- Remediering
- Bok- og filmhistorie
- Multimediale medier
- Bibliotek og formidling

Andreas Vårheim

Stilling: professor i dokumentasjonsvitenskap/bibliotek- og informasjonsvitenskap

Forskningsområder

- Bibliotek og samfunn
- Folkebibliotek og sosial kapital
- Folkebiblioteket som møteplass
- Folkebibliotek og innvandring/
- ABM-institusjonene i offentligheten i den digitale tid
- Folkebibliotek og sosial resiliens
- Bibliotekstjenester til ukrainske flykninger i Europa (bl.a. Polen, Ungarn, Norge, Sverige, Danmark)
- Samiske kulturinstitusjoner
- Leder av forskningsgruppen LAMCOM

Undervisning

Bachelor- og masternivå MDV

- Bibliotek og samfunn
- Bibliotekpolitikk
- Organisasjon og ledelse
- Kunnskapsforvaltning/«knowledge management»
- Informasjonspolitikk

VIDEREUTVIKLING AV REISELIV SOM FAGLIG SATSINGSOMRÅDE VED UiT

Rapport

fra arbeidsgruppe 31.05.2023

Innhold

1	Bakgrunn	2
1.1	Arbeidsgruppe og referansegruppe.....	2
1.2	Mandat	3
1.3	Arbeidsgruppens arbeidsform.....	4
2	Situasjonsbeskrivelse av fagmiljøet i reiseliv	5
3	Mulige organisasjonsmodeller	10
3.1	Fremtidig faglig profil og programstruktur innen reiseliv.....	10
3.2	Organisatorisk tilknytning	12
4	Positiv utvikling av campus Alta	16
5	Arbeidsgruppens anbefalinger.....	18

1 Bakgrunn

I 2013 fusjonerte Høgskolen i Finnmark (HiF) med Universitetet i Tromsø. Fagområdene ved dagens Institutt for reiseliv og nordlige studier (IRN) var frem til 2013 tilhørende Institutt for økonomi og reiseliv ved HiF. IRN ble opprettet for å videreføre fagmiljøene reiseliv, nordlige studier og medieproduksjon. Fra 2013 til 2018 var IRN først organisert under Finnmarksfakultetet og deretter Fakultet for idrett, reiseliv og sosialfag ved universitetet. I 2018 ble IRN en del av HSL-fakultetet i forbindelse med en større organisasjonsendring ved UiT.

IRN har over tid ikke vært økonomisk bærekraftig. I lys av et akkumulert underskudd, sviktende studentrekruttering, utfordringer knyttet til innføringen av skolepenger, lave publiseringstall, lave resultatinntekter på ekstern finansiering og en bemanning som per i dag ikke kan dekke undervisningsbehovet til de 7 utdanningene ved instituttet, ble det opprettet en arbeidsgruppe som vurderte fremtidsmulighetene for IRN. Denne arbeidsgruppen leverte sin rapport 3.2.23. På bakgrunn av denne rapporten vedtok fakultetsstyret ved HSL-fakultetet 21. 3.2023 å anbefale en avvikling av IRN som organisatorisk enhet. Studietilbudet innen nordlige studier ble vedtatt nedlagt (årstudiet nedlagt av fakultetsstyret og BA-tilbudet av universitetsstyret). Videre ba fakultetsstyret dekanen legge frem forslag til videreføring av reiseliv ved campus Alta som et faglig satsingsområde. Satsingen forutsettes å være innenfor påregnelige økonomiske rammer. Det er gitt to scenarioer, ett med åtte fast vitenskapelig tilsatte og ett med fem fast vitenskapelig tilsatte. For å sikre et best mulig kunnskaps- og beslutningsgrunnlag har dekanen satt ned en egen arbeidsgruppe som har fått i oppdrag å gi innspill til og forslag om hvordan reiseliv kan videreutvikles som faglig satsingsområde.

1.1 Arbeidsgruppe og referansegruppe

Følgende arbeidsgruppe har i oppdrag å utarbeide en rapport som svarer på oppdraget gitt over:

- Arild Røkenes, konstituert instituttleder, IRN
- Hans Kristian Hernes, nestleder, Institutt for samfunnsvitenskap (ISV)
- Egil Rasmussen, ass. instituttleder, Handelshøgskolen
- Carsten Gade Rolland, instituttleder, Idrettshøgskolen
- Sonni Olsen, tidligere dekan ved HSL

- Maria Hafell, studentrepresentant, Campustinget Alta
- Camilla Berntzen, seniorrådgiver (observatør)
- John McNicol, prodekan for utdanning, HSL (leder)

Eksterne referansepersoner

- Katja Pettersen, leder, Visit Alta
- Gunnar Nilssen, seniorrådgiver, NHO Reiseliv
- Bram Bril, Sorrisniva, næringslivsmentor, IRN

1.2 Mandat

- Foreta en enkel kompetansekartlegging av dagens ansatte knyttet til fagområdet reiseliv ved IRN
- Skissere ulike mulige organisatoriske modeller for å videreutvikle reiseliv som et faglig satsingsområde på en bærekraftig måte
- Foreslå aktuell faglig profil for forsknings- og utdanningsaktiviteten forankret i universitetets strategiske prioriteringer slik de fremgår av Eallju-Drivkraft i nord
- Forslagene skal ta utgangspunkt i to ulike scenarier:
 - Det skaffes til veie midler som dekker inn det akkumulerte merforbruket ved IRN
 - Det akkumulerte merforbruket til IRN må fullt ut dekkes inn av den aktiviteten som videreføres fra IRN
- Gjennomføre arbeidet i dialog med aktuelle studenter, ansatte og eksterne aktører gjennom bruk av referansegrupper
- I arbeidet se hen til og kalibrere forslag opp mot den pågåendeprosessen for videreutvikling og fornyelse av studieporteføljen
- I sine forslag ta et særskilt hensyn til en positiv utvikling av campus Alta

1.3 Arbeidsgruppens arbeidsform

Arbeidsgruppen har hatt fire møter, 20. april, 10. mai., 24. mai og 31. mai. Alle møtene har vært gjennomført på Teams.

Gruppen har i arbeidet hatt møter med den oppnevnte eksterne referansegruppen (møtet 10. mai) og studenter og ansatte ved IRN (24. mai). Til disse møtene stilte arbeidsgruppen med på forhånd formulerte spørsmål. Bram Bril har etter invitasjon fra arbeidsgruppen kommet med ytterligere skriftlige innspill (se vedlegg). Med dette som bakgrunn legger arbeidsgruppen frem sin rapport med forslag til videre utvikling av reiselivsmiljøet.

Det har vært krevende diskusjoner, og modellene som foreslås har vært gjenstand for vurderinger, både i lys av de ansattes innspill, de eksterne innspill, studentenes innspill og i lys av nasjonale og lokale strategiske føringer. Det er mange faktorer å ta hensyn til, og arbeidsgruppen håper at forslagene vil kunne gi en plattform for den videre utviklingen av reiselivsmiljøet.

2 Situasjonsbeskrivelse av fagmiljøet i reiseliv

Reiselivsnæringen sysselsetter over 12 000 mennesker i Troms og Finnmark med en samlet verdiskapning på 5,4 mrd. kroner (2018), og er i rask vekst. Som en del av den norske regjeringens strategi for nedbygging av olje- og gassnæringen er det viktig at universitetet setter søkelys på å øke verdiskapningen i nordnorsk reiseliv ved å tilby utdannings- og forskningsprogrammer innen dette feltet.

Disse utdannings- og forskningsprogrammene bør også inkludere perspektiver knyttet til urfolk, bærekraft og samfunnsvitenskap. På disse feltene har reiselivsmiljøet kompetanse som passer godt til universitetets overordnede strategi *Eallju*. Mulighetene for konsolideringen mellom ulike fagmiljøer ved Handelshøgskolen, Idrettshøgskolen og ISV må utnyttes.

Ved campus Alta finnes det allerede en rekke faglige synergier mellom Idrettshøgskolen, IRN og Handelshøgskolen, blant annet gjennom samarbeid i undervisning, forskning og veiledning av stipendiater. Forskningsgruppen Narrating the Postcolonial North: Travel, Writing, Performance (NPN) har lykket med å samarbeide på tvers av enheter, og dette bør støttes og videreutvikles.

Modellen under viser de ulike, eller ganske like, tilbudene som gis innen fag som er relevant for reiselivsnæringen ved Universitetet.

Institutt for reiseliv og nordlige studier	Idrettshøgskolen	Handelshøgskolen	Institutt for samfunnsvitenskap
Årsstudium naturbasert reiseliv og entreprenørskap (nettbasert)	Årsstudium Arctic Nature Guide (Svalbard)	Årsstudium Bedriftsøkonomi (nettbasert Alta)	Metode-emner som er relevante for flere studieprogram
Bachelor Arctic Adventure Tourism	Årsstudium Arktisk Friluftsliv (Alta)	Årsstudium ledelse (nettbasert Alta)	Videreutdanningstilbud: Stedsutvikling i Øst-Finnmark
Master Reiselivsledelse (erfaringsbasert)	Bachelor Arktisk friluftsliv og naturguiding (Alta)	Bachelor økonomi og administrasjon (nettbasert Alta)	Masterstudier innen reiselivsrelaterte tema: Erfaringsbasert MA i org og ledelse i offentlig sektor
Master Tourism Studies (engelsk)	Master i Idrettsvitenskap	Bachelor og master: Ledelse, innovasjon og marked: Erfaringsbasert MA i Strategisk ledelse og økonomi (med ISV)	

Oversikt på overlappende studieprogram ved IRN, Idrettshøgskolen, Handelshøgskolen og ISV.

Forskningsstatus ved reiseliv

En hovedutfordring er at det samlet sett er en lav vitenskapelig produksjon ved IRN (lavest ved fakultetet).

Enhet	Poeng per UFF
Barentsinstituttet	2,65
Institutt for arkeologi, historie, religionsvitenskap og teologi	1,91
Institutt for barnevern og sosialt arbeid	0,37
Institutt for filosofi og førstesemesterstudier	1,68
Institutt for lærerutdanning og pedagogikk	0,41
Institutt for reiseliv og nordlige studier	0,34
Institutt for samfunnsvitenskap	0,63
Institutt for språk og kultur	1,94
Senter for fredsstudier (CPS)	1,02
Senter for kvinne- og kjønnsforskning	1,29
Senter for samiske studier	2,34

Publisering per vitenskapelig ansatte ved HSL-fakultetet 2022

Når det gjelder reiselivsmiljøet spesielt, har det ikke ett felles forskningsfokus, men miljøet har ulike tyngdepunkt. Tre av de ansatte har sin hovedkompetanse innen reiselivsfag hvor de jobber innen naturbasert reiseliv (adventure tourism) med en merkantil tilnærming (markedsføring, bedriftsledelse og arrangementsledelse. Fem ansatte har en tydeligere samfunnsvitenskapelig profil. Én ansatt har en mer merkantil profil innen markedsføring.

Når det gjelder forskningsproduksjon, er det kun tre ansatte som har mer enn 0,5 publiseringspoeng per år. Disse tre tilhører alle det samfunnsvitenskapelig orienterte miljøet. Det er også de samme tre som har bidratt til å bygge opp et godt stipendiatmiljø, og det er de samme tre som har lyktes med å hente de større eksterne midlene.

Det største prosjektet er det nylig avsluttede Intangibilization, Materializations and Mobilities of Kven (IMMKven), et NFR-prosjekt som dreier seg om å undersøke hvordan kvensk/norskfinsk kulturarv kommer til uttrykk i dag. Prosjektet gjennomføres i samarbeid med Vadsø museum-Ruija Kvenmuseum og Nicolaysen Film AS. Ved å analysere hvordan språk, natur og steder brukes i identitetsprosesser innenfor familier, museer og kulturindustri, med utgangspunkt i stedene Nordreisa, Skallelv og Vadsø er forskerne interessert i både globale og lokale aspekter ved bruken og skapningen av kvensk kulturarv. Dette prosjektet

ledes av Trine Kvidal-Røvik som er ansatt ved medieproduksjon ved IRN, men inkluderer også flere ansatte ved reiseliv. Denne type prosjekt, som er et bredere samarbeid internt og med regionale samarbeidspartnere, er et eksempel til etterfølgelse. Koblingen mellom forskning på minoriteters identitet og regional utvikling passer godt med UiTs strategi *Eallju*. Det er derfor naturlig å anbefale at denne faglige profilen videreutvikles i årene framover.

Det er ett større prosjekt til ved reiseliv, Traveling post-corona. I dette prosjektet forskes det på to hovedspørsmål. Er det slik at pandemien har gjort nordmenn mer bevisste på og opptatte av miljømessige konsekvenser av utstrakt feriemobilitet, og vil nasjonale, regionale og lokale reisemål få endret betydning? I tillegg skal prosjektet kartlegge hvordan turist-destinasjoner forholder seg til og ev. iverksetter FNs bærekraftsmål. Dette prosjektet er også strategisk viktig for UiT og for samfunns- og næringsliv.

Forskningsmiljøet innen reiseliv og fagmiljøet rundt stipendiatgruppen har lyktes med å samarbeid på tvers av enheter. Flere stipendiater ved Idrettshøgskolen har innretning på sine ph.d.-prosjekt i felt mellom friluftsliv og naturbasert reiseliv, også knyttet opp mot samiske aspekter. Veileder og/eller biveileder er gjerne fra reiselivsmiljøet, og stipendiatene er knyttet til, og har stort utbytte av forskningsgruppe og ph.d.-nettverk ved IRN. Det er også en stipendiat som jobber på tvers og har veiledning og faglig samarbeid med Idrettshøgskolen og ISV.

Basert på vitenskapelig produksjon og hvem som har ledet eller bidratt i eksternt finansierte forskningsprosjekt som har gitt resultatmidler, så er det tydelig at det er det samfunnsvitenskapelig orienterte miljøet som i fremtiden har best forutsetninger til å lykkes på dette området.

Når det gjelder de ansatte med orientering i retning av det friluftsfaglige og merkantile, vil det være naturlig å satse på interne og regionale midler. Her er det et stort potensial både for mindre, men viktige forskningsprosjekter, og for å hente midler til utvikling av EVU og andre utdanningstilbud. På dette området er det per i dag et pågående samarbeid ved at IRN gir undervisning på arktisk naturguidestudiet på Svalbard. Dette studieprogrammet ble utviklet i samarbeid mellom IRN, Idrettshøgskolen og næringsinteresser i Longyearbyen.

Utdanningene i reiseliv

Reiseliv har følgende studietilbud:

Erfaringsbasert masterprogram

Master i Tourism Studies

Bachelor i Arctic Adventure Tourism (AAT)

Årsstudium i Naturbasert reiseliv og entreprenørskap (nettbasert)

Aktivitetsnivået på utdanningssiden er høyt i forhold til basisbevilgning og antall ansatte. Det er for mange undervisningstimer å fylle med dagens modell i forhold til antall fast ansatte.

Dette har ført til behov for hele fire professor II og høy bruk av innleide undervisningsressurser. Samtidig har studentrekrutteringen og gjennomføringen over tid vært lav.

Reiselivsmiljøet har satset på internasjonale studietilbud (bachelor i Arctic Adventure Tourism (AAT) og Master i Tourism) for å finne et utvidet studentgrunnlag. AAT er en av få internasjonale BA-program i Norge. Dette har ført til meget høye søkertall (over 1000), hovedsakelig fra Asia og Afrika. Det er et stort arbeid å undersøke om de er kvalifisert til opptak, men det er få som faktisk møter opp til studiet i Alta. En positiv side ved engelskspråklige tilbud er at reiseliv har lyktes godt med Erasmus-innveksling, disse har utgjort 15–20 studenter. Men det synes klart at innføringen av skolepenger ved norske universitet vil ramme de internasjonale utdanningene. Et naturlig svar på denne endringen og utfordringene over tid med det internasjonale BA-programmet vil være at norsk bør være undervisningsspråket i studietilbudene. Men samtidig må det legges til rette for å opprettholde og utvikle det gode arbeidet som er gjort for å opprette kontakt med europeiske universiteter og å videreføre suksessen med Erasmus-innveksling. Dette kan løses ved å sikre at det tilbys en engelskspråklig 30-studiepoengspakke for disse studentene.

UiTs gjennomgang av studieporteføljen er opptatt av å konsolidere studieprogram og emner som kan være overlappende. Det kan være gevinster å hente fra en konsolidering av studietilbudene ved Idrettshøgskolen og IRN, f.eks. BA i Arktisk friluftsliv og naturguiding og AAT.

Etter innføring av skolepenger vil det når det gjelder internasjonale studenter utenfor EU/EØS også være konkurranse fra tilsvarende utdanninger i de andre skandinaviske landene.

Arbeidsgruppene mener, uavhengig av hvilket scenario som blir aktuelt, at det ikke nok intern synergi innen reiselivsutdanningene, og det er for lite samarbeid med andre enheter. Et eksempel på samarbeid med andre institutt ved det erfaringsbaserte masterprogrammet. Her har flere av studentene tatt et metodeemne på ISV. De to første årene (2019 og 2020) ble ett emne undervist fra ISV (Rudi Kirkhaug), også Institutt for psykologi har levert undervisning på ett emne (Tove Irene Dahl). Utvikling av nye tilbud må ta hensyn til behovet for økt samarbeid og bruke de erfaringene som er fra tidligere samarbeid.

3 Mulige organisasjonsmodeller

3.1 Fremtidig faglig profil og programstruktur innen reiseliv

Arbeidsgruppen mener, uansett hvilken organisasjonsmodell som velges, at det er tre viktige forutsetninger for reiselivsmiljøet:

- 1) det må samarbeides om å utvikle utdanningstilbud tilpasset fremtidens reiselivsnæring
- 2) det må utvikles et attraktivt EVU-tilbud
- 3) det må sikres gode rammer for utvikling av det eksisterende forskningsmiljøet

Det er to hovedretninger som vurderes som mulig for organiseringen av reiselivssatsingen ved UiT Norges Arktiske universitet:

- 1) å samle reiselivsmiljøet under en eksisterende enhet, altså enten Idrettshøgskolen, Handelshøgskolen eller ISV
- 2) organisere reiselivsfeltet i en matrise, hvor ansatte kan tilhøre forskjellige enheter, men er forpliktet til felles undervisning og forskning.

Et senter for reiseliv på nivå 4, altså organisert ved en av de ovennevnte enhetene, kan realiseres uavhengig om reiselivsmiljøet organiseres som matrise eller om de samles på en enhet.

UiT er for tiden i en prosess hvor hele studieporteføljen skal utvikles. Dette arbeidet er ikke avsluttet, men basert på rapporten som ble tilgjengelig 16. mai, kan arbeidsgruppen foreslå en retning. Det er helt tydelig at studieprogram ved universitetets ulike institutt har utviklet seg i en retning hvor de enkelte institutt tilbyr størstedelen av emnene i sine egne program. Dette betyr at studentene tar alle sine emner innen ett enkelt studieprogram. Utfordringen på institusjonsnivå er at den har ført til et for høyt aktivitetsnivå når det gjelder undervisning og til en betydelig duplisering av emner. I årene som kommer kan ikke dette opprettholdes. En sannsynlig modell er at studieprogrammene må tilby «majors» og «minors». Altså fordypningspakker og støttegrupper, disse vil typisk være på mellom 80 og 90 studiepoeng for fordypningsgrupper og mellom 30 og 40 studiepoeng for støttegrupper. Dette blir forbindelse med UiTs pågående gjennomgang av studieporteføljen omtalt som «Byggeklossmodellen».

Dette er en modell som bør være løsningen fremover, og det er en modell som vil passe godt for campus Alta og en reiselivssatsing der. Driften av reiselivsutdanningene vil – om det legges til grunn fem eller åtte stillinger – ha mindre ressurser enn tidligere.

Reiselivsutdanning framover må derfor basere seg tydeligere på en “byggeklossmodell” hvor studentene tar emner fra andre fag som en del av sitt studieprogram. Et forslag til modell kan derfor være at reiselivsmiljøet utvikler en faglig kjerne (major) i et bachelor-program, og at det inngås samarbeid med andre enheter om å levere valgmoduler (minor) som studentene kan velge som fordypning. Slike valgmoduler – og moduler i reiseliv – er også naturlig å tenke som moduler i andre studieprogrammer for å sikre et tilstrekkelig antall studenter og for å utnytte spesifikk fagkompetanse. Med utgangspunkt i slik tenking er det mulig å vurdere studieopplegg som gjør at studenter med en bachelor i reiseliv, kan velge mastergradsstudier på andre fagområder enn reiseliv, dvs. at bachelorutdanningen åpner for flere utdanningsvalg på masternivå. Motsatt er det mulig å forberede for at studenter på andre studieprogram tar master innen reiseliv.

Reiselivsutdanningen i Alta har hatt tett kontakt med og vært viktig for reiselivsnæringen i regionen. Basert på møtene med næringsrepresentanter har utvalget fått et klart inntrykk av at slik utdanning vil være viktig for den videre reiselivssatsingen i nord. En måte å fremme samarbeid på er ved å ha obligatoriske praksisordninger i bedrift, eller at studenter involveres i praksis-relaterte prosjekter (eksempelvis bachelor-oppgaver). Som en del av samarbeidet er det naturlig å vurdere hvordan ordinære emner – gjennom samlinger og digitale plattformer – kan omfatte både ordinære studenter og tilsatte i reiselivsnæringa, og på den måten være faglige møtesteder. Forsøk med slike emner/emnefordypninger kan være særlig egnet for reiseliv, og fungere som et prøveprosjekt ved UiT.

Potensiale for etter- og videreutdanninger – reiseliv

Gjennom flere år har kompetanseutvikling/påfyll for planleggere, drivere og utviklere innenfor fagfeltet reiseliv vært uttalt. Parallelt er søkertallene til UiT sine tilbud på feltet fallende, og i dag er rekrutteringen på flere av utdanningene nede på et kritisk nivå.

I UiTs studieporteføljesak løftes EVU og kortere utdanninger som viktige satsninger i tiden fremover. Når det gjelder korte EVU-kurs, men også i ordinære studieprogram, foreslås en modell med mikro-kurs. Det er slik at etterutdanning (emner som ikke gir studiepoeng) gis som kurs. Målgruppa er ansatte innenfor flere felt i reiselivsnæringen. Her vil universitetet

kunne ta betalt. Videreutdanninger med studiepoeng kan gis som korte mikrokurs (f.eks. 4 moduler = 10 stp). Tilbudene bør være fleksible og kan være en miks av digitale og fysiske forelesninger i kombinasjon av nettstøtte. Målgruppa er den samme som for etterutdanning, men i tillegg også være rekruttering til videre studier.

Kortere etterutdanningskurs og fleksible mikrokurs med studiepoeng kan være et svar på manglende søkere til heltidsstudiene innen reiseliv. Fleksible tilbud kan både være rene etterutdanninger/kompetansepåfyll uten studiepoeng eller korte videreutdanninger med mulighet for innpassing i årsstudium/BA. Etterutdanningene bør finansieres gjennom eksterne midler, f.eks. kursavgift eller tilskudd fra HK-dir., Innovasjon Norge eller lignende. Videreutdanninger med studiepoeng kan inngå i basis- og studiepoengfinansiering. Det er arbeidsgruppens oppfatning at reiselivsmiljøet bør satse på EVU-tilbud i tiden som kommer. Men det er da nødvendig å nedskalere andre undervisningsoppgaver, eller hente ut synergier i samarbeid med andre enheter slik at det frigjøres ressurser til å utvikle gode EVU-tilbud.

3.2 Organisatorisk tilknytning

Arbeidsgruppen ser fire mulige tilknytninger for reiselivsmiljøet ved UiT.

A) Handelshøgskolen (HH):

En av ulempene med denne løsningen er at det for tiden er bare én ansatt ved reiseliv som har en direkte tilknytning til utdanningene ved Handelshøgskolen. HH har mange studieprogram, men for campus Alta er det særlig de to nettbaserte årstudiene (bedriftsøkonomi og ledelse) og ett BA-program (Økonomi og administrasjon) som er mest aktuelle. Det er ikke forskningssamarbeid med fagmiljøet ved HH, og det er per nå ikke undervisningssamarbeid. En av de ansatte innen reiseliv skal utvikle et 10-studiepoengsemne som kan tas som valgfag ved HH. Denne type utdanningssamarbeid kan og bør gjøres selv om ikke de ansatte ved reiseliv fusjoneres med HH. På bakgrunn av kompetansen til flere ansatte ved IRN kan samarbeidet potensielt utvides. Det vil være naturlig for å møte behov som er i reiselivsnæringa for kompetanse i økonomi, ledelse og administrasjon. Fire ansatte har kompetanse og erfaring som er relevant for samarbeid med Handelshøgskolen.

B) Idrettshøgskolen (IH):

Det er flere fordeler ved en sammenslåing med Idrettshøgskolen. For eksempel er det muligheter for videre utvikling av faglig samarbeid på bachelor-, master- og doktorgradsnivå. Dette kan gi et mer diversifisert utdanningstilbud og mer tverrfaglig forskning, noe som kan være attraktivt for studenter og forskere. Masteren i idrettsvitenskap er opprinnelig utviklet med utgangspunkt i samfunnsvitenskapelig idrettsfag, men er videreutviklet til i dag å være en bredere flervitenskapelig master. Likevel har programmet en klar samfunnsvitenskapelig innretning, både innen metode, vitenskapsteori og fordypningsemner. Et utvidet faglig samarbeid innen metode, vitenskapsteori og samtidig for eksempel å supplere med flere valgmuligheter for fordypningsemner på tvers av programmene, anbefales uavhengig av organisasjonsmodell.

Ved en sammenslåing med Idrettshøgskolen vil de ansatte også ha en stedlig ledelse i Alta, noe som ikke må undervurderes. Det er en utfordring for campus Alta at det kan bli kun to institutt (Institutt for barnevern og sosialt arbeid og Idrettshøgskolen) med stedlig ledelse i Alta. En konsolidering av utdanningene ved IRN og Idrettshøgskolen vil være i tråd med universitetets utvikling av studieporteføljen og hensynet til en positiv utvikling av campus Alta.

Det er også potensial for flere fremtidsrettede synergier mellom fagmiljøene innen reiseliv og folkehelse. Dette gjelder samspillet mellom folkehelse, utbygging av infrastruktur for fritidsaktiviteter og næringsvirksomhet, både med hensyn sambruk, innholdsdefinisjon og investeringer/finansiering. Samtidig har det også blitt uttrykt klare motforestillinger fra den samfunnsvitenskapelig orienterte delen av fagmiljøet ved reiseliv mot å fusjonere med Idrettshøgskolen. Dette tyder på at det kan være betydelig motstand mot en slik organisasjonsendring, noe som kan skape konflikter og redusere effektiviteten i arbeidsmiljøet. Et argument for at også forskerne innen det samfunnsvitenskapelige miljøet kan være tjent med en samorganisering, er at Idrettshøgskolen også har relativt god forskningsproduksjon med et gjennomsnitt mellom 1,1 og 1,2 publiseringspoeng per UFF årlig i perioden 2018–2022.

C) Institutt for samfunnsvitenskap (ISV):

Deler av fagmiljøet ved ISV har vært involvert i utviklingen av reiselivsrelatert forskning ved UiT. Det gjelder bl.a. ved etablering av doktorgradstilbudet i reiseliv, og tilsatte ved IRN har

hatt arbeidssted knyttet til ISV ved campus i Tromsø. Ved ISV er det også emner som kan være relevante ved en reetablering av reiselivsprogrammer i Alta. Det gjelder i samfunnsvitenskapelig metode, men også offentlig forvaltning, samfunnsplanlegging og kommunal organisering, energi og miljø etc. En av ulempene med å knytte reiselivsmiljøet til ISV er at instituttet ikke har noen tilstedeværelse i Alta. Dette kan medføre at reiselivsmiljøet blir en liten avdeling av et større institutt, uten lokal faglig ledelse, noe som på sikt kan føre til en reduksjon av reiselivssatsingen ved campus Alta. De ansatte som er orientert mot friluftsutdanning og forskning vil da ikke få realisert de fordelene en organisering sammen med Idrettshøgskolen vil kunne gi. På den annen side vil synergiene av utvidet forskningssamarbeid kunne være gode, og også danne grunnlag for et bredere undervisningssamarbeid.

D) Matriseorganisering

En fjerde modell er å organisere reiselivsmiljøet i en matrise. Matriseorganiseringen innebærer at ansatte plasseres i enheter hvor de har sterk faglig tilhørighet, men samtidig utnytter kompetanse på tvers, primært innen utdanning, men også for å sikre forskningssamarbeid på tvers av fagmiljøer.

Matriseorganiseringen kan bruke universitetets Center for Avalanche Research and Education (CARE) som modell. Der er instituttlederne fra de involverte enhetene med i en styringsgruppe for senteret som er organisert på nivå 4. For å være medlem i forskningsgruppa/senteret må minst 50 % av arbeidstiden være på CARE. Prinsippet for økonomien er at ressurser som de ulike enhetene stiller til disposisjon for arbeid i regi av CARE skal følge enhetenes ansatte og budsjett. CARE bruker senterbegrepet for å kommunisere et tett tverrfaglig samarbeid og betegner seg som en samling av kompetanse (se vedlegg).

Styrker ved en slik organisering er at de vitenskapelig ansatte kan få mulighet til sterkere faglige koblinger mot sine interessefelt, spesielt innen forskning, men også utdanning. En opplever i dag at grenser mellom enhetene er barrierer for å samarbeide på tvers. Kanskje kan det å være organisatorisk tilknyttet ulike enheter, men ha felles eierskap og forpliktelser til å drive utdanninger, bidra til bedre forutsetninger. Ved å plassere de ansatte på ulike enheter, men med en forpliktelse til å drive utdanningene i fellesskap, kan man skape et spennende utgangspunkt for nettopp å kunne utvikle de mulighetene for samarbeid som er identifisert.

Matriseorganisering kan være en god løsning for å håndtere utfordringene UiT har med reiselivsfagmiljøene. Men det er også ulemper med en slik organisering. For eksempel kan det bli uklart hvem som har organisatorisk eierskap til studieprogrammene, noe som kan skape utfordringer for ressursforvaltning og styring av undervisning på sikt.

Et eventuelt senter på nivå 4 kan motvirke ulempene ved en matriseorganisering. Et slikt senter må ha et synlig og sterkt navn, primært rettet mot å løse utdanningsutfordringene (inkl. rekruttering). Forskningen kan forbli forankret i de respektive fagmiljøene og forskergruppene. Et av de ansattes forslag til navn for en ev. ny enhet er *"Senter for bærekraftig utvikling av reiseliv, friluftsliv og lokalsamfunn i Arktis"*. Arbeidsgruppen synes forslaget er godt.

Stipendiatmiljøet ved IRN

Instituttet har miljøer som forsker og publiserer godt, med god kontinuitet over tid. Forskningsgruppen NPN har vært særlig viktig, og inkluderer også deltakere fra andre institutt. Alle stipendiatene og den ene postdoktoren forsker innen reiselivsrelaterte tema. Fagmiljøet har klart å dyrke frem gode talenter, og har mange stipendiater til tross for at instituttet er lite. Hvis IRN vedtas oppløst av universitetsstyret er det avgjørende at stipendiatenes miljø ivaretas. Det naturlige vil være at de følger veileder, og at forskningsgruppen vil være ansvarlige for oppfølging.

Administrasjonen ved IRN

Administrasjon inngår i HSL-fakultetets omstilling av administrasjon og aktuelle klyngesamarbeid som også favner satsning ved campus Alta.

4 Positiv utvikling av campus Alta

Arbeidsgruppen har i sine anbefalinger lagt spesiell vekt på å fremme positiv utvikling av campus Alta. Dette forutsetter at reiselivssatsingen fortsetter på campus, og at det tilbys forskningsbasert utdanning av høy kvalitet sammen med et sterkt forskningsmiljø. Ett av hovedmålene med den nye organiseringen er å sikre nødvendige ressurser for utvikling av attraktive EVU-tilbud.

Med utgangspunkt i de to foreslåtte scenariene i mandatet, er det utfordrende å betrakte scenarioet med 5 vitenskapelig ansatte som en 'satsing', gitt forventningene om høykvalitets, forskningsbaserte utdanninger og et sterkt forskningsmiljø.

Et viktig aspekt er å sikre lokal ledelse for reiselivssatsingen på campus, med ansatte som også bor i Alta. Når IRN avvikles, vil det kun være to institutter med instituttledere ved campus Alta. Det er tydelig fordelaktig for campus Alta at nærmeste leder er fysisk til stede. Det må også forutsettes at de ansatte innfrir universitetets tilstedeværelsesplikt. Utvalget kan vanskelig se for seg at fagmiljøet kan ivareta sine oppgaver og utvikles uten en tydelig plikt om tilstedeværelse. Tilstedeværelse bør være en betingelse.

Hvis reiselivsmiljøet plasseres ved HH eller ISV, må ledelselementet diskuteres nøye. Muligheter inkluderer en assisterende instituttleder (som HH allerede har i Alta), eller en ledelsesfunksjon på nivå fire, dersom et senter blir etablert. Uten disse forutsetningene, vil det bli utfordrende å gjennomføre en satsing. Campus Alta bør være et attraktivt, inkluderende arbeids- og studiested. Det er viktig å skape muligheter for tverrfaglig samarbeid og dra nytte av digitale transformasjoner. Hvis reiseliv fusjoneres med Idrettshøgskolen, vil de ansatte ha en nærmeste leder ved campus Alta, dette er en fordel. Reiselivsmiljøet vil kunne utgjøre en stolpe/avdeling ved Idrettshøgskolen og kunne sikre seg en synlighet utad selv om de ikke er ved IRN.

Campus Alta bør også ta en tydeligere rolle innen forskning og utdanning rettet mot samiske og kvenske lokalsamfunn og næringsdrift, både som oppfølging av Sannhets og forsoningskommisjonens rapport, og for å utnytte kompetansen som finnes ved campus Alta. En matriseorganisert satsing innen reiseliv kan bidra ytterligere til dette. Arbeidsgruppen mener at mulighetsrommet for å lykkes med dette er til stede med de foreslåtte

omorganiseringene av IRN. Samtidig vil også fagmiljøet innen medieproduksjons i Alta sitt bidrag til forskning og utdanning innen det samiske og kvenske feltet kunne styrkes gjennom en fusjon med fagmiljøet innen medie- og dokumentasjonsvitenskap ved ISK, og et robust reiselivsmiljø kan bidra godt til dette.

Å skape en vellykket ramme for campus Alta innebærer også å innføre fleksible og praktiske løsninger som gjør det enklere å være en del av et flercampus-universitet og delta i aktiviteter på andre campus. Dette inkluderer gode løsninger for digitalisering, reise støtte, gjestekontor og overnatting som gjør det mulig for ansatte ved campus Alta å opprettholde god kontakt med fagmiljøene på andre campus.

5 Arbeidsgruppens anbefalinger

Arbeidsgruppens vurderinger

Arbeidsgruppen mener at det er nødvendig å tenke nytt om organiseringen av fagmiljøet innen reiseliv på tvers av enheter. Det må være et mål å konsolidere emner og program, øke ressursutnyttelsen og sikre høy kvalitet i utdanningene og forskningen. Reiselivsmiljøet ved IRN har gitt innspill om hvordan nye studieprogram kan se ut, og forslagene tar hensyn til kunnskapsbehovene i reiselivsnæringen. Arbeidsgruppen foreslår samarbeid mellom de ulike fagmiljøene, inkludert Idrettshøgskolen, Handelshøgskolen og ISV for å tilby studentene større fleksibilitet. Forslagene tar hensyn til den pågående studieporteføljegjennomgangen ved universitetet og studietilbudet bør settes sammen etter en modell med fordypningspakker og støttepakker (Major-minor modellen) (se vedlegg).

Arbeidsgruppen har kommet frem til at det er flere mulige organisatoriske modeller, men at det må forutsettes et sett med premisser for at de skal bidra til en satsning på reiseliv slik mandatet legger opp til. Følgende premisser forutsettes:

1. Uavhengig av hvilken organisatorisk modell som velges, må minimum Idrettshøgskolen, Handelshøgskolen og ISV samarbeide om fremtidige studietilbud
2. For å sikre synlighet og fokus på reiselivsutdanning og forskning må det opprettes et senter på nivå 4
3. De ansatte ved reiseliv må innfri universitetets tilstedeværelsesplikt
4. Det må sikres stedlig ledelse for de ansatte i reiselivsmiljøet

Arbeidsgruppen har følgende forslag for videreutvikling av reiselivsutdanningene og forskning på reiseliv innenfor rammebetingelser med 8 fast ansatte:

Med 8 fast vitenskapelig ansatte er det to modeller som arbeidsgruppen ser på som mulige.

1. Linjeorganisering ved å opprette et senter på nivå 4 for reiseliv under ISV. Utdanningstilbudene kan organiseres under et slikt senter, men det er ikke en forutsetning. Det er en forutsetning av utdanningstilbudet bygges opp i samarbeid med Idrettshøgskolen,

ISV og Handelshøgskolen. Utfordringen knyttet til stedlig ledelse må også løses.

2. Matriseorganisering av reiselivsutdanningene ved at fagpersonene fordeles på ISV, Idrettshøgskolen og Handelshøgskolen, og enhetene gir undervisningsressurser til studieprogrammene som driftes i felleskap. Reiseliv er et tverrfaglig felt, som kan styrke argumentene for en matriseorganisering. En ev. matrisemodell forutsetter også at det opprettes et senter på nivå 4.

Uavhengig av organisasjonsmodellen skal miljøet tilby utdanning. Utviklingen av de nye studietilbudene må gjøres av fagmiljøet i samarbeid med de øvrige aktuelle enhetene. Med 8 tilsatte i optimalisert samarbeid med tilgrensende institutt kan reiseliv satse både på forskning og utdanning på alle nivå inklusiv ph.d. Arbeidsgruppen vil løfte frem at det bør organiseres slik at det er rom for en utvidet satsning også på EVU-feltet. Arbeidsgruppen mener det vil være rom for en solid satsning på reiselivsfeltet med 8 ansatte.

Arbeidsgruppen har følgende forslag for videreutvikling av reiselivsutdanningene og forskning på reiseliv innenfor rammebetingelser med 5 fast ansatte:

I en organisasjonsmodell med 5 fast vitenskapelig ansatte foreslår arbeidsgruppen at alle må tilknyttes samme enhet. Risikoen for fragmentering blir for stor i en matriseorganisering når antallet vitenskapelig ansatte settes til kun 5. Enheten må da være enten ISV eller IH.

I dette scenarioet vil undervisningstilbudet måtte reduseres. Det vil være noe effekt av konsolidering, men konsolidering innebærer også at de ansatte må bidra inn i eksisterende utdanninger ved enheten eller enhetene utdanningstilbudene blir konsolidert med. Allikevel vil en stab på 5 kunne ha ansvar for en BA og en MA, men det anbefales at fagmiljøet fremdeles sikrer rom for EVU-feltet, og at emner og program utvikles som fordypnings- og støttepakker (major-minor) i tett samarbeid med de aktuelle samarbeidsinstituttene.

En vitenskapelig stab på 5 ansatte vil føre til en betydelig reduksjon i forskningen og utdanningen innen reiseliv. Dette scenarioet er slik arbeidsgruppen vurderer det, ikke forenelig med mandatets punkt om en positiv utvikling av campus Alta.

Vedlegg:

1. Notat om den økonomiske situasjonen
2. Organisering av Center for avalanche research and education (CARE)
3. Utdrag fra Studieporteføljedokumentet 16.5.23
4. Oppsummering fra møtet med representantene fra næringslivet
5. Oversikt over ansatte i faglige stillinger ved IRN

NOTAT – ØKONOMISKE RAMMEBETINGELSER FOR IRN – TO SCENARIER

Innledning

Fakultetsstyret vedtok 21. mars 2023 å anbefale å avvikle Institutt for reiseliv og nordlige studier (IRN) som organisatorisk enhet. Videre ba fakultetsstyret dekanen legge frem forslag til videreføring av reiseliv ved campus Alta som et faglig satsingsområde, samt forslag til eventuell sammenstilling av fagområdene medieproduksjon og medie- og dokumentasjonsvitenskap. Aktiviteten knyttet til nordlige studier ble i samme sak vedtatt faset ut, og studieprogrammene Northern Studies (årsstudium og BA) anbefalt lagt ned. Dekanen legger opp til å fremme en samlet sak for fakultetsstyret i juni med forslag som omhandler videreføring og utfasing av aktivitet som følge av avvikling av IRN som organisatorisk enhet. Den samlede dimensjoneringen av forslagene forutsettes å være innenfor påregnelige økonomiske rammer.

For å sikre et best mulig kunnskaps- og beslutningsgrunnlag har dekanen besluttet å sette ned to arbeidsgrupper som har oppdrag å gi innspill til og forslag om videreutvikling av reiseliv og sammenstilling av fagområdene medieproduksjon og medie- og dokumentasjonsvitenskap. Begge gruppene er bedt om å fremme forslag med utgangspunkt i to ulike scenarier:

- Det skaffes til veie midler som dekker inn det akkumulerte merforbruket ved IRN
- Det akkumulerte merforbruket til IRN må fullt ut dekkes inn av det som videreføres fra IRN

Dette notatet er ment som grunnlag for de to scenariene for begge gruppene.

Økonomisk status

Ved inngangen til 2023 hadde IRN et akkumulert merforbruk på ordinær drift på 22,4 mill kroner. Tildelt budsjettramme for 2023 er 13,9 mill kroner. Denne tildelingen består av en basisdel på 9,3 mill, og en resultatbasert del på 4,6 mill (4,3 mill åpen ramme og 0,2 mill lukket ramme). Administrasjonen direkte tilknyttet instituttet dekkes (som for øvrige enheter på nivå 3) på fakultetsnivået, og utgjør om lag 1,5 mill.

Fakultetet anser det som overveiende sannsynlig at instituttet også inneværende år vil gå med et merforbruk. Det er derfor lagt til grunn et anslag om et samlet merforbruk på 25 mill kroner, som fullt ut skal dekkes inn i perioden 2024–2028.

I saken som legges frem for fakultetsstyret i juni vil det legges til grunn en uavkortet videreføring av basisdelen av budsjettammen, samt en samlet resultatdel som hensyntar de forslag som fremmes. Vurderingene knyttet til resultatdelen vil inkludere en utfasing av tilbud knyttet til nordlige studier (effekt mellom 0,5 og 1,0 mill), samt en beregning av resultatmidler knyttet til forventede ferdigstilte doktorgrader. Nytt forslag til organisatorisk fordeling av midlene vil være avhengig av hvilke forslag som fremmes. Dersom det ønskes nærmere beregninger og fordelinger knyttet til resultatmidlene kan fakultetet kontaktes.

De økonomiske rammene nevnt over er dagens interne tildeling. Notatet går ikke nærmere inn på (potensielle for) ekstern finansiering, eller økte resultatinntekter. Muligheten for slike inntekter vil kunne bidra til den ordinære driften, og også kunne bidra til å dekke inn deler av det akkumulerte merforbruket. Arbeidsgruppene står selvsagt fritt til å inkludere ulike potensielle inntektskilder-/forslag i begge scenariene, og fakultetet kan bistå med beregninger om det er ønskelig. Det bes imidlertid om at denne typen forslag inkluderer vurderinger knyttet til sannsynlighet og varighet.

Fakultetet tok opp utfordringene med den økonomiske situasjonen ved IRN i dialogmøtet med universitetsledelsen høsten 2020. Fra fakultets side har bidrag fra universitetsfellesskapet vært ansett som nødvendig både for å dekke opp tidligere års merforbruk og for å unngå en betydelig reduksjon av det tilbudet som kan gis. Våren 2022 kom det en avklaring på at det ikke ville bli lagt opp til en omfordeling internt på UiT, og at det ikke ble sett på som et alternativ fra universitetet sentralt å øke rammene

ytterligere. Også fakultetsstyret har vært tydelig på at en ikke ser rom ytterligere omfordelinger fra andre enheter ved fakultetet.

Scenariene

Begge scenariene har som utgangspunkt at det ikke er *egen* ledelse og administrasjon stilt til rådighet til fagområdene. Videre er det tatt som utgangspunkt at studiepoengproduksjonen for de ulike fagområdene holdes på om lag samme nivå som i 2021/2022. Dersom det fremmes forslag som ikke er i tråd med disse forutsetningene, må det omtales nærmere. Det er for øvrig tatt utgangspunkt i et snitt for total kostnad knyttet til et faglig årsverk på 1,0 mill og at det er en 90/10-fordeling mellom lønn og drift.

Scenarie 1: Det skaffes til veie midler som dekker inn det akkumulerte merforbruket ved IRN

Det er - til tross for de tydelige signalene om egen dekning av merforbruk - et ønske om at arbeidsgruppene i sine anbefalinger også tar hensyn til et scenarie der det skaffes til veie midler som dekker det akkumulerte merforbruket ved IRN. Bakgrunnen for dette er at det i forbindelse med arbeidet med videreutvikling og fornyelse av studieporteføljen, og arbeidet med ny budsjettfordelingsmodell er lansert ideer om "omstillingsmidler" der tanken er at også tilbud/områder som fases ut har behov for midler for en periode for å kunne gjennomføre en slik utfasing. Dersom en fikk tilgang på denne typen omstillingsmidler (eller andre midler) av et visst omfang, vil det kunne lette reskaleringen betydelig.

Utgangspunktet for dette scenariet er at den interne rammen dekker 8 årsverk knyttet til reiseliv og 4 årsverk knyttet til medieproduksjon.

Scenarie 2: Det akkumulerte merforbruket til IRN må fullt ut dekkes inn av det som videreføres fra IRN

I tråd med eksisterende styringssignaler, budsjetttrammer og vedtak i fakultetsstyret vil inndekningen av det akkumulerte merforbruket til IRN dekkes av samme enhet, eller tas høyde for i forbindelse med videreføring av fagområder tilknyttet instituttet. Dagens økonomiske situasjon med pressede rammer og lite institusjonelt handlingsrom knyttet til avsetninger, sammen med de signaler som gis om økonomien fremover i sektoren, tilsier også at en bør bruke kortest mulig tid på nedbyggingen. Per i dag opplever vi at det er innenfor fakultetets handlingsrom å "tillate" en viss periode for å kunne bygge ned merforbruket. Dette er imidlertid et handlingsrom som er under sterkt press for tiden, og som kan endres basert på forhold som ligger utenfor fakultetets kontroll. Fakultetsstyret har derfor lagt til grunn en full nedbygging i løpet av fem år fra og med 2024.

Utgangspunktet for dette scenariet er at den interne rammen dekker 5 årsverk knyttet til reiseliv og 2 årsverk knyttet til medieproduksjon.

31. mars 2023

Anne Britt Flemmen
dekan

Frode G. Larsen
fakultetsdirektør

Organisering CARE fom 01.01.2017

Prosjekt og senter

Til grunn for satsingen ligger en plan med en prosjektfase over tre år, 2015-2017. Å bruke begrepet senter i utadrettet kommunikasjon anses som en fordel, derfor har senterbegrepet blitt brukt som en betegnelse på dette prosjektet fra starten av. Med dette foreslås å framskynde overgangen til en permanent satsing ved å endre betegnelse/status for CARE fra prosjekt til senter fra 01.01.2017.

Ved UiT finnes ulike kategorier sentre; 1) forskningsrådets SFI, SFU og SFF, 2) formaliserte sentre som Kvinnforsk og 3) mindre institusjonalisert samling av kompetanse under senterbegrepet.

Når en fra 01.01.2017 etablerer en forskningsgruppe med utgangspunkt i prosjektet, får vi en formell plass i organisasjonen, riktignok på det såkalte uformelle 4. nivå. Men forskningsgrupper har en tydelig plass i organisasjonen, ofte delegert budsjettmyndighet og noen ganger delegert personalmyndighet. At aktiviteten nå styrkes og formaliseres ved etablering av en forskningsgruppe er hovedargumentet for å foreslå å endre organiseringen fra prosjektorganisering til etablering av CARE som et senter betegnet som en samling av kompetanse, alternativ 3 innledningsvis.

En forskningsgruppe med institutt fra forskjellige fakulteter som likeverdige eiere, er en ny måte å tenke struktur og organisering på. Å etablere en slik gruppe er et viktig ledd i å rigge en struktur som støtter opp om tverrfaglig og interfakultær aktivitet slik CARE skal være. IH og IPS har en felles forståelse om å etablere en slik gruppe. Dette vil være nytenkning i forhold til «siloorganiseringen» som i dag karakteriserer mye av aktiviteten ved universitetene.

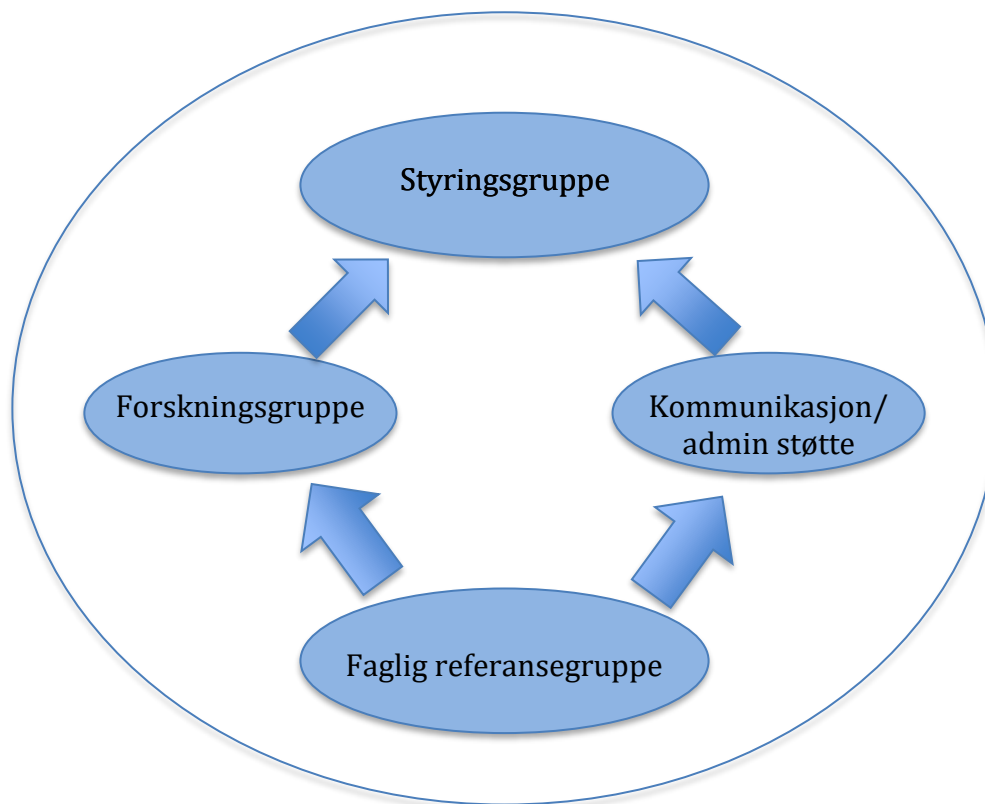
Forutsetninger for etablering av en slik forskningsgruppe:

- Minimum to institutt; IPS og IH som likeverdige eiere av forskningsgruppe.
- Avtaler mellom eierne som regulerer forpliktelser og rettigheter for deltakerne i gruppa og for involverte enheter.

Dette siste punktet søkes å avklare på laveste nivå, dvs mellom de involverte institutter med forankring i fakultetsledelse. Det er også ønskelig at forskere som har innretning og interesse mot forskning på skred, men som tilhører andre enheter og institusjoner skal være medlemmer gruppa. For å være medlem i forskningsgruppa, er det hensiktsmessig at instituttet har PhD eller en fast ansatt som bruker minst 50 % av sin arbeidstid på senteret. Forholdet mellom «eierinstituttene» og medlemsinstituttene som forskere kommer fra, bør også reguleres gjennom egne avtaler eller overenskomster.

For å best mulig kunne ivareta tverrfagligheten i organisering og aktivitet, vurderes det som hensiktsmessig å inkludere ledere på de involverte enheter (institutt) og eksterne

samarbeidspartnere som "eier" CARE i en styringsgruppe. En mulig organisering er vist i figuren under:

Styringsgruppa utgjøres av instituttlederne for IPS og IH. Disse har budsjettmyndighet og personalansvar for alle ansatte i CARE. Forskningsgruppeleder(e) og leder av kommunikasjonsenhet rapporterer til og møter i styringsmøter. På bakgrunn av dagens aktivitet og samarbeid er det naturlig og ønskelig at NVE er en partner i CARE. I tillegg er det ønskelig at Handelshøgskolen inviteres inn som partner på bakgrunn av deres engasjement i forskningsgruppa. Det arbeides med å få dette på plass.

Faglig referansegruppe vil være arenaen for å forankre aktiviteten utover enhetene som har eierskap til CARE. Referansegruppa kan være dynamisk og vil være nyttig for lederne av forskningsgruppa og kommunikasjonsgruppa. Til diskusjon:

- Hvem ønsker vi på sikt å ha med i en faglig referansegruppe (utenlandske forskere, Vegdirektoratet, Norut..)?
- Bør vi inkludere brukerne mer i referansegruppen? Fylkesmannens beredskapsutvalg, NHO reiseliv, etc?

Tidsperspektivet for prosjektlederstillingen er også tre år, fra 01.08. 2015 til 31.07. 2018. I foreslåtte organisering foreslås at prosjektleder leder kommunikasjonsgruppa. Denne funksjonen vil videreføre en del av ansvarsoppgavene i funksjonen som prosjektleder, men vil kunne spisse og styrke kommunikasjonsdimensjonen i arbeidet. Det forutsettes nær samhandling mellom forskningsgruppa og kommunikasjonsgruppa.

Status

CARE har fokusert på å kartlegge å opprette samarbeid med de relevante miljøene ved UiT (se vedlagt forskningsplan), få på plass infrastruktur samt knytte til seg kompetanse både internt og eksternt. Dette er beskrevet tabellen nedenfor.

CARE er nå i gang med forskning, jobber med planer for kurs, driver veiledning av studenter (BA, MA, PhD) samt driver aktiv formidling. Søknader: Andrea Mannberg fikk FRIPRO midler i 2016. CARE fikk svært god evaluering på søknaden til SAMRISK II programmet (NFR), men dessverre ikke midler. CARE jobber nå med forberedelse til søknad om tematisk satsing i 2018.

Kommunikasjon

CARE har behov for å fremstå samlet både eksternt og internt. For å kommunisere dette bruker vi både navnet ”senter”, samt vil bruke mer resurser på å forbedre nettside. I UiT systemet blir ”senter” brukt på to forskjellige vis, enten som en benevnelse på en egen økonomisk enhet med egen administrasjon og ofte eget studieprogram – som senter for fredsstudie. Det andre senter begrepet knytter seg til NFRs merkelapper for ekselence, som senter for fremragende forskning, utdanning og innovasjon. CARE er i dag ingen av disse, men bruker likevel senterbegrepet for å kunne kommunisere et tett tverrfaglig samarbeid. CARE har i dag en nettside under utvikling. Espen Nordahl som ble ansatt som prosjektleder for CARE har lang erfaring med kommunikasjon ved KSA, samt et stort nettverk i miljøene knyttet til snøskred i Norge. Espen vil presentere plan for utvikling av nettsiden, samt redgjøre kort for kommunikasjonsplanen ved senteret.

Nettsiden skal både beskrive forskningsgruppen og vise tydelig hvem som bidrar internt ved UiT, samt være en portal ut hvor både pågående forskning, muligheter for utdanning, kurs, seminarer er beskrevet.

Kobling til UiTs strategi

Ved tverrfaglig utvikling og implementering av kunnskap for å forebygge skredulykker sammenfaller senterets plan med både Strategiplan Helsefak2020 og Drivkraft i Nord: Strategi for UiT mot 2020. CARE har også tydelig relevans innenfor tre av fem satsingsområder i Drivkraft i Nord. Se forskningsplanen for utfyllende beskrivelse.

RESURSER KNYTTET TIL CARE : KOMPETANSESENTERET FOR SNØSKRED PR.JANUAR 2017

Hvem/Hva	Institusjon	Hva	Fra når	Til når	Kommentar
Førsteamanuensis	IPS/Helsefak	F 100%	H 2016	Faststilling	Knyttet til kompetansesenteret og IPS
Førsteamanuensis	Handelshøgskolen/BFE-fak	F 75%	H 2016	Faststilling	Fast stilling – 25% plikt knyttet til HH
Førsteamanuensis	Idrettshøgskolen/IRS-fak	F 100%	V 2018	Faststilling	Planlagt
Førsteamanuensis II	Idrettshøgskolen/IRS-fak	II 20%	H 2015	H 2019	Foreløpig plan – mulig forlengelse
Førstelektor	Idrettshøgskolen/IRS-fak	50%	V 2017	V 2019	Foreløpig plan
PhD 1	NVE/Helsefak	4 årig	V 2017	V 2021	Samarbeid mellom NVE og UiT
PhD 2	Idrettshøgskolen/IRS-fak	4 årig	H 2016	H 2020	pliktarbeid også knyttet til senteret
PhD 3	Handelshøgskolen/BFE-fak	4 årig	V 2018	V 2022	Som støtte til FRIPRO prosjektet.
Driftsmidler	UiT styret	Ca 1 mill årlig	V 2015	V 2018	Vedtas årlig.
Prosjektleder	Idrettshøgskolen/IRS-fak og NVE	100% til 2018	V 2015	V 2018	Foreløpig plan – mulig forlengelse
Kontorer	IPS/Helsefak	6-9 plasser	V 2017	NA	Etter behov

Ekstern finansiering

Hvem/Hva	Institusjon	Hva	Fra når	Til når	Kommentar
FRIPRO	NFR	FRIPRO	V 2017	V 2021	5,2 mill. i direkte støtte. Prosjektleder: Andrea Mannberg CARE Partner: Audun Hetland CARE Partner: Jordy Hendrix v/ Snow and Avalanche Lab Partner: Tomas Sjøgren v/ Universitetet i Umeå

Forts.. RESURSER KNYTTET TIL CARE : KOMPETANSESENTERET FOR SNØSKRED PR.JANUAR 2017

Internasjonale samarbeidspartnere:

Hvem/Hva	Institusjon	Hva	Fra når	Til når	Kommentar
Montana State University	Snow and Avalanche Lab	Knyttet til FRIPRO	V 2017	H 2020	FRIPRO støtten brukes til å knytte til seg internasjonale samarbeidspartnere. Samt utvikle metoder og å samle data.
Universitetet i Umeå	Professor Tomas Sjøgren	Knyttet til FRIRPO	V 2017	H 2018	Bistår på datamodellering
Montana State University	Associate Professor Jordy Hendrix	Bi-veileder	V 2017	V 2021	Bi-veileder til PhD 1, Matthew Stephens og leder av Snow and Avalanche Lab
Simon Fraser University	Professor Pascal Haegeli	Bi-veileder	V 2017	V 2021	Bi-veileder til PhD 2, Markus Landrø og Research Chair in Avalanche Risk Management

F=Fast stilling, H=Høst, V=Vår

2. Veien videre

På bakgrunn av hovedutfordringene som er identifisert gjennom kartleggingsfasen anbefales det en helhetlig revisjon av hvordan studietilbudene er bygget opp og organisert. Anbefalingene bygger på innspill fra arbeidsgruppene, kartleggingen av studieprogrammene og analyser av nasjonale og internasjonale trender i sektoren.

Det presenteres tre konseptuelle grunnmodeller for hvordan våre gradsstudier kan reorganiseres. Modellene er sterkt forenklet og skal tjene som et rammeverk for å forstå, kommunisere og diskutere alternative måter å organisere våre utdanninger på. Ingen av modellene vil i sin rene form kunne passe alle våre utdanninger.

I tillegg til modellene er det identifisert flere strategier og tiltak som enten kan kombineres med modellene eller brukes uavhengig av dem.

2.1 Modellene

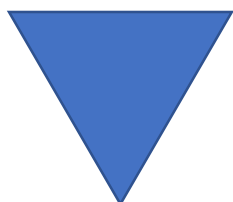
Formale krav som for eksempel 180stp totalt og 80stp fordypning i en bachelorgrad ligger til grunn i alle modellene. Det er mulig å tenke seg at både bachelorutdanningene og masterutdanningene er bygget opp etter lik modell eller at masterutdanningene modelleres ulikt enn bachelorutdanningene. Det går også et naturlig skille mellom profesjon- og disiplinutdanninger. Modellene presenteres her kun på et skisse-stadium. Avgjørende for valget av modell vil være i hvilken grad den valgte modellen møter kriterier som ivaretagelse av framtidsansvar og effektiv ressursanvendelse uten at det går utover UiTs faglige særtrekk.

Modell A

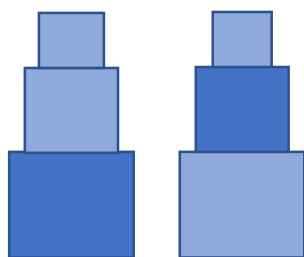
I denne modellen legges det opp til en felles start for en stor gruppe med studieprogram. Studentene starter med brede fellesemner og generelle emner som metodefag. Framtidskompetanser og det generiske vektlegges i starten av studieløpet, mens studentenes faglige spesialisering skjer hovedsakelig mot slutten av studieåret. Modellen legger til rette for å gi studentene en bred kunnskapsbase tidlig i studieløpet før de spesialisere seg. I dag er det flere studieprogram ved UiT som er bygd opp på denne måten f.eks. ingeniør-utdanningene og utdanningene i biologi (biologi, bioteknologi og biomedisin).

Modellen B

I motsetning til den første modellen begynner studentene her med sin valgte spesialisering. Mot slutten av utdanningsløpet er det flere og brede fellesemner. Dette vil være emner hvor studenter med ulike spesialiseringer møtes og utvikler sin tverr- og flerfaglige kompetanse. Studentene utvikler sine framtidskompetanser gjennom bruk av sin fagkunnskap i møte med komplekse problemstillinger. NTNUs Ekspert i team kan være et eksempel på en slik bred organisering mot slutten av studieløpet.

Modell C

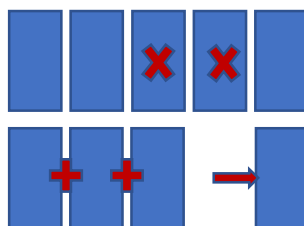
Denne modellen består av ulike faglige byggesteiner som studiene bygges opp av. Grunnmuren består av studentens valgte fordypning på 80-100stp. Innenfor de 80-100 stp. må fagmiljøet definere minimum 30 stp. som kan tilbys som emnepakker til studenter på andre program. Utover den faglige fordypningen må studenten bygge på med emnepakker fra andre program eller utveksling slik at graden utgjør 180 stp. Dette gir studentene flerfaglig kompetanse/internasjonal kompetanse. I tillegg kan det tilbys emnepakker innen ulike tematikker som generiske ferdigheter

og framtidskompetanser på til sammen 30 stp. Modellen kan sammenlignes med major/minor-modell som er vanlig i det angloamerikanske utdanningssystemet.

2.2 Strategier

I kartleggingsperioden har det blitt identifisert mulige strategier som kan benyttes for utviklingen av studieporteføljen uavhengig av valgt modell over. Strategiene vil være mulig å kombinere og står nødvendigvis ikke i konflikt med hverandre. De ulike strategiene møter kriteriene om å ta framtidsansvar og heve utdanningskvalitet i liten grad, men i større grad ambisjonen om bedre ressursutnyttelse.

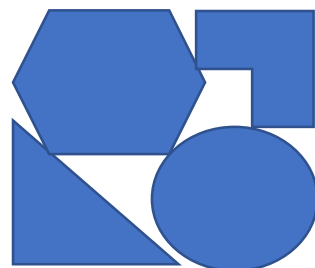
Færre program

Første strategi er å gjøre tydelige prioriteringer ved å sette opp strenge kriterier som må oppfylles for at studieprogram skal utlyses. Strategien benyttes allerede av fakultetene, for eksempel når formelle krav til å kunne utlyse program ikke er fylt, når rekrutteringsgrunnlaget eller økonomien svikter. Denne strategien ble benyttet i forrige studieporteføljegjennomgang ved UT. Alternativt kan det utvikles

kriterier som legger til rette for at hele eller deler av studieprogram slås sammen for å bygge ned antallet emner og studieprogram i porteføljen.

Fleksiblisering

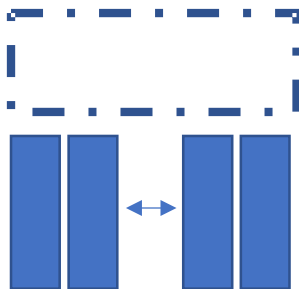
Fleksiblisering av studieprogram er en strategi som er aktuell for en del studieprogram. Flexibliseringen kan skje på ulike måter, som at det brytes opp i mindre moduler, være nett-/samlingsbaserte, ha rullerende opptak, fleksible vurderingsformer eller ulike progresjonsmuligheter. Strategien muliggjør at ulike studentgrupper får mulighet til å ta høyere utdanning og gjennom det øke rekrutteringsgrunnlaget

Matrise

Hvilke fagmiljø som har ansvaret for ulike deler av et studieprogram, står sentralt i denne strategien. Strategien legger til rette for at ett fagmiljø undervise på tvers av UiT innen sitt fagfelt. I en slik strategi vil for eksempel matematikk fagmiljøet samles, og det er det miljøet som underviser i all matematikk uavhengig av studieprogram. For eksempel UiTs lektorutdanning har deler av programmet organisert på denne måten.

Arbeidsdeling

I denne strategien utvider og systematiserer UiT sitt arbeid med å samarbeide med andre institusjoner i UH-sektoren, både nasjonalt og internasjonalt. Dette kan innebære utvidet bruk av fellesgrader, ut-/innveksling av studenter til større/mindre moduler, nasjonal arbeidsdeling og utvidet bruk av felles læringsressurser.

2.3 Framdriftsplan

Endelig porteføljeplan sendes på høring innen medio august med høringsfrist i september. Saken skal behandles i universitetsstyret den 15.november 2023. I endelig porteføljeplan vil det bli utarbeidet en framdriftsplan for implementering av vedtatte endringer. Planen forutsetter at det utarbeides en strategisk langsiktig bemanningsplan.

Oppsummering av innspill fra eksterne referansepersoner

Spørsmål om videre drift av reiselivsutdanningen engasjerer mange. Utviklingen innen reiseliv i landsdelen fører til stort behov for kompetent arbeidskraft der blant annet de to store hotellene i Alta melder om en stor mangel på folk. Samtidig har UiT gitt reiselivsutdanning god tilførsel av arbeidskraft. Mange som er underveis i studiene arbeider deltid i næringa. Flere tilreisende studenter har også blitt i Alta og fått arbeid hos opplevelsesoperatører etter studiene. Likevel er det et generelt problem å få tak i nok folk.

- Hva er kompetansebehovet i næringslivet og i samfunnet generelt på lokalt plan?

Behovet for arbeidskraft er stort, og det handler ikke bare om vekst i næringen, men det handler om riktig vekst, og da er universitetet viktig for å levere denne kompetansen.

Det er behov for både faglært arbeidskraft og arbeidskraft med høyere utdanning, men også deltidsansatte uten formell kompetanse. Både ferdige kandidater og studenter underveis i studiet er en etterspurt ressurs for reiselivet og UiT har tilført kompetent arbeidskraft. Flere har kommet til Alta for å studere, har bosatt seg og har fått faste stillinger i reiserelaterte bedrifter, ikke bare innen overnatting, men i større grad hos reiselivsoperatører som har fått ferdigutdannede studenter som har begynt å jobbe der.

- Hvilken type kompetanse er det særlig behov for?

Det er behov for kompetanse på alle nivå, også kokk og servitør. Dette gjelder også innen innen bærekraft og besøksforvaltning i hele landet. Det er også viktig for å kunne bygge gode lokalsamfunnet i hele Nord Norge, en kompetanse som er helt avgjørende for fremtidig bærekraft.

Reiselivsnæringa er i stor vekst, både internasjonalt og nasjonalt og, og er en stor eksportnæring, spesielt i Arktis. Det er opplevelsesnæringen som har vært driver. Næringen blir også stadig mer profesjonalisert. Næringen i Alta er i front i Norge på kvalitet på leveranser. Veldig mange av de beste reiselivsbedriftene har hentet sine kandidater fra bachelor- og mastergradsprogram i reiseliv ved campus Alta.

FNs bærekraftsmål blir stadig mer viktig, sammen med besøksforvaltning. Dette er kompetanse som det er viktig å utvikle videre.

[NHOs kompetansebarometer](#) viser til at 2 av 3 reiselivsbedrifter har udekt kompetansebehov. Det største behovet er personer med fagbrev. 1 av 4 viser til behov for personer med bachelorgrad. 15 prosent av medlemmene har behov for personer på masternivå. Opplevelsesnæringen ser særlig behov for flere naturgaider, og det er behov for et tilbud og kompetanse innen gaiding tilsvarende Idrettshøgskolen årsstudium Arctic Nature Guide på Svalbard. Et slikt tilbud i Alta med fokus på Arktis vil kunne rekruttere godt fra hele Norden.

NOU 2023: 10 Leve og oppleve — Reisemål for en bærekraftig fremtid viser hva som kommer til å bli etterspurt i fremtiden. Nye viktige områder er *destinasjonsledelse* eller *reisemålsledelse* som dreier seg om samhandling mellom reiseliv, kommuner/lokalsamfunn og lokale næringer. Dette er et område der det ligger et stort potensial i å utvikle som fag.

Det er videre behov for kompetanse på *merkevarebygging* og *digital markedsføring* i reiselivssammenheng. Skal en tenke nasjonalt, så er kompetanse innen reisemåls- reiselivsledelse/destinasjonsledelse av stor betydning for hele landet

- **Hvordan styrke samhandling mellom reiselivsnæringen og universitetet?**

Viktig å samarbeide om studieplaner for å få en relevant utdanning som er en kombinasjon av teoretisk tilnærming og det å være ute i praksis i perioder hos reiselivsbedrifter. Mange bedrifter i Alta vil egne seg for dette.

Det er også viktig for utdanningen at studenter som gjennomfører praksis i reiselivsnæringen tar med seg erfaringer og nye ideer fra praksisfeltet. Det blir en kunnskapsoverføring tilbake til utdanningstilbyderen som bør styrkes og som kanskje bør formaliseres bedre. Det er også mange som tar masterutdanning blir senere lærer for elever som tar sikte på fagbrev relevant for reiseliv (kokk/servitør), så her er det mange positive effekter i samarbeidet mellom UiT, videregående skole, bedrifter og offentlig forvaltning.

- **Felles mål: Behov for kompetanse i næringslivet/UiTs behov for studenter. Hvordan øke rekruttering til reiselivsutdanningen?**

Det er et stort behov for etter- og videreutdanning hos dem som alt er i næringen. Derfor vil en modulbasert utdanningsmodell som gjør det mulig å studere samtidig som en er i arbeid, øke rekrutteringen. Dette vil også være bra for studiet ved at en får en sammensatt gruppe av studenter med ulik bakgrunn/kompetanse – med og uten erfaring fra arbeidslivet.

Studieprogrammene kan gjøres mer spennende gjennom samarbeid med gode reiselivsbedrifter, gjøre utdannelsen mer relevant for næringen. En må få til et forpliktende samarbeid mellom UiT og næringslivsaktører der praksisperioden blir en del av studiet. Praksis er viktig, og deler av undervisningen bør gjøres digital under praksisperioden.

- **Kan en reiselivsbedrift være offisiell samarbeidspartner (i en gitt periode) om utdanning og forskning? (jf. praksissamarbeid med sykehus/skoler) Vil det være interessant i næringa?**

Mange av reiselivsbedriftene er små, men en slik ide bør prøves ut. Dette krever ressurser som få bedrifter har, men et samarbeid f.eks. mellom fylkeskommunen som virkemiddelapparat kunne være interessant å prøve.

- **Er det behov for kompetanse økonomi- og administrasjonsfag (fra Handelshøgskolen) inn i reiselivsstudiet?**

Det viktigste vil være å ta utgangspunkt i bærekraft og bærekraftsmål, og som bærekraftselement, vil økonomifaglige emner være interessant, men for å gjøre studiet interessant må det arktiske perspektivet vektlegges.

Oversikt over ansatte ved reiseliv

Navn	Tittel		Alder.	Bosted	Funksjon
Olsen, Kjell Ole Kjærland	Professor		61	Alta	forskningsgruppeleder
Røkenes, Arild	Dosent		61	Alta	fungerende instituttleder
Jæger, Kari	Førsteamanuensis		60	Alta	
Heimtun, Bente	Professor		58	Oslo	studieprogramleder
Kramvig, Britt	Professor		65	Oslo	ph.d.-koordinator
Jakobsen, Per Kåre	Universitetslektor		57	Alta	
Svensson, Gaute Emil	Førsteamanuensis		46	Tromsø	
Ellingsen, Kristen Albert	Dosent		62	Alta	
Haug, Bente	Førstelektor	permisjon/viserektor	52	Alta	

SAKSFRAMLEGG

Til:
Fakultetsstyret for HSL-fakultetet

Møtedato:
15.06.2023

Sak:
19/23

Tildeling av forsknings- og utdanningsterminer med oppstart i 2024 og økonomisk støtte til utenlandsopphold

Innstilling til vedtak:

1. Fakultetsstyret tildeler forsknings- og utdanningsterminer med oppstart i 2024 til følgende vitenskapelig tilsatte:

Enhet	Tittel	Navn	Periode
AHR	Prof.	Charlotte Damm	01.07.24-31.12.24
	Prof.	István Czachesz	01.01.24-30.06.24
	Førsteam.	Petia Mankova	01.07.24-31.12.24
	Prof.	Siv Ellen Kraft	01.07.24-30.06.25
ISV	Førsteam.	Jonas Stein	01.01.24-31.12.24
	Førsteam.	Ingrid Marie Kielland	01.07.24-30.06.25
	Prof.	Jennifer Hays	01.01.24-31.12.24
	Førsteam.	Berit Kristoffersen	01.01.24-31.12.24
	Prof.	Tone Bleie	01.01.24-30.06.24
	Prof.	Peter Ian Crawford	01.07.24-31.12.24
ILP	Prof.	Per Øystein Haavold	01.07.24-30.06.25
	Prof.	Ove Gunnar Drageset	01.01.24-30.06.24
	Førsteam.	Ragni Vik Johnsen	01.07.24-31.12.24
	Prof.	Roald A. Øien	01.01.24-31.12.24
ISK	Prof.	Holger Pötzsch	01.07.24-31.12.24
	Prof.	Cassandra Falke	01.07.24-30.06.25
	Førsteam.	Bjørn Lundquist	01.07.24-30.06.25
	Prof.	Kristine Bentzen	01.07.24-30.06.25
	Prof.	Lisbeth Pettersen Wærp	01.01.24-31.12.24
	Prof.	Peter Arne Svenonius	01.07.24-30.06.25
Sesam	Prof.	Else Grete Broderstad	01.01.24-30.06.24
CPS	Prof.	Gunhild Hoogensen Gjerv	01.01.24-30.06.24
	Prof.	Ana Luisa Sanchez Laws	01.01.24-30.06.24
IRN	Prof.	Kjell Ole Kjærland Olsen	01.01.24-30.06.24
IFF	Prof.	Kjersti Fjørtoft	01.07.24-30.06.25
	Prof.	Annamari Vitikainen	01.07.24-30.06.25

2. Følgende søkere innvilges forsknings- og utdanningstermin 'etter tiden', jf. pkt. 4.3.:
 - Jennifer Hays (ISV) tildeles termin våren og høsten 2024 og ett semester 'etter tiden' mot at neste termin avvikles tilsvarende tidligere. Ny opptjening starter 1.7.2024.
 - Per Øystein Haavold (ILP) tildeles termin høsten 2024 og våren 2025 og ett semester 'etter tiden' mot at neste termin avvikles tilsvarende tidligere. Ny opptjening starter 1.1.2025.
3. Tildelingen av terminer gis under forutsetning av at den enkelte har tjent opp og tilfredsstiller minstekravet til ansiennitet før terminen starter opp.
4. Forsknings- og utdanningsterminer tildeles under forutsetning av at enhetene selv dekker eventuelle vikarkostnader innenfor tildelt budsjetttramme.
5. Følgende søknader avslås:
 - Michael T. Heneise (AHR), Peter Stuart Robinson (ISV), Håkon Rune Folkenborg (ILP), Minjeong Son (ILP) og Stefan Hans Olof Holander (ILP) sine søknader avlås med bakgrunn i at kravene til enten publiserte godkjente vitenskapelige publikasjoner og/eller andre FoU-resultater ikke er oppfylte, jf. pkt. 3.3
 - Åse Slettbakk (ILP), Jan Höper (ILP), Rolf Inge Larsen (ILP), Lisbeth Bergum Johanson (ILP), Annfrid Rosøy Steele (ILP), Bengt-Ove Andreassen (ILP), Svein-Erik Andreassen (ILP), Helge Christian Pedersen (ILP) og Jon-Håkon Schultz (ILP), sine søknader avlås med bakgrunn i en vanskelig arbeids- og budsjettsituasjon på instituttet, jf. pkt 3.2. b).
6. Fakultetsstyret tildeler kr 900 000 i økonomisk støtte til utenlandsopphold i tilknytning til FoU-terminer til følgende søkere:

Nr	Navn	Enhet	Vertsinstitusjon	Beløp
1	Jonas Stein	ISV	University of Melbourne, Australia	100 000
2	Ingrid Marie Kielland	ISV	The Rural Policy Center (RPC), Scotland's Rural College, Scotland	100 000
3	Tone Bleie	ISV	The Asiatic Society, Kolkata, West Bengal	50 000
4	Berit Kristoffersen	ISV	University of Saskatchewan, Canada University of California, Berkely, USA	50 000
5	Line Lundvoll Warth	ILP	Universidad de Murcia, Spania	50 000
6	Tove Elinor Holmbukt	ILP	University of Auckland, Australia Alt. University of York, England	50 000
7	Istvan Czachesz	AHR	Universidad de Murcia, Spania	50 000
8	Marit Westergaard	ISK	Universität Konstanz, Tyskland Adam Mickiewicz University, Poznan, Polen	150 000
9	Holger Pötzsch	ISK	University of Leipzig, Tyskland	50 000
10	Cassandra Falke	ISK	Vanderbilt University, Nashville, USA	100 000
11	Lisbeth P. Wærp	ISK	University of California, Berkeley, USA	100 000
12	Ingeborg Høvik	ISK	Griffith University, Brisbane, Australia	50 000

7. Følgende søknader om økonomisk støtte for forskeropphold i utlandet avlås grunnet avslått søknad om termin: Rolf Inge Larsen (ILP), Minjeong Son (ILP), og Michael T. Heneise (AHR).

Bakgrunn:

Fakultetet sendte 10. januar 2023 ut invitasjon til alle vitenskapelige ansatte om muligheten for å søke forsknings- og utdanningstermin med oppstart i 2024, og økonomisk støtte til utenlandsopphold i tilknytning til terminen. Invitasjonen ble samtidig publisert på Tavla sammen med retningslinjene for terminordningen og fakultetets utfyllende bestemmelser til denne, og søknadsskjema. En påminnelse ble sendt 28. februar. Ved søknadsfristens utløp 1. mars 2023 hadde fakultetet mottatt 44 søknader. Fire av disse har senere trukket sine søknader.

En samlet oversikt over søkerne finnes i Tabell 1 (se vedlegg).

Forutgående prosess i behandlingen av søknadene

Fakultetsadministrasjonen har forhåndsvurdert søknadene i henhold til retningslinjene for fordeling av forsknings- og utdanningstermin, og fakultetets justerte utfyllende bestemmelser, når det gjelder opptjent ansiennitet, publiserte godkjente vitenskapelige publikasjoner, andre resultater/aktiviteter, rapportkrav etter tidligere terminer, og eventuelle uklarheter i hver enkelt søknad.

Som ledd i saksbehandlingen ble søknadene oversendt instituttene/sentrene (i perioden 31. mars - 17. april). Enhetene fikk frist til 12. mai til å vurdere søknader fra egne ansatte, og gi fakultetet sin anbefaling om søknadene bør innvilges eller ikke. Ved behov skulle leder rangere søknadene.

Instituttene/sentrene er bedt om å legge vekt på følgende i sine vurderinger:

Leder skal:

- Gi en skriftlig vurdering av om søker har vært en aktiv forsker i opptjeningsperioden

Forklaring/presisering: I henhold til DORA-erklæringen er det ikke lenger antall publikasjonspoeng eller publiseringskanalen som teller, men arbeidenes faktiske *innhold, kvalitet og betydning* for fagmiljøet som skal vektlegges i vurderingen.

Retningslinjen for fordeling termin, pkt. 3.3, påpeker at en 'aktiv forsker' *både* skal ha publiserte godkjente vitenskapelige publikasjoner *og* i tillegg andre FoU-resultater/-aktiviteter, i tiden fra siste termin.

Dette forstås som at søker må ha mere enn *én* publisert godkjent vitenskapelig publikasjon, og i tillegg kunne vise til andre FoU-resultater/aktiviteter av innhold, kvalitet av betydning for fagmiljøet for å kunne innvilges inntil ett år termin.

Kravene til søker som aktiv forsker i opptjeningsperioden gjelder for *alle* søkerne, også de som søker om 'ren' utdanningstermin.

- Har søker levert tilfredsstillende arbeidsplan (prosjektbeskrivelse, arbeidssted, tidsplan, finansierungsplan etc.), inkludert tilstrekkelig beskrivelse av hva som forventes å komme ut av terminen?
- Finnes det plan for fremtidig aktivitet og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid?
- Er det opplyst om hvilken betydning terminen vil ha for søkerens fagmiljø/institutt/fakultet, og foreligger det plan for kompetansedeling med kollegaer?
- Er det plan om å veilede master-/doktorgradskandidater under terminen?

- Gir forsknings-, utviklings- og/eller utdanningsresultatene grunnlag for anbefaling om ett år termin, ett semester termin, eller kortere termin?
- Tillater driftssituasjonen ved enheten at terminen kan tilrådes?

Forklaring/presisering: Foreligger det planer som koordinerer ivaretagelse av forpliktelser med undervisningstilbudet (og andre oppgaver), og med tilgjengelige ressurser (kvalifisert bemanning innenfor de enkelte fagmiljøene, og budsjett)? Det må også tas hensyn til allerede innvilgede terminer (med oppstart i 2023 og som omfatter vårsemesteret 2024¹, og ev. om det er tilsatte som tidligere år har fått innvilget termin og som senere har fått avtale om utsatt avvikling av terminen og som dermed omfatter 2024).

Videre ble det i brevet til instituttene/sentrene også opplyst om:

- instituttene kan fastsette egen rekkefølge av kriterier i retningslinjens pkt. 3.4. for å prioritere søknader
- kravene til opptjeningsperiode for ansiennitet og publikasjoner/andre FoU-resultater
- fleksibel lengde på terminer

Instituttene egne rekkefølge av kriterier for å prioritere søknader

Instituttene/sentrene har anledning til å fastsette egen rekkefølge av kriteriene i pkt. 3.4. i retningslinjen som ledelsen vil prioritere søknadene etter. Et vilkår er at rekkefølge av kriteriene ble gjort kjent for de tilsatte før søknadsfristens utløp (1. mars). De instituttene/sentrene som har fastsatt slik rekkefølge av kriteriene, skal opplyse om dette til fakultetet.

Opptjeningsperiode for ansiennitet og resultater

I retningslinjen pkt. 3.3 og 3.4. går det frem at det skal være publiserte godkjente vitenskapelige publikasjoner sammen med andre FoU-resultater/-aktiviteter i perioden fra siste termin som skal vektlegges når ny søknad vurderes.

Opptjeningsperioden for publikasjoner og andre resultater forskyves normalt ett år tilbake i tid i forhold til opptjeningen av ansiennitet på grunn av kontroll og godkjenning av publikasjoner i Cristin.

Dersom søker etter forrige termin har en lengre opptjeningsperiode enn fire år, skal normalt siste fireårsperiode legges til grunn, og tilsvarende for halvårsterminer der normalt siste toårsperiode skal legges til grunn, jf. pkt. 4.14.

For årets søkere er det derfor publikasjoner og andre resultater/aktiviteter fra 2022 og bakover som er tellende. For å kunne innvilges inntil ett år termin kreves det 4 år/8 semestre opptjent ansiennitet årene 2020-2023 og publikasjoner/andre FoU-resultater/aktiviteter i årene 2019-2022. Og tilsvarende for å kunne innvilges halvårstermin, kreves det 2 år/4 semestre opptjent ansiennitet årene 2022-2023 og publikasjoner og andre FoU-resultater/aktiviteter i 2021-2022. Dersom den omsøkte terminen skal starte opp høsten 2024, vil også vårsemesteret 2024 måtte telle med i opptjeningsperioden for ansiennitet.

Fleksibel lengde på terminer

Fakultetet har åpnet opp for mer fleksibel praktisering av regelverket når det gjelder lengden på terminer som innvilges. I retningslinjene pkt. 4.1. står det at det kan søkes om *inntil* ett år termin etter fire tjenestear, og *inntil* ett semester termin etter to tjenestear. Det vil si at en tilsatt som søker

¹ Arkiv ref. 2022/448-52 (sak FS 17/22 Tildeling av FoU-termin) og 2022/7158 (svar på søknader om termin). Dokumentene har begrenset innsyn. Ta kontakt med saksbehandler.

om ett år termin kan få innvilget en kortere termin, f.eks. ett semester termin, uavhengig av om søker har fullt opptjent ansiennitet (8 semestre/4 år) eller mere ('overansiennitet') dersom dette løser instituttets utfordringer med en vanskelig arbeids- og budsjettsituasjon og der alternativet er å anbefale søknaden avslått. Og tilsvarende for søkere om halvårstermin som har to eller flere års opptjent ansiennitet, kan det innvilges termin på mindre enn ett semester lengde, f.eks. 3 måneder.

Fakultetet har bedt om at institutt-/senterledelsens vurderinger skriftliggjøres for hver av søknadene og skal munne ut i en anbefaling til fakultetet om søknaden bør innvilges eller ikke. Ved behov må søknadene rangeres. Lederne ble oppfordret til å sette seg godt inn i regelverket. De ble videre oppfordret til å orientere/gå i dialog med søker dersom søknaden ikke kan anbefales innvilget som omsøkt.

Fakultetet presiserte ellers i brevet til enhetene at det ikke vil bli gitt økonomisk kompensasjon fra fakultetet for vikarer i forbindelse med tildeling av terminene.

Søknadene og institutt- og senterledernes vurderinger og prioriteringer med anbefalinger om innvilgning/ikke innvilgning av terminer er gjennomgått av dekanatet i ledermøter den 2. juni.

Økonomisk støtte til utenlandsopphold under terminen

I kunngjøringen om anledning til å søke FoU-terminer med oppstart i 2024, ble de tilsatte også invitert til å søke om økonomisk støtte til utenlandsopphold ved vertsinstitusjon i tilknytning til terminen (se vedlegg).

En samlet oversikt over tilsatte som søker økonomisk støtte til utenlandsopphold i tilknytning til terminen finnes i Tabell 2 (se vedlegg). 16 tilsatte søkte om tildeling av økonomisk støtte på til sammen kr 1.100.000. Blant disse er det også tilsatte som søkte og fikk innvilget termin med oppstart i 2023 i fjorårets tildelingssak, men som da enten manglet invitasjon fra vertsinstitusjonen eller ville avvente med å søke om støtte til nærmere oppstart av terminen.

Den økonomiske støtteordningen var inkludert i en prinsippsak om terminordningen som fakultetsstyret behandlet 9. desember 2022 (sak FS 39/21)². Her vedtok styret blant annet at alle tilsatte som planlegger utenlandsopphold i tilknytning til terminen primært skal søke om økonomisk støtte gjennom Norges forskningsråds (NFR) ordning [Midler til forskningsopphold i utlandet for forskere](#) eller hos andre kilder. Dersom slik støtte ikke innvilges, kan fakultetet støtte utenlandsoppholdet.

Støtte via NFRs ordning er imidlertid knyttet til konkrete temaområder. Formålet med utenlandsopphold er å bidra til kompetanseheving og internasjonalisering og styrke det internasjonale samarbeidet innenfor NFRs programplan for det enkelte temaområdet. For noen av programmene stilles det spesifikk krav om f.eks. å ha eget pågående prosjekter innenfor programplanene for temaområdene, eller må ha planer om videre internasjonalt forskningssamarbeid, eller at støtte prioriteres kun for konkrete samarbeidsland. Det er ukjent hvor mange av årets søkere med planlagte utenlandsopphold som har prosjekt som kan utløse denne type støtte hos NFR. Grunnet budsjettkutt i revidert statsbudsjett i fjor ble NFRs utlysingen stengt i 2022 og det er ukjent når eller hvorvidt det åpnes for nye søknader i 2023 eller senere. Det gis derfor her innstilling om tildeling av økonomiske støtte fra fakultetet til de søkerne som innstilles for tildeling av termin og har lagt opp til utenlandsopphold i godkjent plan (og har invitasjonsbrev fra

² Arkiv: 2021/5287-1

vertsinstitusjonen). Som hovedregel vil det gjelde at støtte som oppnås fra andre kilder først skal benyttes til å dekke merkostnadene med reise og utenlandsoppholdet, dernest støtten fra fakultetet.

Administrasjonens kommentarer

Ansiennitet: Mange av årets søkere har 'overansiennitet', det vil si flere opptjente semestre enn hva som er minstekravet for å kunne innvilges halvårstermin eller ett år termin. Overskytende semestre i forhold til ansiennitetskravet vil ikke kunne overdras til en fremtidig søknad om termin da ansiennitet til ny termin opparbeides fra forrige termins avslutning, det vil si nullstilles, jf. pkt. 4.2. i retningslinjen. Noen søkere er ikke oppmerksom på denne reguleringen i pkt. 4.2. i retningslinjen og har forventninger om at overskytende ansiennitet kan spares opp til en fremtidig terminssøknad. Dersom en søker har opparbeidet seg 'overansiennitet' ved å ha latt være å søke termin tidligere år av hensyn til driftssituasjonen på enheten, har instituttleder mulighet for å vurdere søker etter retningslinjens pkt. 4.3. og anbefale terminen innvilget med inntil ett år 'etter tiden' mot at neste FoU-termin avvikles tilsvarende tidligere slik at den tilsatte ikke taper opptjent ansiennitet og tilsvarende muligheter for termin som andre vitenskapelig tilsatte.

Tidligere opptjent ansiennitet beholdes imidlertid for tilsatte som har permisjon fra sin faglige stilling ved UiT for å gå inn i åremålsstilling som leder fordi det i regelverket forutsettes at opptjening til ordinær FoU-termin fra tidligere, ikke avvikles i funksjonsperioden for åremålsstillingen. Tidligere ble f.eks. nestledere tilsatt i 50 % åremålsstilling, mens praksis i dag er at nestledere, assisterende instituttledere og prodekaner ikke tiltrer i åremålsstillinger, men påtar seg ledelsesansvaret og oppgavene som funksjoner i avtalt stillingsprosent innenfor sin ordinære vitenskapelige stilling. Etter retningslinjen starter ny opptjening etter endt termin, dvs. ev. overskytende opptjent ansiennitet beholdes ikke, men nullstilles. Det er såpass stor variasjon mellom denne type ledelsesfunksjoner på de enkelte enhetene (når det gjelder volumet på ledelsesoppgaver; om det er ren stedfortrederfunksjon; stillingsbrøk, lønnsmessige tillegg, og avtaler om f.eks. undervisningsfri), til at det i denne saken enkelt kan fastslås felles praksis når det gjelder tilsatte i lederfunksjoner skal få beholde (hele eller deler av) opparbeidet 'overansiennitet' til en fremtidig terminssøknad eller ikke. Dette må utredes nærmere og innarbeides i fakultetets utfyllende bestemmelser til UiTs retningslinjer for tildeling av FoU-termin og behandles i en egen sak på et senere tidspunkt.

Permisjoner: Bare et fåtall av året søkere mangler ansiennitet. Tre tilsatte trakk sine søknader på dette grunnlaget, mens de øvrige søkerne hadde 2 eller 4 års opptjening, men har fått trekk i opptjeningsperioden grunnet permisjoner.

I retningslinjens pkt. 4.4. står det:

«Permisjon avbryter ikke tjenestetiden, men går til fradrag i ansienniteten.

Permisjon med hjemmel i lov, hovedtariffavtalen eller hovedavtalen for statstilsatte (dvs. sykepermisjon, fødselspermisjon, omsorgspermisjon, velferdspermisjon, permisjon for å avtjene verneplikt og permisjon for organisasjonsmessige oppdrag), kan regnes som "tjeneste" etter særskilt vurdering i hvert enkelt tilfelle. Ved søknader om forsknings- og utdanningstermin etter lengre tids fravær forutsettes det at søkerens behov for faglig oppdatering og søkerens planer for terminen gis særskilt vurdering.»

Fakultetet har kontrollert søkerne for eventuelle permisjoner som skal gå til fratrekk i ansienniteten. Instituttleder ble bedt om å supplere med opplysninger dersom permisjonene har vært gradert fravær og søker f.eks. har hatt avtale med ledelsen og oppfylt undervisningsforpliktelsene i stillingen og på bekostning av FoU-tid. Da må det utvises skjønn i vurderingen av om permisjonene skal trekkes

fra opptjeningsperioden slik at søker ikke rammes med både tapt FoU-tid i stillingen i opptjeningsperioden, og avslag på søknad om termin.

I den utstrekning instituttene har oversikt over søkere som planlegger eller er innvilget permisjoner i 2023 (etter søknadsfristen utløp 1. mars og ev. våren 2024), ble de bedt om å supplere fakultetet med opplysninger om dette. Alle fremtidige permisjoner vil det ikke være mulig å ha kjennskap til på tidspunktet for når denne saken behandles i styret. Fakultetsstyret må derfor ta stilling til om tildeling av terminer skal skje under forutsetning av at den enkelte tilsatte har tjent opp den ansienniteten som det etter retningslinjene er stilt krav om, før terminen kan avvikles. Dersom permisjoner i 2023 og i vårsemesteret 2024 skal gå til fradrag i ansienniteten for terminen, må fakultetet kunne trekke tilbake tildelt termin dersom minstekravet til ansiennitet ikke oppfylles grunnet permisjoner eller fravær. Alternativt avtale utsatt periode for avvikling av terminen i dialog med den tilsatte og instituttet.

Andre oppsummeringer

Institutt for lærerutdanning og pedagogikk (ILP) er eneste institutt som opplyser å ha vedtatt konkretisering og presisering av kriterier knyttet til vurdering og rangering av søknader om FoU-termin fra egne tilsatte (se notat om dette i tilslutning skjema for vurdering av søknadene fra ILP).

Anbefalingen om mer utstrakt bruk av ett semester fremfor ett år termin (når søker har tjent opp full ansiennitet 4 år/8 semestre eller mer) som kan gi instituttene økt fleksibilitet innenfor arbeids- og budsjettplanene ser vi benyttes sjelden av lederne. Kun en av søkerne som oppfyller kravene til ansiennitet og aktiv forsker, anbefales tildeling av halvårstermin i stedet for ett år termin. Ingen av søkerne innstilles på kortere terminer enn ett semester. Samtidig ser vi at mange av søkerne ved spesielt ett av instituttene (ILP) får søknaden sin anbefalt avslått. De fleste av disse på grunnlag av en vanskelig arbeids- og budsjettsituasjon ved enheten, men flere av søknadene er også vurdert til å ha ikke tilfredsstillende plan for terminen og/eller kun oppfyller minstekravet til publikasjoner.

I dialogen med instituttlederne om enkeltsøknader har fakultetet gitt informasjon om handlingsrommet de har til å innvilge ekstra FoU-tid, dvs. undervisningsfritak, som alternativ til den ordinære terminordningen for enkeltsøkere som ikke oppfyller kravene for å tildeles ordinær termin i henhold til den sentrale retningslinjen.

Det er tatt utgangspunkt i følgende grunnlag når søknadene har vært saksbehandlet til styresaken:

- søkers egne opplysninger oppgitt i søknaden;
- institutt-/senterleders vurderinger og prioriteringer av søknader fra egne ansatte og supplering av tilleggsopplysninger
- oversikt fra Cristin over publiserte godkjente vitenskapelige publikasjoner i opptjeningsperioden. Kommende eller planlagte publikasjoner fritar ikke søker fra kravet om å ha publiserte godkjente vitenskapelige publikasjoner i opptjeningsperioden. Søkers opplysninger om arbeider antatt for publisering, men ikke utgitt enda, er av betydning da de viser forskningsaktivitet. Senere utgivelser vil telle inn i grunnlaget til en fremtidig søknad, men kan være av betydning dersom de inngår som del av søkers plan for terminen;
- fakultetets register over prosjektledere for innvilgede eksternfinansierte prosjekter, og tilsatte som har tatt søknadsinitiativ i opptjeningsperioden;
- fakultetets register over veiledere av ph.d.-studenter og fullførte doktorgradskandidater i opptjeningsperioden
- oversikt fra PagaWeb og SAP over permisjoner som skal/kan gå til fradrag i opptjent ansiennitet

Dekanens vurdering

UiTs retningslinjer for fordeling av forsknings- og utdanningstermin, og fakultetets utfyllende bestemmelser til denne, er lagt til grunn i vurderingene av søknadene. I arbeidet med saken har det vært dialog med instituttene/sentrene om søknader som har krevd ekstra vurderinger. Dette gjelder oppklaringer og tilleggsinformasjon, men også dialog for å gi råd og forslag til alternative løsninger. Institutt-/senterleder har for flere slike søknader valgt å justere sine vurderinger og anbefalinger. For noen av søkerne har dette medført at de har valgt å trekke sine søknader, mens det for andre søkere planlegger instituttleder å tilrettelegge for ekstra FoU-tid som alternativ eller supplement til den ordinære terminordningen. Dekanens anbefalinger til styret er i tråd med retningslinjene og formålet med universitetets terminordning.

Anne Britt Flemmen

dekan

—

Frode G. Larsen

fakultetsdirektør

—

Dokumentet er elektronisk godkjent og krever ikke signatur

Saksbehandler: seniorrådgiver Mayvi B. Johansen

Vedlegg:

Invitasjon om å søke FoU-termin kunngjort på Tavla

[Retningslinjer for fordeling av forskning og utdanningstermin ved Uit inkl. HSL-fakultetets utfyllende bestemmelser](#)

Tabell 1 Oversikt alle søkere om termin

Tabell 2 Oversikt søkere om økonomisk støtte til utenlandsopphold i tilknytning til terminen

Vedlegg i Teams:

Søknader om FoU-termin – unntatt offentlighet jf. fvl. § 13,1 nr. 1

Instituttleders vurderinger og prioriteringer av terminsøknadene – unntatt offentlighet jf. fvl. § 13,1 nr. 1

Søknader om økonomisk støtte til utenlandsopphold fra tilsatte som fikk innvilget FoU-termin i fjor

Invitasjon til å søke om forsknings- og utdanningstermin med oppstart i 2024

Fast tilsatte i stilling som professor, dosent, førsteamanuensis og førstelektor ved HSL-fak, inviteres til å søke om forsknings- og utdanningstermin med oppstart i 2024.

Søknadsfrist er 1. mars 2023

[UiTs retningslinjer for fordeling av forsknings- og utdanningstermin inkludert HSL-fakultetets utfyllende bestemmelser.](#)

De utfyllende bestemmelsene for fakultetet er angitt i kursiv under de respektive avsnittene i den sentrale retningslinjen. Tilsatte bes lese regelverket nøye.

I henhold til UiTs retningslinjer for fordeling av forsknings- og utdanningstermin kan fast tilsatte søke om inntil ett år termin etter fire tjenesteår ved UiT. Tilsvarende kan det søkes om halvårstermin etter to års sammenhengende tjenestetid.

Forsknings- og utdanningstermin er en faglig stimuleringsordning og ikke en rettighet de ansatte har. Det er flere kriterier som må oppfylles og det kan være særskilte forhold som spiller inn i vurderingen av om din søknad kan prioriteres i årets søknadsrunde:

- Du må ha godkjent rapport fra forrige termin (gjelder ikke førstegangssøkere)
- Du må ha en god arbeidsplan for søknad om termin.
- Du må ha oppfylt dine forpliktelser når det gjelder undervisning eller samlingsvirksomhet og veiledning, og forskningskommunikasjon der dette inngår i pliktarbeidsdelen.
- Du skal være en aktiv forsker innen f.eks. vitenskapelig publisering, ekstern finansiering, kunstnerisk utviklingsarbeid, undervisning, veiledning av master- og doktorgradskandidater, og innovasjon, og skal ha publisert godkjente vitenskapelige publikasjoner i opptjeningsperioden (dvs. 2019-2022) eller siden forrige termin.

Arbeids- og budsjettsituasjonen ved din enhet/fagseksjon vil ha betydning for om din søknad kan innstilles for innvilgning av termin. Kollegialt samarbeid om pliktarbeidet innad fagmiljøene oppfordres da det kan gi bedre tilrettelegging for termin og større forutsigbarhet om når din terminsøknad kan innvilges og hvilket år du bør søke.

Det enkelte institutt/senter kan fastsette annen rekkefølge av kriteriene under pkt. 3.4 i retningslinjene som ledelsen vil prioritere søkerne etter. Disse skal gjøres kjent for de tilsatte før søknadsfristens utløp. Ta kontakt med ledelsen på ditt institutt/senter for å sjekke dette.

Økonomisk støtte til utenlandsopphold

Ansatte som søker om forsknings- og utdanningstermin og som planlegger utenlandsopphold skal primært søke om støtte gjennom Norges forskningsråds ordning for midler til forskningsopphold i utlandet til forskere, eller hos andre kilder. Dersom støtte ikke innvilges av disse kildene, kan det søkes om stipend ved HSL-fakultetet.

Utenlandsoppholdet skal bidra til å styrke konkrete samarbeidsrelasjoner mellom fagmiljøet ditt og vertsinstitusjonen. Forskningsoppholdet skal ha relevans for nye samfunnsutfordringer nasjonalt og internasjonalt.

Vi presiserer at du må søke om stipend for hele perioden under ett.

Forskningsoppholdet kan være på mellom 3 til 10 måneders varighet, og skal være sammenhengende ved én vertsinstitusjon.

I søknadsskjema for terminen må du oppgi følgende opplysninger:

Oppholdets målsetting og varighet

Reiser du alene eller med familie

Invitasjon fra vertsinstitusjon

Eventuell tilleggsfinansiering

Følgende satser gjelder for tildeling:

Ett semester: inntil kr 50 000

To semestre: inntil kr 100 000

Det gjøres oppmerksom på at støtten er ment å dekke en del av merutgiftene i forbindelse med reise til, og opphold, på ett sted, altså ved én vertsinstitusjon. Stipend er ikke definert som tjenestereise. Alle merutgifter må dokumenteres etter endt opphold.

Søknadsfristen er **1. mars 2023**. Søknader som mottas etter fristen blir ikke behandlet.

Bruk dette søknadsskjema ([lenke til søknadsskjema](#)).

Søknaden sendes til seniorrådgiver Mayvi B. Johansen som vedlegg til e-post: mayvi.johansen@uit.no

Tildeling av forsknings- og utdanningstermin, og økonomisk støtte til utenlandsopphold, vil bli behandlet i fakultetsstyrets møte i juni 2023.

Tabell 1 Oversikt søkere					Andre resultat/aktiviteter					Ansienhet
Enhet	Tittel	Søker	Periode jf. søknad	Forrige termin	Godkj. rapport	Godkj. publ.	Veil. ph.d.	Innvilg. prosj.	Søkn. initiativ	Opptjening
AHR	prof	Charlotte Damm	01.07.24-31.12.24	01.07.20-30.06.21	J	J	J			6 (4)
	prof	István Czachesz	01.01.24-30.06.24	01.07.21-31.12.21	J	J				4 (4)
	førsteam	Michael T. Heneise	01.01.24-31.12.24	førstegangssøker		N		J	J	9 (8)
	førsteam	Petia Mankova	01.07.24-31.12.24	førstegangssøker		J	J			10 (4)
	prof	Siv Ellen Kraft	01.07.24-30.06.25	01.01.20-30.06.20	J	J	J			8 (8)
ISV	førsteam	Jonas Stein	01.01.24-31.12.24	førstegangssøker		J	J	J		8 (8)
	førsteam	Ingrid Marie Kielland	01.07.24-30.06.25	Ikke termin tidligere		J	J		J	15 (8)
	prof	Jennifer Hays	01.01.24-31.12.24	01.07.18-30.06.19	J	J		J	J	9 (8)
	førsteam	Berit Kristoffersen	01.01.24-31.12.24	førstegangssøker		J	J	J		9 (8)
	førsteam	Peter Stuart Robinson	01.07.24-30.06.25	01.07.05-30.06.06	J	N				35 (8)
	prof.	Tone Bleie	01.01.24-31.12.24	01.01.19.31.12.19	J	N				8 (8)
	prof.	Peter Ian Crawford	01.01.24-31.12.24	01.01.21-30.06.21	N	J	J			5 (8)
	førstelektor	Åse Slettbakk	01.01.24-30.06.24	Ikke termin tidligere		J				6 (4)
ILP	dosent	Håkon Rune Folkenborg	01.07.24-31.12.24	Ikke termin tidligere		N				30 (4)
	førstelektor	Jan Höper	01.07.24-31.12.24	førstegangssøker		J		J		7 (4)
	førsteam	Rolf Inge Larsen	01.07.24-30.06.25	01.01.17-31.12.17	J	J				13 (8)
	prof	Per Øystein Haavold	01.01.24-31.12.24	01.01.18-31.12.18	J	J	J			10 (8)
	dosent	Lisbeth Bergum Johanson	01.07.24-30.06.25	01.07.17-30.06.18	J	J				12 (8)
	førsteam	Annfrid Rosøy Steele	01.01.24-30.06.24	Ikke termin tidligere		J	J	J		12 (8)
	prof	Bengt-Ove Andreassen	01.07.24-30.06.25	01.07.18-30.06.19	J	J				10 (8)
	prof	Ove Gunnar Drageset	01.01.24-31.12.24	Ikke termin tidligere		J		J		13 (8)
	førsteam	Ragni Vik Johnsen	01.01.24-30.06.24	Ikke termin tidligere		J	J			6 (4)
	førsteam	Minjeong Son	01.07.24-30.06.25	Ikke termin tidligere		N				15 (8)
	dosent	Svein-Erik Andreassen	01.07.24-31.12.24	01.07.22-31.12.22	J	J				5 (4)
	førsteam	Helge Chr. Pedersen	01.07.24-30.06.25	01.07.19-30.06.20	J	J				8 (8)
	førsteam	Stefan Hans Olof Holander	01.07.24-30.06.25	2010/2011	ukjent	N				26 (8)
	prof	Roald A. Øien	01.01.24-31.12.24	førstegangssøker		J			J	10 (8)
	prof	Jon-Håkon Schultz	01.01.24-30.06.24	01.01.19-30.06.19	J	J	J	J		9 (8)
ISK	prof	Holger Pötzsch	01.07.24-31.12.24	01.07.21.-31.12.21	J	J	J		J	4 (4)

	prof	Cassandra Falke	01.07.24-30.06.25	01.01.19-31.12.19	J	J	J		J	9 (8)
	førsteam	Björn Lundquist	01.07.24-30.06.25	førstegangssøker		J	J	J		8 (8)
	prof	Kristine Bentzen	01.07.24-30.06.25	01.07.19-30.06.20	J	J	J		J	8 (8)
	prof.	Lisbeth Pettersen Wærp	01.01.24-31.12.24	01.07.18-30.06.19	J	J	J			9 (8)
	prof.	Peter Arne Svenonius	01.07.24-30.06.25	01.07.19-30.06.20	J	J	J			9 (8)
Sesam	prof.	Else Grete Broderstad	01.01.24-30.06.24	01.07.18-30.06.19	J	J	J	J		9 (4)
CPS	prof.	Gunhild Hoogensen Gjørsv	01.01.24-30.06.24	01.01.21-31.12.21	J	J	J	J	J	4 (4)
	prof.	Ana Luisa Sanchez Laws	01.01.24-30.06.24	førstegangssøker		J	J		J	5 (4)
IRN	prof.	Kjell Ole Kjærland Olsen	01.07.24-30.06.25	01.07.17-30.06.18	-				J	12 (8)
IFF	prof.	Kjersti Fjørtoft	01.01.24-31.12.24 eller 01.07.24-30.06.25	01.01.18-30.04.19	J	J	J	J		9 (8)
	prof.	Annamari Vitikainen	01.07.24-30.06.25	førstegangssøker		J	J	J		9 (8)

Presiseringer:

Ansiennitet: Antall semestre opptjening. Krav til ansiennitet i parentes. Tall i rødt indikerer trekk i ansienniteten grunnet permisjoner.

Tabell 2 Oversikt søkere om økonomisk støtte til utenlandsopphold under terminen

Nr.	Navn	Enhet	Vertsinstitusjon	Invitasjon	Beløp
1	Jonas Stein	ISV	University of Melbourne, Australia	Ja	100 000
2	Ingrid Marie Kielland	ISV	The Rural Policy Center (RPC), Scotland's Rural College, Scotland	Ja	100 000
3	Tone Bleie	ISV	The Asiatic Society, Kolkata, West Bengal	Ja	50 000
4	Berit Kristoffersen	ISV	University of Saskatchewan, Canada University of California, Berkely, USA	Ja Ja	50 000
5	Line Lundvoll Warth*	ILP	Universidad de Murcia, Spania	Ja	50 000
6	Rolf Inge Larsen	ILP	St. Olaf College, Minnesota, USA	Ja	50 000
7	Minjeong Son	ILP	University of York, England	Nei	-
8	Tove Elinor Holmbukt*	ILP	University of Auckland, Australia Alt. University of York, England	Ja	50 000
9	Istvan Czachesz	AHR	Universidad de Murcia, Spania	Ja	50 000
10	Michael T. Heneise	AHR	Centre for South Asian Studies (CSAS), University of Edinburgh, Scotland (The Highland Institute, Nagaland, India)	Ja Ja	100 000
11	Christine Smith-Simonsen	AHR	University of Colorado Boulder, USA	Ja	50 000
12	Marit Westergaard*	ISK	Universität Konstanz, Tyskland Adam Mickiewicz University, Poznan, Polen	Ja Ja	150 000
13	Holger Pötzsch	ISK	University of Leipzig	Ja	50 000
14	Cassandra Falke	ISK	Vanderbilt University	Ja	100 000
15	Lisbeth P. Wærp	ISK	University of California, Berkeley, USA	Ja	100 000
16	Ingeborg Høvik*	ISK	Griffith University, Brisbane, Australia	Ja	50 000
Sum					1 100 000

*Tilsatte som tidligere er innvilget FoU-termin.